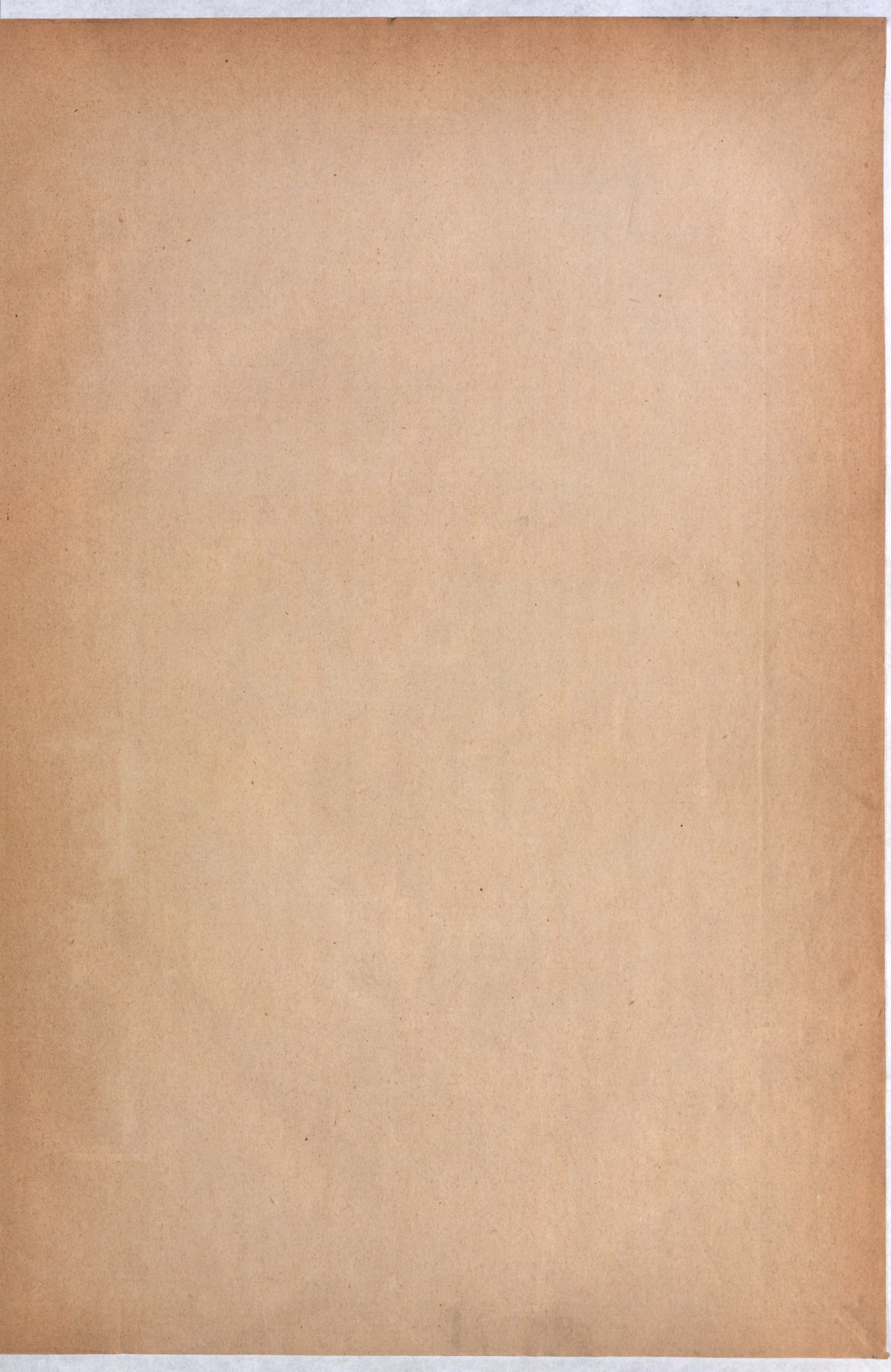

Incun.
905

905

Incun. 905

Hain 4068

Incun 905

Incun 905

In dei nomine amen. Anno dñi. Mccccxxx. die vero. vi. nouembriis sub celeberrimo ac subtilissimo doctore dño Bulgarino de bulgarinis de senis ordinarie de sero legenti in almo gymnasio Sen. sup rubrica z ti. Soluta matrimonio quēadmodū dos petatur. in. xxiij. libro. ff. de. zc.

RUBRICA Soluta matrimonio quēadmodū dos petat.

Atēquā veniā ad p̄tinationē rubrice z ad alia que dicūt sup glo. ipsius. Videndū est quid sit dos super quo a3o in ti. L. de iure do. dicit q̄ dos ē que a muliere vel eius parte marito vel eius parti p̄p̄one ra matrimonij dat vt p̄petuo sit p̄nes eum. Aliqui tñ habent a muliere vel eius patre marito vel eius patri de quo nō est vis faciendā.

Hec diffinitio reprobatur hic p̄ bart. dicentē dotē eē ius quoddā vniuersale nō aut̄ res data in dotē vt hic p̄ eū. Cuius opinioez ac diffinitionē cōiter sequitur docto. Sed aduertēdū est q̄ imo vñ q̄ diffinitio a3o possit subſtineri. z q̄ dos dicatur res ipsa in dotē data. Et primo hoc videntur probare oīa iura dicētia dotem dari z dotem restitui neq̄ dicunt rem dotale. l. dedit dotem. ff. de colla. bo. l. ij. §. si. ff. de p̄uile. cre. cum si. Et ita arguit do. bal. nouellus in suo tractatu de dote. Sed hoc ar. non facit q̄ tradendo rem ex cā dotis verū erit dicere dari dotē et si sit dos qd vniuersale. Item et restitui. l. restituta in prin. ff. ad treb. Secundo per. l. si. L. de senten. que sine cer. quan. ad quā nō vñ bar. bene rīdere fm eundē doc. vt infra dicetur. Tercio quia illud dicitur esse ius vniuersale quod est aptum cōphendere vniuersalitatem iurium actiue z passiue vt hereditas z peculū. l. pecunie. §. i. ff. de ver. signi. l. peculū. ff. de pecu. le. z h3 incrementa z decrementa vt dictis iuribus Nec dixerit aliquis q̄ dando aliquā certā rem vel certam pecuniam hic dicatur esse aliqd vniuersalitatis respectu iurium actiue z passiue fm p̄fata. doct. subdentem q̄ licet dos possit extrinsece aliqua incrementa recipere hoc non procedit ratione vniuersalitatis vt infra etiam dicetur. Sed ad hoc pōt rīderi q̄ dos est apta cōtinere iura actiue z passiue vt si hereditas vel peculū sit in dote vel quid simile. nam nec de necessitate hereditas vel peculium cōtinent iura passiua. Possit. n. esse q̄ nullum subesset ius es alienum item dos patitur incrementa z decrementa in. l. qd̄ dñ infra de impensis.

Quarto arguit p̄fatus doct. q̄ ibi diximus esse ius vniuersale q̄ licet oīa eius corpora sint extincta tñ adhuc durat ipsum ius allegat. d. l. peculium. §. i. sed si domus in dotem data penitus sit combusta vel fundus dotalis casmate perierit dos dicitur perisse z mulier remansisse indotata. l. i. L. de iu. do. puerile enim esset dicere eo casu remanē ius vniuersale dotis. facit fm eū. l. plerūq̄. ff. de iu. do. z idē in effectu dicit hic do. pau. de cast.

Quinto q̄ mulier in dote so. ma. dicitur esse successor particularis z non vniuersalis vt habetur per glo. not. in. l. diuorcio in prin. infra eo. z in. l. filio. §. si. eo. ti. Sed huic argumento rīdet alex. hic.

Sexto mouetur p̄fatus doc. q̄ dos vendicatur l. in rebus. L. de iur. do. z tñ incorporalia nō vendicatur. l. i. z. l. vendicatio. ff. de rei ven. sed ad hoc rīd3 bar. hic.

Septimo p̄batur in. l. et. L. de iur. do. vbi non sit doria inter ipsam dotē z rē datam in dotem cuius contrarium est in corporalibus insti. de re. cor. z incor. §. i. fm eundem doc. Sed ad hoc pōt rīderi q̄ imo illa l. probet intentionē bar. nā ex quo ibi fit comperatio inter dotem z data in dotem dicendo q̄ vtroq̄ casu venit additamentum dotis dat̄ intelligi q̄ illa comperata non sunt eade3. l. q̄ nerua supra depo.

Octauo arguit p̄ceptor meus Alex. hic quia si dos esset ius vniuersale tunc de iure cōi z nō de iure speciali valeret p̄missio dotis icerta sicut gregis vel pe-

Quid sit dos

culij vel hereditatis. l. si grege cū3 materia ibi de le ga. i. quod est falsum z cōtra. l. i. cum ibi nota. L. de do. promiss. fm comūne intellectū ibi z i. l. i. infra eo. Sed ipse respondet q̄ dos est ius vniuersale postq̄ est data z sic vt recipiat incrementa in fauorē mulieris nō aut̄ est ius vniuersale ante datam dotem z sic in fauorem mariti secundū ipsum. Sed pōt negari q̄ valeat p̄missio hereditatis vel peculij per not. in. l. legato generaliter infra de leg. i. Item per. l. hereditas. L. de pac. conuen. quantū ad hereditatem z specialitas in dote est vt intelligatur facta p̄missio arbitrio boni viri. vt dicitur in. l. i. infra eo. Et dicit do. bal. in dicto suo tractatu de dote q̄ nisi esset. l. q̄ dicitur infra de impensis illata per bar. nullus fuisset ausus tenere talem opi. s. bar.

Nono loco vltra doc. ego induco. d. l. qd̄ dñ vbi ē fundamentum Bart. pro hac parte multiplicetur. Et primo dicebatur in. l. i. infra de impen. q̄ necessarie impense diminuant dotem. Subiungitur postea in. l. qd̄ dicitur que venit d̄claratiue ad. d. l. i. vt ex ea patet q̄ illud qd̄ dicitur impensas dotem minuire non est intelligendum q̄ ipsa corpora diminuantur. Tūc sic nisi ipsa corpora tradita dicerentur dos non erat opus declaratione iuricon. vanaq̄ fuisset talis interpretatio. Verum q̄ res ipse tradite sunt dos id̄ causabatur difficultas quō z qualiter talis diminutio fieret z eodem pōt induci. l. i. ver. sed quod diximus infra d̄ do. p̄ele. que in effectu idē3 dicit quod. d. l. qd̄ dicitur.

Secundo inducitur hoc modo nisi esset absurdū q̄ pecunia diminuat corpora. i. si pecunia esset potēs ipsa corpora diminuire expense necessarie que diminuant dotem diminuerent ipsa corpora in dotem data ergo corpora ipsa seu res ipse sunt dos. primū3 p̄batur per. d. l. qd̄ dicitur ibi etenim absurdum zc. cōsequentia probatur quia talis diminutio fieret vigo re. l. loquentis d̄ dote.

Tercio inducitur q̄ iuriconsul. ibi faciendo d̄riaz an in dote sit pecunia an species. d. q̄ propter expensas pecunia diminuitur. sed si pecunia diminuitur. ergo pecunia est dos quoniā dos est illa que propter expensas diminuitur. d. l. i. eodem. ti. Item si dos diceretur quid diuersum ab eo q̄ datur in dotem nulla esset differentia inter pecuniaz z spēs declaraf hoc nam si dos est quid diuersum ab eo q̄ in dotem datum est equaliter. ac semper fieret diminutio ipsius dotis nec magis de pecunia q̄ de corpore cuius contrariū3 p̄supponit ille tex.

Quarto inducitur. d. l. qd̄ dicitur inquātū ibi p̄supponitur a contrario sensu q̄ si data esset in dotē species per refectionē expensarū dos non augetur ergo ibi p̄batur q̄ non erat dos vere neq̄ ipso iure diminuta que dos consistebat in specie z sic q̄ illa species est dos non autē3 est dos ius aliqd̄ diuersū ab ipsa re data in dotem.

Quinto facit cōtra bar. quia si dos put dicit bar. esset diminuta. i. ipsū3 ius dotis vniuersale de necessitate res desinerent esse dotale pro parte nam diminuto iure vnde nominantur ipsas res diminui necesse est contra tex. in. d. l. qd̄ dicit̄ z in. l. si is qui stichū in. §. i. ff. de iure do. z in. l. i.

Decimo principaliter facit contra bart. d. l. si is q̄ §. si. de iur. do. vbi dicitur per expensas factas diminui dotē pecuniarum z sic intendit ipsas pecunias esse in dotem.

Undecimo adducuntur omnes. ll. dicentes impensas factas in dote dotē minuire probant. n. impensas factas in reb̄ datis in dotē dici factas in dote. nā in iure vñ p̄out intelligit bart. non cadit expensa z ita probant. l. i. §. d̄ impensis z. l. quod dicitur ver. proinde eo. ti. cum si.

Duodecimo q̄ dos non sit quoddā ius vniuersale probatur de natura iuris vniuersalis est vt contineat iura actiua z passiua actitudine saltem ita q̄ p̄dictum ius non dicatur diminui a iuribus passiuis s3 ampliatur non dico in valore sed contentiue qm̄ dicitur tanto plura continere. z vt clariū3 loquamur vbi

Ad Intellctm .l. i. C
X. l. cu post .§. 8
dotium.

cc. l. qd̄ dñ

sunt predicta iura passiva seu es alienum. istud ius alienum est pars contentorum sub iure vniuersali s; es alienum respectu dotis habet se diminutiuum ad ipsam dotem nedum. n. non est pars dotis sed dicitur diminui ipsam dotem. d. l. qd dicitur cu si. ergo dos no est ius vniuersale. maior probatur per. l. hereditatis. z. l. pecunie. §. i. ff. de ver. signi. minor probatur per d. l. quod dicitur. et. l. i. §. qd si impense infra. de do. preleg.

Decio terto illud no pot dici ee ius vniuersale qd nihil p se e nec est alicuius rei representatiuum vel significatiuum. Sed si dicimus qd dos non dicant ipse res in dote; date dos nihil significat dicere. n. qd e ius continens ipsas res est falsus. quia istud ius nihil est continens enim debet esse quid diuersum z considerabile ab ipso contento. insti. de re. cor. et incor. §. i. Sed quero a te tollas res datas in dotem vbi est i? istud. Item ante res datas pro dote vbi erat vel qd erat istud ius nuquid deducibile in iudicium in legabile vel vendibile vel aliqd contractabile certe non. non sic in hereditate que est ius representans personam defuncti. l. nihil. infra de ver. signi. z. l. hereditas infra de regu. iur. z sic etiam vbi nulle res sunt e considerabile. z idem in alijs iuribus de qb? in. d. §. i. insti. de re. cor. z incor.

Decio quarto probatur egerado dote peculio put faciunt bar. glo. z omnes doc. nam sicut res que sunt concessae in peculium dicuntur peculium vt patet ex diffinitione peculij qua ponit iuricon. in. l. de pos. §. si. §. de pecu. vbi post tuberonem iuricon. diffinit peculium ee qd seru? pmissu dni scpatuz a rationib? dni. cis h; deducto tñ si qd dno debet. z sic ibi probatur qd peculium non est ius sed ipsa res ergo eodez mo in dote qd et pfirmat qz in diffinitione eoz q sunt iuris semp ponit terminus iuris in diffinitione vt p3 i obligatione actioe vsufu. z si. Et pbat insti. d. re. corpo. z incorpor. §. i. z ex his videtur no esse vey res datas in dotem differre dote. Non ob. primo. l. qd dicitur de impens. infra allegata per bar. qz ad illas respondet primo vt p moder. in. d. tractatu de dote dicentes q intentio illius tex. est q prout colligit ex l. si is qui. §. i. §. de iur. do. q expense non diminuit res dotales ad instar. l. falcidie. l. q defalcant seu diminuuntur res dotales pportionabiliter pp expensas sed diminuitur ipsa dos idest ipsa actio seu ipsum iudicium de dote. z eo modo respondet ad. l. i. §. §. qd diximus infra de do. prele. Sed ista ratio ita put sonant verba sua intellecta non videt bona. Primo qz non est veru q ipsa actio de dote diminueat ipso iure ita q agi no possit est. n. contra text. in. d. l. qd dicitur z in. d. l. si is qui. §. §. de iur. do. vbi iure retentionis subuenit non aut p denegationez vel diminutionem actionis. Secundo quia eadem ratione qua actio diminueretur et ipm ius dotale. Ius eniz ipse intelligit esse dotem licet non vniuersale vt infra dicemus qd vr esse contra predicta iura in quibus pbatut res ipsas integre remanere dotales ergo ipz ius dotale no e diminutu qz p ei? diminutione res ipsas dotales diminui z amittere nomen dotis necesse esset ptra predicta iura z ideo responsio videt etia danda put videtur et de intentione glo. in. d. l. q dicitur v3 q diminutio fiat de dote respectu valoris et vtilitatis seu effectus licet. n. corpora ipsa dotalia remaneant tñ habito respectu ad expensas que sunt reficiende ratione quarum sit retentio rerum dotaliu dicitur minus etiam in dotem. Et q diminutio dicat fieri ppter retentionem probat tex. in. d. l. q dicitur ibi. manebit i gitor maritus in rerum detentione iunctis verbis q sequuntur ibi no. n. ipso iure corporoz sed dotis fit diminutio. Sed istud clarius oibus pbat. tex. in. d. l. si is qui. §. qd dr h; supra dixerimus. §. i. sed e. §. qd dicitur supra de iure do. cuius verba sunt ista. Qd dicitur necessarias impensas ipso iure dote minuire no eo pertinet vt si forte fundus in dotem sit destinat aliq ex parte dotalis esse. sed nisi impensa reddat aut pf fundi aut totus teneat. Et hoc modo intelligo text. i. d. l. i. §. §. qd diximus qñ dicit no corpora s; vniuer

statem diminui que licet p diuersa verba loquat a. d. l. qd dicit idē tñ credēdū ē voluisse cū abē sint. ll. vlpiani. Confirmat predicta intelligentia p tex. in. l. si si de commissum. §. tractatus. §. de iudi. vbi iuricon. dicit q es alienum diminuit patrimonium seu vniuersas facultates non autē facultates certi loci q tñ diminutio no operatur circa dñuz seu circa aliquod ius. Sed hoc facit qz minus patrimoniu dicitur habere. sic z in casu nostro. Expense facte in fundo non operantur quin ista. z ista res sint dotales s; q licet sint dotales z in dote tñ ista dos est minoris precij z vtilitatis. Et rōe expensarū dicitur exinanita quatenus restitutio expensarū impedit exactionē ipsius no tamen est quin bona sint dotalia. z quin competat actio de dote. sicut ergo omnia bona mea non differunt a patrimonio meo. Ita bona ipsa in dotem data non differunt a dote. Quoniam ipsa dos sunt et secundum istam intelligentiam que est glo. in. d. l. q dicitur. non inferitur q dos sit quoddam ius vniuersale. l3 glo. ibi dicat q dos patrimonium z peculium sint nomine iuris. z respectu istius iuris dicatur fieri diminutio. z idem velit ibi bar. dicens q nominū iuris quedam sunt particularia vt obligatio seruitus z similes insti. de re. cor. z incor. z in. l. i. in fi. §. de rez di. Quedam continentia vniuersitate psonarum vt populus collegium z similes. l. pponeretur de iudi. l. mortuo de fideiuz. Queda noia vniuersitatis rerum z iurium vt hereditas dos peculium patrimonium z similia vt ibi per eum. sed ista dicta non vident ea vt ex supradictis apparet z infra et dicitur z forte q et glo. no intellexit dicere q dos z peculium z patrimonium sint ius sed q sunt noia iuris. i. inducta a iure vt et dicit ibi bar. possit vno mō intelligi glo. hereditate autem esse nedum nomē iuris verum etia ius non est ambigendum.

Non ob. et q dos recipiat augmenta vt dicebat bar. qz illa veniūt rōe specialitatis attribute doti no rōe alicuius iuris vniuersalis vt dicebat angel. q p sequere vt p presa. doc. in dicto suo tractatu de dote in qnta carta p qua rōione adduco. l. et. l. de iur. do. vbi stipulando re data in dote venit augmentū z tam illa res no erat ius vniuersale vt dicit ipsemet bar.

Non ob. et q in dote pñum succedat loco rei sic in vniuersalibus vt dicebat bar. qz ad hoc rōde vt p pfatu doc. in loco supra allegato. cui adde vnā rōem p qua in dote pot de facili pñū succedere loco rei accedentibus inde requisitis in. l. et si ostante z in. l. ref q §. de iur. do. qz cū dos sit ppar oium q pñt deserui re oneribus matrimonij siue sit pñū siue res cuiuscūqz generis. hinc ē q si p vna re subrogat p cōiuges alia res vel pñū erit oio dos qz titulo z nature dotis puenit. Idē videm? i vniuersalib? nā hereditas no alteratur ex mutatione rez in hereditate existentiu. l. si re z pñum de peti. here. Est. n. capax equaliter precij z oīuz corporaliū z incorporaliū. l. hereditatis z. l. pecunie. §. i. de ver. fig. Idē in vniuersitatib? facti put in taberna qstuarā z similibus. nā merces q de nouo pparantur subrogatur loco distractariū. l. cū tabernā. ff. de pigno. l. pponeretur. §. de iud. cū si. no sic in alijs nā res non pot esse precium nec precij ref z hāc rōez quare in dote z in vniuersalibus precium succedat loco rei bene nota qz videtur vera.

Non ob. l. et inducta per bar. prout. §. qz ad illum tex. respondetur q imo ille tex. probat oppositū vt §. fuit inductus in. vij. argumento z hoc maxime p3 cū habeat locum vtroqz casu augmentum qd no haberet nisi res esset dos.

Nec ob. inductio supra facta quia rō dubitadi in illo tex. non erit qui stipulando rem videatur qz dotem stipulari. neqz quo ad hunc effectū ponderabat an dotem an rem datam in dotem mulier illa fuerit stipulata. sed quia indefinite stipulando dotem videbatur stipulata etia augmentū ipsius dotis postea sequuntur. l. si seruitus supra de serui. v2. pre. At stipulando rem datam in dotez quauis res illa sit dos tñ videbatur qd esset stipulatio limitata respectu dotis potestatis. non aut extenderetur ad dotis additamē

qd dr et p mto
modr. quā ipse capiat

mutorif

tum. quam rationem nota ad intellectum illius text.
Nec predictae legi ob. l. si peculium seruo infra de pe-
leg. ubi aliud est legare peculium aliud res. existen-
tes in peculio quia illa loquitur ad alium effectum q̄
loquatur. d. l. etiam.

¶ Sed pro bar. q̄ imo res data in dotes non sit dos
arguit primo p̄supposito casu datas etiam duas res
in dotem domū. s. et fundū. Certū est. n. vna esse do-
tem non plures. et sic nec fundum esse dotē sed par-
tes dotis et idem in domo quo p̄supposito arguo sic.
Domus ista est pars dotis et tū nemo dicit q̄ sit pars
fundi ergo de necessitate dos est qd̄ diuersus ab ipso
fundo. Ista consequentia p̄batur q̄ si fundus ipse
esset dos vel eius pars domus esset pars fundi et fun-
dus pars domus quod est impossibile.

¶ Secundo certū est q̄ dato fundo in dotem fructus
ex eo percepti etiam so. ma. augent dotem. l. si mari-
to. §. si. infra eo. ti. Tunc sit aut dicimus auctum fuis-
se ipsum fundū datū in dotem et hoc est falsus q̄ ipse
fundus nō pōt augeri a fructibus aut ipsas dotē put-
ius quoddā vniuersale distinctū ab ipso fundo. et tūc
bar. habet suum p̄positū. Unde pro intelligentia hu-
ius articuli est sciendū q̄ p̄fati perusini in. d. tracta-
tu dixerunt q̄ l̄ dos non sit ius vniuersale p̄tra bar.
tū est quoddā ius diuisum ab ipsa re data in dotē. nā
ex ipso iure dato i dotē cāsat obligatio et actio ipsi
mulieri nō aut ex ipso corpore dato. Sic etiam pos-
sumus dicere q̄ cōmodatū depositū vel pignus seu
hypoteca est ius quoddā sepeate sumptū in abstrac-
ta ab ipsa re cōmodata deposita vel pignozata cū ex
ipsa re non oriatur obligatio et actio sed ex ipso com-
modato deposito et hypoteca facit tex. fm̄ eos in. l. i.
ad si. ff. de re. dt. Et ita dicunt debere intelligi text. in
d. l. qd̄ dicitur et in. d. §. sed qd̄ dicimus dos facit dif-
ferentiā inter ipsam dotē et corpus datum in dotes. et
dū tex. dicit de vniuersitate dotis d̄ intelligi. l. de to-
talitate dotis vel de vniuerso iure quod competit mu-
lieri ad ipsas re data in dotē ita dicunt formaliter p̄-
fati ubi supra.

¶ Sed ista dicta non vident vera nam bene fateor
qd̄ contractus dotis differt a re data in dotem et ab
ipsa dote. Et idem i contractu depositi cōmodati et c.
differunt. n. ab ipsis rebus. Et ex eo contractu oriatur
obligatio. l. licet. §. ea obligatio. §. de p̄cura. Sed nos
non loquimur de dote prout p̄tractu sed prout est p̄-
prie dos quo casu dico q̄ nō differt ab ipsa re in do-
tem data et ideo dico ad eiusdem rei similitudines q̄
res deposita depositum est. et res cōmodata cōmoda-
tum est sicut res in dotem data dos est. casus est in. l.
i. in prin. §. depo. ubi tex. dicit q̄ depositum est q̄ cu-
stodiendum alicui datū est. Et ideo pro veritate cre-
do esse dicendum q̄ dos est nomen significatiuū oīū
rerum que sunt date in dotem seu habite pro datis
Siue sit vna siue due siue. x. Et propter hoc q̄ ē ap-
tum cōprehendere plura potest dici generale seu col-
lectiuum. non dico q̄ dos significet aliquod ius vni-
uersale comprehendens res datas in dotem put di-
cit bar. sed dico q̄ signant ipsas res non autē aliqd̄
ius different ab ipsis rebus. Est tamen nomen aptū
plura continere seu est quoddam nomen significati-
uū vnius rei vel plurius ad vni effectum coniunctū
rum q̄ enim plura sit aptum comprehendere. et qd̄
comprehensa sint ipsa dos pater ex his que latius. §.
dicta sunt et probatur a similitudine peculij. Est enim
peculium vt inquit tubero q̄ seruus promissu domi-
ni separatim a rationibus dominicis habet. et c. l. de
positi. §. si. supra de pecu. et sic peculium est idem q̄
ipse res licet bar. et doctores comuniter aliter dicant
sed male. vt patet ex predicta diffinitione ad qd̄ etiā
facit tex. in. d. l. depositi. in. §. peculium. ubi dicit qd̄
peculium est dictum quasi pusilla pecunia. Pro quo
etiam bene facit. l. grege infra de legat. ij. ubi sit cō-
peratio de peculio et grege et tex. in. l. peculium eod.
titulo. ubi equiperatur familia q̄ tamen non sunt no-
mina iuris. et hoc idem forte sensit bar. in. l. i. in prin.
ff. de eden. ubi faciens differentiam inter heredita-
tem et peculij appellat peculij vniuersitatem facti

et idem q̄ in peculio dico in patrimonio nā nō differt
ab ipsis bonis seu facultatibus. vt probat in. d. l. si
deicommissus. §. tractatu supra de iudi. et probat in. d.
l. depositi. inquantū dicit peculij dici quasi patrimo-
nij pusillus. et idē q̄ in huiusmodi dicerē in taberna
questuaria mensa seu negociatione vt nō dicant no-
mina iuris esse. sed bene denotāia vniuersitates no-
mina. l. cum tabernā supra de pigno. l. cum p̄. §. mē-
se infra de lega. ij. l. taberne infra de fun. instruc. Et
idem de nomine gregis et nomine populi differūt ta-
men quia ista nomina grex et populus nō possunt de-
notare nisi res corporales et plures dos vero et pecu-
lium etiam iura q̄ in dote vel in peculio iura sunt.
Itē et vna rem tū q̄ non est in dictis nominibus. l.
oues infra de ambigeis cum ibi notatis.

¶ Ad predicta vel p̄ supradictorū confirmatione be-
nefacit tex. l. si peculij in prin. ff. de pecu. leg. in qua-
tum dicit si peculium sit in corporibus et c. Et sic deno-
tat peculij ex ipsis corporibus constare.

¶ Nec predictis obstat. l. si peculij seruo. eo. ti. ubi
fit differentia an legetur peculium an res existētes
in peculio quia illud est ad effectū ne detrahatur es
alienum debetū dñō. nā nomen peculij denotat de-
trahendum es alienum quod dñō debetur. d. l. depo-
siti. §. si. quod non importatur q̄ simpliciter res le-
gantur. cū enim non legentur sub rōe peculij sed sub
nomine rerum res ipse prout sunt p̄stade sunt sine
diminutione eris alieni arg. in simili in. l. si prior in
fra hoc eo. ti.

¶ Itē etiam non ob. si q̄ allegaret. l. vendicatio. su-
pra de rei ven. ubi dicitur q̄ quāuis grex possit ven-
dicari non tamen peculium. ergo peculium non sunt
res que sunt in peculio quia ille possent vendicari. d.
l. si peculium i prin. infra de pecu. lega. Quia ad hoc
respondetur q̄ cum de natura peculij sit continere i
se iura. l. quam tuberōis. §. si. §. de pecu. q̄ iura nō
vendicantur ideo non potest vendicari. vt dicit glo.
in. d. l. vendicatio.

¶ Ad argumenta supra in contrarium facta respon-
detur. Et primo ad primum dicitur q̄ esse fundum et
domum partes dotis importat quod ambo contine-
tur sub vno nomine quod appellatur dos non autem
quod sint partes alicuius rei. Et eodem modo respō-
detur ad secundum nam ubi fundus tantum a princi-
pio erat in dote idēst veniebat sub nomine dotis. et
sic nomen dotis continebat tantum fundum nunc cō-
uersis fructibus ex dispositione. l. in dotem augetur
dos idēst q̄ ubi primo dos consistebat in vna re nūc
consistit in duabus est enim dos nomen aptus plura
cōprehendere. et ex suprascriptis sumūtur infrascr-
pte conclusiones.

¶ Prima Dos non est de necessitate ius nec vniuer-
sale nec particulare cōtra bar. et doc. comuniter quā
conclusionem contra bar. secuti sunt et bal. et salice. i.
l. si. l. de senten. que sine certa quantitat. et alijs lo-
cis hic per alexandrum allegatis. De necessitate autē
dixi quia contingenter posset esse videlicet quando
in dote essent iura. l. dotis fructus. §. si usufructus. §.
de iure dotium.

¶ Secūda conclusio. Dos est illud qd̄ est datum et c.
iuxta diffinitionem azonis. et due similes cōclusiones
contra bar. sumuntur de peculio. Et ex his infertur
ad questionem de qua hic per bar. nunquid scilicet i
dote procedant generalis libellus et sentētia. Super
quo barto. ubiq̄ tenuit quod sit motus quia dos est
quoddam ius vniuersale. Bald. vero et alij in dicta. l.
fi. et in locis allegatis per modernos tenebant contra
bart. contra quem etiam tenuit hic dominus. Pau. et
cast. ponēs differentiam inter hereditatem et dotem
conuenientem his que supra p̄ nos dicta sūt. Quam
ratione differentie reprehendit hic p̄cepto: meus
franc. areti. et quia nō bene refert dicta domini pau.
de castr. ideo ipsum nō refero. Inquantū tamē alle-
gat cōtra eum. l. questum. ff. de pecu. Dico quod illa
lex nō videtur facere ad propositum quia loquit̄ q̄
agebatur actione de peculio nō autem quādo ad pe-
culij prout est materia nostra. Do. rapha. cuma. hic
a. ij.

p. gto i pro. q.

gto i pro.

An libellus gualis i d

dict in hoc articulo solum esse considerandum an dubitetur dotem datam vel quam. Et non valet sententia incerta. d. l. fi. sed ubi constaret de dote et de quantitate vel re sed dubitaretur de restitutione tunc procederet sententia et libellus ut probatur in. l. ait pro in prin. et. §. i. infra de re iudicata.

Attendendum est ergo secundum eum an sententia et libellus contineant certitudinem respectu eius quod agitur. Et secundum ista sua dicta posset forte inferri. Primo quod si filia peteret quod pater eam dotaret implorando officium iudicis iuxta. l. obligamur. §. lege cum ibi notatis infra de actioni. et obli. et in. l. qui liberos supra de ritu. nuptia. Cum pater negaret se obligatum ad hoc quod quia hic non dubitatur neque sit questio de quantitate sed tantum an pater teneatur procedere in iudicium et sententia incerta. secundo quod si agatur contra illum qui promisit dotem incertam iuxta. l. cum post §. gener. supra de iu. do. et nota. in. l. i. infra eo. et conuentus recuset se obligatum valebit libellus et sententia incerta respectu quantitatis quia satis est quod sit certa respectu eius quod erat in lite et protervia.

Circa que cogita quia contra hoc ultimum videtur facere quod statim dicemus sed pro veritate huius articuli est sciendum quia ut dicit bar. in. l. i. in prin. ff. de eden. etiam in iudicio vniuersali sententia debet esse certa respectu eius quod principaliter deducitur iurisdictionis licet secus respectu eorum que veniunt per officium iudicis. Et ideo quia agens petitione hereditatis petit iure actionis se declarari heredem. l. licet supra de pet. heredita. hoc debet deduci clare ac super eo ferri clara sententia respectu autem contentorum in hereditate satis est quod petatur in genere etiam rebus non specificatis quoniam cum illa veniant res restituenda per officium iudicis satis erit quod liquidentur in executione sententie. Et idem dicit ar. in peculio quia satis erit declarare peculium quod est penes rem conuentum ad agendum pertinere. Ex quo inferitur quod res date in dotem petatur actione de dote. l. si marito. §. si. infra eo. l. vnica. §. ex actio. l. de rei vro. act. et per totam illam. l. quod sententia erit ferenda certa super dote. et ita in veritate probat text. in. d. l. fi. cui non bene respondet bar. ut bene demonstrat perusini in loco supra allegato et et ar. hic et licet Alex. conesset et ipse respondere ad illum text. per bar. tamen ipse videtur illum text. destruere. Subdit hic ar. quod istud iudicium de dote est magis simile iudicio generali quam vniuersali et ideo procedet quidam libellus generalis ut dicit bar. in. d. l. i. de eden. Simile dicit in petitione interesse in quo debet ferri certa sententia licet admittatur libellus incertus. §. curare insti. de ac. et per bar. in. l. stipulationes non diuid. de ver. obli. infra. et de dote videtur probari in. d. l. fi. ut et dicit hic bar. Dicit tamen ar. esse cogitandum. Sed ego puto quod iudicium de dote nedum non dicatur iudicium vniuersale quale est petitio hereditatis verum nec iudicium generale quale est iudicium tutelae actionis negotiorum gestorum et huiusmodi. nam quauis dos sit nomen aptum comprehendere res plures ubi plures res sint date in dotem ut supra est dictum non tamen ex hoc dicitur iudicium generale. Quia iudicium generale habet in se data et accepta et iura actiue et passiue et redditionem rationis administrationis que naturaliter non solent venire in dote. Unde sicut quauis appellatione depositi multa possint venire que sint data in depositum non tamen de iudicium generale sed particulare. Et ideo particulariter denotanda sunt que petuntur. l. i. §. si quis argentum supra de po. Ad. n. procederet libellus peto quod deposui si ipsius fuerit oppositum eodem modo non debet procedere iudicium peto dotem seu que dedi in dotem. nam pluralitas specierum per se distinctarum datarum in dotem non facit quin sit iudicium particulare.

Bene fateor quod si contingeret quod in dote esse data hereditas vel aliqua taberna seu negociatio quatuoraria vel quid simile satis esset petere dotem exprimendo eam consistere in dictis vniuersitatibus aliter bonis non specificatis etc. Satis est enim quod petitio et finis sint certe respectu vniuersitatis petite ut hic dicit bar. et glo.

in. d. l. i. in prin. de edend. que dicit quod in iudicio vniuersali res debet vniuersaliter designari et ita contingit in petente. redditionem administrationis bonorum ratione tutelae negotiorum gestorum. Sed quando simpliciter peto dotem reddi vel condemnatio fit ad dotis restitutionem dico quod hoc et in genere et in specie debet esse in certitudine licet sit certa causa ex qua peto. si causa dotis non enim constat quid peto etiam in genere. et quod ista sint vera probatur ex. d. l. fin. vbi finis in certa super dote non valet etiam expresso nomine dotis finis quod aperte ibi probatur in ver. prefertim cum ipse etc. licet bar. aliter dicat cuius contrarium esset verum si diceretur esse iudicium generale. nam sicut super iudicio vniuersali putat petitio hereditas valet sententia generalis et incerta respectu particularium ut per bar. vbi supra ita et in iudicio generali secundum bal. ang. fulg. et moder. in. d. l. i. ff. de eden. et salicet. in. l. edita. l. eo. ti. et bar. in. l. ij. l. de sentent. que fine cer. quan. licet aliter dixerit i. d. l. i. Pro qua opinione facit quia ut dictum est supra satis est quod libellus et condemnatio sint certe et eius quod vniuersaliter seu generaliter deducitur in actionem et de quo principaliter fit questio. Ex qua condemnatione inferitur decisio ad ea que libi quidabuntur in executione. et ideo bene videtur ex predictis dicere hic do. pau. de cast. quod agens ad dotis restitutionem habeat exprimere quantitates domum vel fundum data in dote et cum hec possint de facili fieri sed quantum ad fructus cum non possint de facili specificari satis erit dicere peto fundum cum fructibus preceptis ante matrimonium vel post ipsius solutionem finem eius. Quantum autem ad peculium quod de eius natura est ut contineat debita et credita seu iura actiue et passiue administrationis negotiorum lucra et damna hereditates et legata ut in. l. quam tuberionis. §. si. §. de pecul. et in. l. vendicatio per glo. §. de rei vendic. Preterea in eo procedere que dicitur de iudiciis generalibus. In quantum tamen ar. dicit quod in peculio satis erit declarare peculium ad agentem pertinere ad similitudines iudicii petitionis hereditatis. salua semper tamen tanti viri auctoritate non credo hoc esse bene dictum. quod in actione mere personalis putat quando agitur ad peculium ut hic declarat bar. condemnatio venit iure actionis non declaratio quod res ad actorem pertineat ut per bar. in. d. l. i. de eden. Declaratio autem illa bene conuenit actioni mixte putat petitioni hereditatis quod agens habet ius hereditarium et ita petit iure actionis hoc declarari. l. licet de peti. here. Item conuenit actioni reali in qua pre-supponitur agens habere dominium et ita peti declarari. l. ex diuerso. §. i. supra de rei ven. l. pomponius §. i. supra de procuratoribus. nota per bar. in. l. naturaliter. §. nihil comune. infra de acqui. posses. in quinta lectura. sed agens ad peculium non agit ratione iuris quod habeat in peculio sed ratione iuris quod habeat ad peculium. ut hic per bar. in ver. quare dic quod quedam etc.

Et addit circa libellum generalem et incertum quod licet procedat etiam in particularibus si non fuerit oppositum per. l. fi. l. de anna. except. Tamen est necesse quod omnino declaratur pendente iudicio alias super eo non posset ferri sententia secundum bart. in. l. si matre. §. de rei ven. et abb. in. c. i. extra de libel. obla. quod semper tene menti.

Sed redeundo ad diffinitionem dotis unde ad. §. dicta digressi sumus. ang. hic et plenius in suo consilio. clxxx. quod incipit promitto ad euidentiam respondit utraque diffinitionem tam a quo. quam bar. mouetur principaliter in quantum in utraque diffinitione dicitur dotem dari ad onera matrimonii sustentanda nam reperitur casus in quo hoc non verificatur. Exemplum similiter de dotem cum pacto quod ipsa sustineat onera matrimonii et fructus augeat dotem. l. iij. i. fi. supra de pac. do. l. fi. in prin. infra de do. except. l. si quis pro vtroque in fi. supra de dona. inter vi. et vr. Secundo quia dicte diffinitiones non comprehendunt dotem promissam. et non traditam que tamen dos dicitur ut patet in rubrica et in i. gro. l. de do. promiss. et i. l. mulier ita. §. de iu. do. et in. l. i. ver. et si tantum promissa supra de col. do. cum simili.

Nec satis est q bar. in sua diffinitione dicat vel pro tradito habitum quia dos promissa non habetur pro tradita. nam si haberetur pro tradita peti non possz contra. l. ad exactionem. l. de do. promi. z. l. vnicam §. 2 vt plenius. l. de rei vro. actio. Et ideo angel. in dicto con. aliter diffinit dotem dicens. Dos est quod dam ius in se continens datum traditum vel promissum a muliere vel eius parte viro vel eius parte ob causam matrimonij vt sit dos. sed supradicta motiua Ange. non obstant diffinitioni a3o. vel Bart.

Et ad primū obmissis responsionibus. Jo. de imo. hic dicendum est quod vbi esset appositum pactum per quod dos non deseruaret oneribz matrimonij nō valeret tanquam contra substantialia dotis. l. cum p cario infra de preca. l. vbi ita donatur infra d. do. ca. mor. l. si peculius. §. i. infra de pecu. leg. Est autem d esse z de substantia dotis qd deseruiat oneribus matrimonij. l. pro oneribus. l. de iu. do. l. dotis fructus z. l. si is q. §. i. s. de iu. do. l. si p mulieris. §. si. eo. ti.

Nō ob. l. per ang. allegat quia vt dicit hic are. satis in dictis. l. dicitur maritus substinere onera matrimonij cū fructus rei augeant dotē q alias fuissent sui. z vbi alias si maritus substinuisset onera matrimonij potuisset petere vsuras dotis non solute. z qz nō substinuit eas nō pōt petere sed compēsant cum expensis factis per vxorem. vt p3 in. d. l. si. in prin. de do. excep. z in. d. l. si q3 p vxore. §. si. si q3 eas recte consideret. z ita tenet hic lo. z aret. z ē alex. col. si. dices q dictū pactū alias nō valeret qz saperz do nationem que est prohibita inter puges allegat bal. in. l. pactū in si. l. de col. z imol. in. l. si focer. §. luci? infra eo. Et ista opi. magis mihi placet q illud qd dicunt perusini in eorum tractatu de dote car. vij. Ad secundum motiū ang. alex. z aret. hic laborant pro responsione z licz conentur saluare diffinitionē bar. tū cōcludūt q in diffinitionē debeat apponi verbum promissum put i diffinit. ang. sed opi. ang. quātuz ad diffinitionē ipsius dotis videtur mihi ridicula z nō digna dubitatione tantoz doc. Et ideo dicere q aut querimus an promissio de dādo dotem sit dos z concludo q nedom nō est dos sed nec cōtractus dotis si cut nec pactum de donādo ē donatio nec pactum de vendēdo est venditio. l. in bone fidei. §. de eo qd certo lo. z nota per Gran. de ramp. in. l. si. s. de cōdict. ob cau. z per math. de mat. nota. xlvij. Est enim p3 dotis p3tus q celebratur re vt nota per bart. in. l. le. gitima z in. l. iurisgē. i. prin. s. de pact. promissio ergo de dando dotem est pactum seu stipulatio nō aut dos vel p3tus dotis. Aut querimus nunqd illud qd pmit titur sit dos seu signent dotem z dicendū ē q sic ver z proprie qd probatur quia ille qui pmittit dotez p mittit aliquam rem q habeat deserui oneribus matrimonij. sed talis res est dos quia ei conuenit diffinitio dotis. l. i. §. dolum. s. de do. ergo qd ē promissum est dos seu significat aliquod qd est dos.

Nec ob. q illa res que pmittitur non sit de p3senti dos quia istud nihil est dicere sicuti si pmitto tibi facere vnam domum nemo dicet q illud qd ego pmitto nō signet veram domum. vel si pmitto tibi vnu vasculum ex tali fundo verum est. n. q ego promisi tibi vinum proprie z vere licet adhuc nō sit in rerum natura. Dicendum est ergo q res promissa pro dote cadat z comprehendat sub diffinitione dotis posite per a3o.

Nunquid aut stipulatio vel statuta loquētia de lucro dotis habeat locum in dote nōdū soluta sed promissa vide i locis hic p are. allegatis satis est. n. ostē disse quo ad materiā nrām q diffinitio a3o. p3pben dat ē rem pmissam dari pro dote.

Diffinitio aut q ponit ang. non est bona cuz dicit q dos est illud qd ē datuz ob cām matrimonij vt sit dos nam sequeretur q legatum factū alicui vt cōtra bat matrimonij cum aliqua certa persona esset dos qd est falsum. l. i. z. ij. l. de insti. z sub. cum si. Nec ob. q ang. subiūgat illa verba vt sit dos nam cū diffinitionis offm sit declarare nobis quiditatē z essentiam rei teste boetio dicēte diffinitio ē oratio subāz

culuz rei significās. vt refert glo. in regula omnis diffinitio de regul. iur. Debet concipi per terminos nobis magis notos quam sit ipsa res que diffinitur z consequentur per terminos diuersos ab ipsa re diffinita. vt patet in. d. l. i. §. dolum supra de do. z in. l. i supra de testa. z in omnibz diffinitionibus positis per iurifconsultos sparsim per totum corpus iuris quod non facit ang. Quid enim stultius quam si te interrogo quid sit dos tu respondeas. Dos. est illud qd traditur vt sit dos declarans. enim idem per idem sicuti in simili dicimus in teste interrogatus in causa scētie respondit scio quia sciographa. etiam cum hic nō repbendere vtranz diffinitionem tam a3o. quam bart. Mouetur quia data consumptione vel dimiutiōe rerum dotalium diffinitiones predictae redderentur false quoniam nec res in dotem date erunt dos. vt dicit a3o. nec ius dotis illas res p3tinebit. vt. d. bar. Et ideo ipse aliter diffinit dicens. Dos est id qd debetur siue ē ius vt obligatio cōtinē id qd debetur propter id qd est datum vel traditum zc. z secundum istam diffinitionem nō errabitur dicit ipse qz sepe vna res data ē z multis ex causis definit esse dos. z p hoc adducit tex. in. l. ij. §. q si in pris infra e. ti. nisi glo. d3struēt illum text.

Sed contra hanc diffinitionē plura faciunt. z p3mo inquantum dicitur q dos est ius vel obligo cōtinēs zc. nam imo nec est ius nec obligatio nec cōtinēs vt patet ex his que supra late dicte fuere. Secundo qz dicere dos est qd debetur propter id qd datum est z de necessitate importat id qd debetur differ ab eo quod est datum cum causatum differt a sua causa. ar. l. heres. per seruum infra de acqui. here. sed demus quod id qd est datum sit integrum tunc falsum est dicere dotem esse id quod debetur propter id qd datum ē cū sint vnum z idem.

Tercio pone q mulier dedit fundum in dotem et deinde permutare conuenit cum domo z ita domum dedit est autem verum dicere dotem esse dotem nō autem fundum z tamen fundus debetur mulieri propter id qd est datum.

Quarto pone quod ex pacto dos data ab extraneo debet remanere apud virū in casu in quo hoc pactū valet. certe non potest dici quod dos sit id qd debet z sic diffinitio raph. nō v3 bona.

Contra tamen diffinitionē a3o. v3 facit qz si v3 p3 hēder fructus z alia accessoria ad rē datā i dotē marime q fuerūt accepta p maritū soluto matrimonio. Ipsa enim videtur esse dos vt dicit tex. i. l. si marito. §. si. infra. eo. z tamen nō possunt dici tradita vel habitata pro traditis a muliere vel eius parte ad sustētāda onera matrimonij. vnde vel est dicenduz q dicta augmenta nō sunt proprie dos vt multi tenuerunt in d. §. si. vel q dicta diffinitio sit imperfecta. z quāuis omnis diffinitio in iure sit periculosa. vt dicit iuriscō. i regula iuris diffinitio. Tamen posset fortasse diffiniri hoc modo. Dos est res cum suis legitimis augmentis a marito vel eius parte recepta propter substinēda onera matrimonij que soluto matrimonio mulieri vel eius parti nulla alia conuentiōe interueniēte veniunt restituēda z per hāc diffinitionē si recte aduerter cessabit etiam obiectio quā supra faciebat rapha.

Sed pertinenter ad supradicta queritur nunquid appellatiōe dotis veniat dos soluto matrimonio. Ita qd statutum faciēs mentionē de dote verificet in dote post solutū matrimonij z videtur primo quod sic quia ei competit diffinitio. Lū fuerit res data ad supportāda onera matrimonij. Assumit enim dos nomē z esse ab vno instanti fo ga ita in iure appellatur vt patet hic in ista rubrica. Incōtrarium facit quia dos sine matrimonio esse nō potest. l. ij. supra d. iure dos. l. si. l. de dona. an. nupt. nec sufficit q supportauerit onera matrimonij sed requiritur q etiam sit acta de presenti supportare qd esse non potest cuz matrimonium illud cuius respectu dicebatur dos sit dissolutū alias sequeretur q permutare dotali vel vendita solēnter zc. semper illa res diceretur dos quod est falsum do. pau. de cast. hic dicit quod nunq3 fuisset ma

Diffinitio ref.

Cōt diffinitio
onē dotis quā
dat Ang.

in *bononia*
trimonium non posset dici dos si si fuit l3 sit dissolu-
tu nō definit ēē dos donec fuerit exacta allegat. l. et
s. de fun. do. 2. l. i. in fi. eo. ti. vbi fundus dotalis nō
potest alienari etia3 solu. ma. vbi vero fuerit exacta
2 icozporata tunc secus allegat. l. fi. l. cōia vtrius. iu.
2 ex hoc infert ad statutum senense dictās q mulier
hīs liberos nō possit testari nisi d q̄rta pte sue dotis
reliquas tres teneatur seruare liberis an habebit lo-
cum in vidua 2 concludit quod ante exactionem idu-
bitanter habebit locum per supradicta. Quin imo vi-
dit quod ex mente statuentium idem erit dicendum
post quam fuit exacta 2 sic desierit esse dos. quasi vi-
deatur loqui de dote que de p̄nti vel olim fuit q̄a sic
est cōius vsus loquendi. allegat bald. ita expresse de
terminante3 in. l. i. circa fi. l. vii vir 2 vx. vbi querit
stante statuto mutine q mulier teneatur relinquere
pariter dotem suam liberis vtriusq3 matrimonij an
habebit locum in ea que tempore mortis sue erat vi-
dua 2 refert nico. de mat. determinante q non q2 nō
poterat dici dos ex quo nō erat matrimonium. Ipse
tamen bald. concludit opposituz. 2 ita videt seq. eū
ibi. Salic. pau. de cast. 2 lodo. 2 alex. hic. Sed areti.
hic tenet quod si dos amissit nomen dotis statutū nō
verificet i vidua vt tenebat. Nico. d. mat. q2 cū vel
let relinq vel donari dotes oportet quod tpe quo re-
linquitur sit dos quia qualitas iuncta verbo debet edi-
ficari secundum tempus verbi. l. in delictis. §. si extra-
neus supra de noxa. cum si. pro qua opi. adducit glo.
2 ibi bal. in. l. i. supra d fidei cō. here. peti. vbi glo. vi-
dit quod postquam res hereditaria fuit apprehēsa
p heredē extinguit illa qualitas 2 per consequēs nō
pōt amplius agi petitiōe hereditatis 2 sic p̄uilegiū
cessat extincta qualitate. 2 ideo dicebat not. bal. in. l.
i. l. sine cen. vel reli. q postquā res dotalis ē restitu-
ta mulieri nō h3 locum p̄uilegiū. l. iulie de fun. do.
ex quo definit esse dos. quo ad statuta tamē supradi-
cta putat esse considerādū an rō sit descripta in sta-
tutis vt hic p eum.

¶ Posset forte in hoc articulo distingui q aut sum?
ante exactam dotem aut post. primo casu retinet no-
men 2 p̄uilegia dotis 2 statuta de dote loquētia in
ea verificabūtur. d. l. etia de fun. do. 2 idē tenet bar.
in. l. i. si marito. §. i. infra eo. 2 in. l. filie dotem infra d
col. do. 2 do. pau. 2 cōiter moderni hic. Secūdo casu
v3 q̄n sumus post exactā dotē dicas q si qdem statu-
tum loq̄ respectu alicuius p̄uilegiū vel effectus res-
piciētis ipsaz dotē. Et dicēdū est q regulr nō verifi-
cabit in ista. verbi grā si loq̄ de mō 2 forma agēdi
ad dotem. nā nō habebit locū i muliere agēte ad fun-
dū oliz dotālē possessuz p aliquem postq̄ quā iā mu-
lier recuperauerat ipsum ab heredibus viri. Si hō
statutū loq̄ ad aliū effectū extraneuz a materia do-
tis. verbi grā in materia collationis vel successionis
2 dicēdū est q sic tūc. n. appellat dos ab eo qd fuit
2 sic demonstratur res seu quātitas p nomē qd iā sibi
inerat. Et iō in statutis dñi pau. de cast. 2 bal. sto. cū3
eorum decisione.

¶ Nō obstant allegata p are. de. §. si detracta quia
hic verbū dos stat demonstratiue nō qualificatiue. 2
ideo nō regit q verificet fm tps vbi vt not. decla-
rat bar. in. l. ex facto infra de vul. 2 pu. col. ver.

¶ Nec ob. illud quod allegat de peti. here. quia pe-
titio hereditatis nō aptat nisi respectu rei heredita-
rie. 2 sic sumus in materia in qua consideramus ma-
teriā ipsaz hereditariā iuxta distinctionē supra factā
secus vbi aliq̄ res denominaret hereditaria demon-
stratiue ad aliquem effectum extrinsecum.

¶ Expediti de diffinitione dotis 2 his que ad cogni-
tionem ipsius videbant necessaria pcedamus addē-
do aliqua ad dicta bar. 2 modernoz hic. Et primo in
quātum moderni querūt an cōcessis represalijs con-
tra aliqua3 ciuitatem possit capi ciuis dicte ciuitatis
alibi tamē habens domiciliū 2 cōcludunt inherendo
decisioni bar. in tractatu represaliarum in. ij. q. vij. q.
principalis q si per se vel aliū. iste talis subit nume-
ra in patria capi poterit alias non vt ibi per eum.

¶ Adde vltra ea que dicit hic alex. quod contra dic

tam decisionem videntur facere not. p bar. i. l. assum-
ptio. §. i. infra ad municipa. vbi dicit q quis nō pōt
se eximere etiam renuntiando quin teneatur ad sub-
eunda munera in patria ergo sp erit verum dicere q
pro represalijs capi possit tanq3 obnoxius munerib3
dictis. et ideo pro defensione bar. et etiam p decla-
ratione suorum dictorum. Possemus dicere suaz opi-
nionem procedere attenta consuetudine vel statutis
italie que est q cuiuslibet ciuitatis territorium sit ita
distinctum ab alio vt neduz habeatur pro prouincia.
vt dicit glo. in. l. fi. l. de prescrip. lon. tem. verum ē
ibi conueniri non possit etiā ratione domicilij postea
sortiti p his que primo gesta erant tam in ciuib3 q3
in criminalibus. Et ideo quantum ad conueniendum
vel grauandum hunc talem frustratoria redditur dis-
positio iuris volentis non posse renuntiari loco origi-
nis 2 eius ratione posse adhuc renunciantem conue-
niri ad honores 2 munera. vt not. bar. in. d. l. assum-
ptio in prin. 2 plenius in. §. i. ad municipi. nam in loco
territorij vbi de nouo contraxit domiciliū nō poterit
conueniri ad subeunda predicta munera in patria et
sic l3 sit obligatus subire tamen cū3 se contulerit ad
locum vbi cōueniri nō pōt h3 quasi p exēpto 2 libe-
rato saltē de facto ita vt nō iudicet amplius ciuis il-
lius ciuitatis secus vbi p̄trisset domiciliū in loco vbi
adhuc cōueniri possit vt q2 esset ciuitas subiecta eidē
dñio cui erat subiecta sua originalis p̄ria. Tūc. n. ha-
bebit p subeūte ita vt adhuc habeat p ciue 2 possit
capi. 2 istud ē nota. q2 ē elegās declaratio ad mētem
bart. in. d. locis 2 pferre pōt ad multa 2 inter cetera
ad. q. in qua alias vidi cōsultū nungd. f. statutū flozē-
tinū disponēs in bñficiū ciuiū hēbit locū in eo q erat
florentinus origine p̄ria l3 origine pp̄ria 2 domiciliū
pp̄rio esset bononiensis. 2 p̄sultuz vidi q sic q̄si potē-
tialiter 2 habitu dicatur conuenibilis 2 obligatus ad
munera patrie per notata. in. d. l. assumptio ergo ē
beneficia.

¶ Sed in contrarium facit quia ille non videt cōue-
nibilis ad munera patrie que in loco domicilij cō-
traxerit vbi conueniri non potest. Logita quia viden-
tur limitari omnia dicta bar. in. d. l. assumptio. §. i. vt
procedat quando erat ille in loco conuenibilis. i. in q
poterat pueniri. S3. aduerte q2 p̄tra supradictam cō-
siderationem videtur facere decisio. Job. an. i. rubri-
ca de damno dato in addi. specu. quem hic referunt
moder. vbi dicit quod bononiensis qui p̄trixit domicilij
um perusij nō pōt capi p represalijs p̄cessis bononi. 3 pu-
sinos. Sed dic q sua decisio pcedit de iure comuni
vel dic q respectu ciuitatis originis concedētis rep-
salias ē alia rō q2 nō v̄r aliquo mō sensisse comprehē-
dere suos ciues lic3 in loco originis nō pferant bar.
aut loquitur respectu tercię ciuitatis concedētis re-
presalias. vnde iterum cogita.

¶ Secundo pertinet ad dicta ange. 2 moder. hic
quero vtrū imunitas concessa florentie aliquibus de-
bitozibus contra creditores pisanos habeat locū cō-
tra creditozē origine florentinum p̄tis tū domiciliū3
habentē. Pet. de anch. in con. xxxvi. quod incipit in
christi nomine contra iohānez 2 marianū pcludit qd
non. primo q2 cum in eo concurrat duplex ius. vnum
favorabile 2 quod pdest. f. q2 est florentinus origine
aliud nocens q2 ratione domicilij est pisanus. 2 imu-
nitas ista sit contra ius comune debet attēdi qualitat
q pdest. Secūdo q2 iste ē casus mixtus. Tercio quia
causa originalis est fortior 2c. vt hec oia latius vide-
ibi per eū 2 habetur. Pro qua decisione facit decisio
Jo. an. in rubrica de dam. da. supra allegata.

¶ Tercio queritur vtrum appellatione. Januensis
veniant illi qui se submiserunt comuni ianuēsi certis
pactis 2 modis. vide pet. de anch. consi. cccxxviii.
quod incipit In christi nomine amen. Ista sententia
2c. vbi concludit q nō quia talis ciuitas quo ad oia
habetur pro libera 2 non subiecta 2 pro habente se
paratum territorium 2 non regulata legibus illius ci-
uitatis. Excepto quod quo ad illa pacta vt probatur
in. l. non dubito infra de capti. secundum ipsuz vbi tu
vide bar. q hoc determinat expresse 2 in. l. hostes de

lege infra de testa. vbi habetur qd si lex. in pena ali-
cuius reddit ipsum intestabilem nec poterit facere te-
stamentum nec etiam sibi testimonium ferri l3 enim
sumus in materia odiosa z restringibili. l. pteses d pe-
nisi regula odia de re. iu. i. vi. propter quod videbat
qd in altero tantum significatione intelligeret. Lñ qz
proprie vtrūqz importat vtraqz pena intelligit esse
affectus z ita etiam tenet ymol. in. l. suus. §. viro infra
eo. in. iij. col. dicens quod si statutum corrigens ius
comune generaliter loquitur generaliter debet intel-
ligi vt ibi p eum.

¶ Nec etiā ob. qd hic imo. dicat predicta statuta loq-
indefinite z indefinita locutio nō trahit ad ea in qb³
nō est eadem rō iuxta not. in. l. si plurib³. de leg. ij. et
per bar. in. l. oēs populi. in. vi. q. pzin. supra de iust. z
iur. sed in repetente non ē par rō soluendi gabellam
que in petente vt hic per euz ergo zc. qz vt dicit hic
areti. predicta statuta nō loquūt in definite s3 gnāl-
ter d natura aut generis ē idistincte compēder suas
spēs. d. regu. sp. d. re. iur.

¶ Ipse aut are. nō tenet qd verbuz peto sit genera-
le sed qd sit distincta a vbo repeto. nec priūm dīc te-
ner bar. vt hic p eū s3 non puto euz bene dicere naz
negari nō potest qui peto sit vbi gnāle. tum p rubz.
nrām cum multis concoz. tum et per ea q supra dixi-
mus d vbo z a verbo reddo. et ita et tenet hic bart.
cui³ dicta clara z apta sunt.

¶ Alex. in hoc arti. distinguit inter statuta odiosa z
fauorabilia vt hic p eū. sed tñ non rīdet ad ea que. s.
in contrariū allegata sunt. nam tex. in. l. cū qdam de
lib. z post. z in regula odia de re. iu. li. vi. cū mā phī-
bent fieri extensionē nō aut negāt inclusionē q pce-
dit ex pprio significato vocabuli vt. s. est ostensuz. z
ideo p substantiatione sue distinctionis est aduertēdū
qd quedā sunt nomina generis tñ ita qd non alicuius
speciei verbi grā animal est nomen gneris tñ. nam
sue species habent sua nomina put bō asinus equus
z si. z in istis procedant allegata. s. in ptriariuz. nam
statutū generaliter loquēs erit gnāliter intelligendū
Quedā sunt nomina generis atqz speciei sub genere
contente. verbi gratia adoptio est nomen generis cō-
phēdēs arrogationē z adoptionē in specie z in istis
dicendum est qd si reperiunt prolata in materia odio-
sa z restringibili capiunt in significatione speciei nō
generis tex. est not. in. c. rodul. de rescrip. z ita exps-
se not. ibi Abb. sic post alios. vbi nomen diocesis in
genere sumptum includit ciuitatē z comitatuz. in spē
aut comitatum tñ. in mā stricta capietur tñ p comi-
tatu vbi vero essemus in materia larga z fauorabili
tunc in significato gnīs tñ capies vt ibi not. doct. et
ita etiam not. mat. de ma. in suis not. nota. lxxxvij.
z ita dicendū est in verbo peto nā est nomen generis
z ē etiā nomen speciei ponitur enim distincte p peti-
tione ad dīam repetitionis si ergo reperiat pbatum
in mā odiosa capiendus est significatu specificus nō
gnālis. Et idem videmus in verbo facere seu edifi-
car. sunt. n. vba gnālia cōphēdentia tā ab initio edifi-
catē quā redificantē seu reficientē. nam z isti dicunt
facere seu edificare. l. i. §. edificare. s. de mor. iherē.
Capiuntur etiam specificē p edificante vel faciente
de nouo ad dīam reficientis. l. iij. §. reficere infra de
itin. actuzqz pri. vbi tex. dicit longe aliud est reficere
aliud facere.

¶ Si igitur sumus in materia fauorabili z in qua sit
par ratio vel etiā maior. l. loquens de edificante tra-
bitur ad reficientē. casus est in. d. §. edificat capitur
enim verbū edificare large ac generaliter. l3 glo. in
aduertenter ibi dixerit qd verbū reficere capis large
s3 voluit dicere vt dixi. Vbi vero sumus in materia
stricta z vbi nō sit par rō tunc verbum edificare vel
facere capies i signādo stricto z specifico neqz com-
phēdet reficientem iuxta materias. l. prime. §. si qd
edificium. de ope. no. num. Et quāuis ista satis videā-
tur de mente doc. nō tamē aperiunt istam differentia
quam facio inter verba vel nomina habentia mez
significatū generalem z ea que z generales z specia-
le significatū hnt. Et iō arbitror ea esse mēti tenēda

Sequitur lex prima.

Dotis causa ¶ Hoc dicit. Propter fauo-
rem rē publice qui vertitur
in liberis procreandis dotis causa priuilegiata ē. h.
d. fm barto. Vel sic secundum dominū. pau. de cast.
Dos est priuilegiata nō soluz fauore mulierum s3 et
fauore publico qui vertitur in liberis procreandis qd
sumarium non sine ratione positum est ppter verba
illa. nam et reipublice que implicant etiam fauorem
mulierum. vt infra dicitur z diuide vt hic per glo.

¶ Nota primo qd causa dotis cēsetur precipua ac fa-
uorabilis. z ex hoc inferitur qd licet recurrere ad spe-
cialitates pro solutione argumentoz soleat dici esse
refugium miserorum vt in fi. d. glo. in. l. filium quem
habentē. l. fami. ber. in verbo pcedij. Tamē in mate-
ria dotis videbitur inepta solutio dicere speciale in
dote propter multa priuilegia z specialitates ei a tu-
re attributa fm do. paul. de cast. hic z hinc videmus
dotibus attributum vt in dubio p his sit ferenda sen-
tentia. l. in ambiguis. s. de iur. do. in regula in ambi-
guis de reg. iur. z in. c. si. de re iudi. z ideo si reperiū-
tur duo instrumenta eadē die confecta z in quolibet
contineatur obligatio personalis z hypotecaria quo-
rum vnū sit mutui alterū dotis presumetur primo fa-
ctum instrumentū dotis fm dy. hac. Et ita s3 hoc erē-
plum ponit bar. casum in hac. l. idē et tenet hic bald.
z in. l. dotis. l. de iur. do. z in. d. l. in ambiguis supra
de iur. do. in lec. antiqua z in. l. ad exactionem. l. de
do. promiss. Sed hic queritur quid si reperiant eadē
die confecta duo instrumenta vnū fisci alterū priuati
quod censetur primo factum dyn. z bar. in. l. nō pu-
to infra de iure fisci. tenet p illum tex. qd instrumen-
tū priuati bald. in. l. dotis. s. allegata inquantū tenet
in casu supra posito instrumentū in fauorem dotis cē-
seri primo factum qd instrumentum in fauorem fisci
videtur sentire qd vbi non ageret de fauore dotis fis-
cus preferretur. Et idē sentit hic nico. de neapo. put
referunt moder. Idem sal. in. l. ij. l. de priui. fisci. in
quātum inter dotē z fiscum relinquit rem sub dubio
ergo priuato fiscum intendit preferre. z pro hac par-
te videtur esse auctoritas spec. quem hic allegat mo-
der. in ti. de test. §. postquā ver. qd si oēs. vbi stante
paritate testiu pro vtraqz parte. l3 si nō vbi sit psona
priuilegiata sententia esset ferenda pro reo z sic ab-
solutoria. c. ex literis. extra de probationibus. l. arri-
nus de actio. z obli. Secus tamen dicit vbi altera pf
esset priuilegiata quia tunc secus et inter personas
priuilegiatas enumerat dotem ecclesiam z fiscum et
ita videtur simpliciter sequi Jo. an. in addi. hic idem
etiam videtur tenere aliegando. Specu. vbi. s. Jo.
an. z anto. de but. in. c. i. nostra de testi. Et p hac par-
te alex. hic dicit videri text. i. l. i. l. de iur. fis. l. i. r. z ibi
bar. vbi in dubio prius presumitur celebrata hypo-
teca bonorum pro fisco quam alienatio in priuatum.
Et ita per illam. l. tenent. etiam bal. z sal. in. l. si debi-
tor. l. de priui. fis. z illum tex. in. d. l. i. not. ibi Jo. de
plateis contra dyn. z Bar. in dicta. l. non puto z licet
conetur respondere not. Alex. hic reprehendit ei³
responsionem pro hac parte etiā facit quia causa do-
tis z fisci soleat parificari. l. iij. l. de priuile. fisci no-
ta glo. in. d. l. dotis. l. de iure doti. allegando dictam
l. ij. que tamen hoc iudicio meo non probat scilicet qd
fiscus in suis causis habeat priuilegiū quod mulier
in suis dotalibus licet comuniter doc. allegent illā. l.
Et tenēdo istam partem posset responderi ad dictaz
l. nō puto. prout dicit hic raph. in fi. scilicet qd illa lex
debet intelligi quando fiscus venit ex delicto alicui³
z sic ex causa lucratia descendente ex delicto alias
secus vel put illam. l. intelligebat. Jaco. de bel. in. l.
prima in fine. l. de cadu. tollē. scilicet qd pcedat ge-
neraliter quandocunqz fiscus tractabat de lucro ca-
ptando priuatus de damno vitando alias aptez si pri-
uatus de lucro ageret non procederet ille tex. ppter
priuilegia fisco concessa. Alex. hic tenet opin. dy. et
bar. per dictā. l. nō puto reprobat intellectibus ra-
pha. z iaco. de bel. tanqz diuiniatiuis.

Limuz gl. r. l.
filium quem ha-
bentē. C. fa-
heraf.

domi arapi t pout

Non obstat. d. l. l. de iure fisci. quia ille tex. habet plures intellectus ut ibi p. glo. ergo 2c. l. i. ambiguo. 2 ibi bar. infra de reb. dubijs.

Pro veritate huius articuli videndum est de intellectu. d. l. non puto quam simpliciter intelligitur q. i. omnibus causis dubijs sit contra fiscum iudicandum vel absurdum 2 sine ratione. Primo q. bonum quod est commune pluribus prefertur bono privato secundum Aristot. in primo ethicorum dicentem. Quisq. enim unius hominis idem 2 civitatis est bonum. civitatis tamen comparare conservareq. bonum maius atq. perfectius esse videtur. Sed causa fisci dicitur esse communius toti civitati. ergo est preferenda Et hanc rationem pro fisco sentit bal. in l. quicumq. in vlti. col. l. de servis fugi.

Secundo quia illi cui. l. fauet contra ius commune id est derogando iuri comuni i. preiudicium aliorum multo magis debet faveri secundum iuris communis dispositionem. id est conservando sibi ius commune non autem ipsum. aufert hoc pbatur in l. eius militis. §. militia missus infra de testa. mili. iuncta auc. multo magis l. de sacro. sanc. ecc. Sed l. in quibus pluribus 2 q. pluribus dispensat contra ius commune in beneficium et utilitatem fisci 2 damnum aliorum ut in toto ti. l. de privile. fisci. 2 in ti. l. de iure fisci. li. x. 2 sparsim in infinitis locis i. toto corpore iuris ergo non est dicendum q. lex generaliter voluerit vel disposuerit in dubio ferreda esse suam p. fiscum.

Confirmatur seu declaratur hoc q. minus est presumptiones inducere in casu dubio pro aliquo quam in casu claro statueri argu. l. vnice. post. princi. l. rez. in p. i. ubi imperator utitur simili modo arguendi. S. in casibus claris lex statuit pro fisco contra alios ut dictum est ergo multo magis i. dubio presumetur p. fiscum cum veritas possit hoc casu se habere p. eo. Tercio quia non est dicendum leges velle contraria 2 adinuicem si bi repugnantia in regula ubi repugnantia d. reg. in. in l. i. col. l. in. §. quibus in l. ij. §. contrarium. l. de cadu. tol. sed privilegiare fiscum respectu personarum privatarum et earundem respectu reddere ipsum deterioris conditionis sunt adinuicem repugnantia quoniam alterum ostendit causam fiscalem esse favorabilem alterum odiosam ergo 2c.

Quarto facit contra. d. l. non puto intellectam. ut supra per dy. et bar. tex. in d. l. i. l. de iure fisci. li. x. secundum intellectum magis communem.

Quinto comprobant supradicta quia ego video q. persone privilegiate a iure 2 quarum favore leges prefereunt eorum causas alijs contra cōes regulas iuris privilegiantur etiam quantum ad hoc ut in dubijs feratur sententia pro eis. d. l. in ambiguis 2 in. c. fi. extra de re iudi. ergo saltem dicamus in fisco qui cum in plerisque ad similitudinem dictarum personarum reperitur privilegiatus ut si nō in dubio sit pro eo iudicandum sicut in supradictis personis saltem non sit iudicandum contra eum. Nec obstat. supradictis si dicatur q. 2 alias videmus fiscum deterioris conditionis esse quam privatū ut in casu notato per glo. in l. quotiens. l. de exac. tribu. li. x. Quia illam glo. respondent ibi bal. 2 Jo. de plateis 2 moder. in l. pe. §. meum. §. nequis enim qui in ius voc. 2c. 2 per. d. l. quociens non probet intellectum illius glo. constat ex illo tex. loquente tam in debitore privati quam fisci l. glo. non videatur advertisse q. ideo mihi placet vel intellectus iaco. de belui. de quo. §. vel saltem intellectus raph. ut ille tex. restringatur ad causas fisci d. scilicet ex delicto alicuius ppter quod fisci pretendit consequi bona. Et sic pretendit causam lucrativam ex materia odiosa. nec videtur ita divinatius sicut dicunt moderni quia si quis recte illum titulum insperet quasi tota eius materia est fundata in delationibus factis fisco de his qui fidem in fraudem legum accomodarunt. vel alia delicta commiserunt ratione quorum fisci vendicat sibi bona. non est ergo inconueniens q. d. l. intelligatur in his casibus de quibus principaliter ille titulus tractat. l. imperato. res supra de in diem adiecto. Vel 2 tercio vltra doc.

*Circa intellectu
ctū. l. nō puto
to d. in. f.
sci.*

possumus dicere intentiones iurisperiti in d. l. fuisse se dicetur q. fisci non habet privilegium ut in dubijs sit iudicandum pro eo qd. fortasse videbatur ad similitudinem dotis unde ille tex. d. q. licet in dubio respondeatur vel iudicetur contra fiscum nō tamen propter hoc possumus dicere fuisse erratum seu male iudicatum. Ex hoc ergo q. res erat dubia non resultat fuisse iudicandum pro fisco. 2 ideo qui contra fiscum hoc casu iudicaverit non tamen ex hoc dicitur errasse. 2 iste intellectus satis mihi placet ad evitandam absurditatem de qua supra qui satis adiuvatur ex modo loquendi iurisperiti. qui non dicit q. ille qui in dubijs iudicat contra fiscum vere iudicat. Sed dicit q. non propter hoc putat delinquere. i. errare videtur tamen aliquantulum obviare verbis facile positi i. tex. Uel 2 quarto possumus dicere l. satis i. idē recidat q. licet iudex male iudicās teneat quasi delinquant. l. ex maleficijs. §. si iudex. ff. de acri. 2 obli. ubi tamen in causa dubia iudicaverit contra fiscum non videbitur deliquisse. Et sic non propter hoc poterit evitari attēto q. res erat dubia licet iudicaverit contra fiscum Sed ut dictum est satis in idē recidit cum precedenti verbum tamen delinquere h. stat magis proprie precedens intellectus. mihi magis placet propter verbum responderit qui aptatur ad quemlibet respondentem de iure nedum ad iudicem. 2 ita intelligit glo. ibi presupposito igitur 2c. q. d. l. non puto non probet intentionem bar. 2 dyn. Item q. l. i. l. de iure fisci. non probet opi. contrariam. ut dicit hic alex. videretur dicendum q. essemus in terminis i. quibus esset si questio verteretur inter privatū 2 privatū. quia in his in quibus fisci non reperitur privilegiatus debet statari dispositioni iuris communis. l. ius singulare. et. l. q. vero supra de legi.

Quia tamen communiter doc. sequuntur intellectum supra datum ad d. l. i. prout bar. ibi 2 i. l. quemadmodum. §. i. d. pigno. 2 bal. i. l. si debitor. l. d. privile. fisci. Possemus dicere in hoc articulo q. aut contēdit de prioritate inter fiscum 2 alium pretendētem causas lucrativas 2 hoc casu presumatur p. factū instrumentum fisci per. d. l. i. que loquitur in donatario. Et ita semper bar. ibi circa intellectum. d. l. is exemplificat in donatario et quavis bar. in d. l. 2 que nōdū. §. l. 2 bald. in d. l. si debitor videantur illam intelligere et in alio pretendente causam onerosam cum tamen illa. l. sit exorbitans 2 diversa cum sit lucra 2 damna. l. si. §. licentia. l. de iure deli. 2 l. si. l. de codicil. non videtur extendenda extra suum casum. l. si vero. §. de viro infra eo. cum materia 2 in d. l. q. vero. §. de le. Aut non pretendebat causam lucrativā s. onerosam et hoc casu remaneant in terminis iuris cōis. ita q. fisci non sit melioris conditionis q. quilibet alius cum in hoc non reperitur privilegiatus. 2 q. hoc casu fisci utatur iure comuni allego bar. in simili casu quē doc. non allegant in hac materia in l. si is qui iuxta fi. infra de iure fisci. Dicitur enim in d. l. si is qui secundum communem intellectum qualiter fisci preferat creditori habenti priorē hypothecā in bonis questis per debitorem post hypothecā fisci. Sed querit bar. quid si fisci agit contra illum cui primo fuerat facta hypotheca bonorum quis habebit probare 2 concludit q. ipse fisci habebit probare res. ad quas agit fuisse questas per debitorem post hypothecam suam 2 sic et ibi erat contentio de tempore sicut in d. l. i. in qua tamen videtur determinari contrarium. Sed ego respondo q. ibi fisci agebat contra donatarium ad bona donata bar. aut in d. l. si is qui intelligo ut loquatur quando convenit a fisco habebat bona hypotheca. 2 ex causa onerosa prout communiter interponitur hypotheca 2 sic eius decisio non discordabit a d. l. i. per quam limitabitur dictū bar. ubi supra ut non pcedat quando ille qui habebat hypothecata bona debitoris ante fiscum erat creditor ex causa lucrativa. Circa q. tamen cogita quia non carent dubitatione.

Post hec scripta reperi modernos perusinos i. nona parte eorum tractatus de dote privilegio primo carta. cxv. qui ponderant de intentione bar. in d. l. i.

Contra. l. nō puto.

etiam q̄ illa. l. procedat q̄n puentus a fisco habebat
causam lucratiuam z idem dicunt tenere ang. in auc.
de trien. z se. in. §. illud z lod. de ro. in auc. si mulier
in. v. car. in. xiiij. speciali. l. ad. l. fal. Ipsi tamē ultra
bald. per me. §. allegatū in. l. si debitor allegant eun
dem in. l. i. l. de heredi. vel acti. ven. tenere simpli
citer q̄ vbi est dubiū de prioritate temporis semper
fiscus preferitur allegat. d. l. i. z hec pars. eis placet
quia. d. l. i. non facit vim i donatione z sic in causa lu
cratiua sed simpliciter respondet cōsultationi quo ca
su nunquam est interpretandū. Quod responsio prin
cipis fundetur super iure dispensatiuo.

Sed sup regula cōi allegant glo. z doc. in. c. ex parte
extra de testi. z in. c. consultationi de tempo. ordi. Si
eniz fundasset se princeps pp specialitatē cause lucra
tiue hoc expressisset arg. c. ad audientiaz extra d. de
ci. Et iō ipsi aliter dicunt ex quoz dictis elicio infra
scriptas conclusiones. ¶ Prima q̄ si fiscus contēdit
cum priuato in proprietate instrumenti ipsa prefer
retur sicut mulier z respondet ad. d. l. non puto q̄ de
bet intelligi in dubio iuris non facti vt ibi intelligit
glo. in vltima opi. z maxime in penis. l. si preses z. l.
si de interpretatione. ifra de pe. Mouent inter alia
quia si conceditur fisco priuilegium contra habentē
hypotecam pcedentē quantū ad bona postea quesita
d. l. si is qui infra de iure fis. multo magis quādo du
bitaretur in facto de prioritate temporis. Et ex hoc
ipsi inferunt secundā cōclusionē q̄ si dubitatur an bo
na fuerint quesita post hypotecā fisci vel ante presu
mentur quesita post contra bar. in. d. l. si is qui.

¶ Tercia conclusio q̄ si esset contentio de prioritate
instrumenti inter fiscum z mulierē in dote mulier nō
habeat priuilegiū cōtra fiscum allegant ad hoc plu
ra q̄ mulier z fiscus paribus passibus ambulant vt
ibi per eos.

¶ Quarta conclusio q̄ priuilegiū quod hz fiscus per
d. l. i. l. de iure fis. est cōe et mulieri in dote quod est
valde notabile. quinimo et cuicunq; pie cause alle
gant lodo. in loco supra allegato. Ita dicit consuluif
se Franciscum de alber. de aretio.

¶ Sed aduerte primo quantū ad. l. non puto q̄ par
ratio videtur esse an dubitatio simpliciter sit i facto
an in iure maxime quia dubitatio. l. i. facto causat du
bitationem in iure. Et vide circa intellectus. d. l. do.
math. de mat. in suis nota. notabili. lxxij. vbi dicit se
illam intelligere siue fiat dubium in iure pp opinioes
doctorū siue occurrat dubium puta q̄ duo ordinarij
ferant sententias prias siue sit dubiū in pbationib?
vt quia fiscus z aduersarius pbauerint contraria et
probationes sint pares. Licet spec. io. an. z anto. de
butr. tenuerint contrarium in locis supra allegatis.
Item quantū ad. d. l. i. l. de iure fis. si quis velit inbe
rere rationi prefatorum modernorum etiā ibi nō ap
paret q̄ imperator fundat decisionem suam i aliqua
specialitate respectu fisci. Et iō bene forte videbant
dicere illi qui intelligebant illas. l. fm ius comune vt
ibi refertur in glo.

¶ Preterea contra dicta prefatorū moder. facit q̄
in materia priuilegiōz non videtur valere hoc argu
mentū. cōcessum est plus ergo z minus in diuerso ca
su. iuxta not. per io. an. in regula que a iure. de reg.
iur. in vi. et abb. sic. post alios in. c. at si clerici. §. i. d.
iudi. item prout etiam supra per me dictū fuit non re
perio q̄ fiscus z mulier in dote sint i iure equiparati
maxime per viam regule ita de vno possit argui ad
aliud. nec. l. ij. l. de priuile. fisci cum alijs per predic
tos moder. allegatis videntur probare istam equi
pationem. nam quāuis in. d. l. ij. atq; etiam per bart.
in. l. i. supra eo. quando tractat quoz modis dicat bo
num publicum z priuatum dicatur q̄ vbi fiscus z mu
lier contendūt q̄ attenditur quis fuerit prior in bonis
mariti nō tñ pbat ille tex. q̄ fisc? habeat priuilegia
mulieris i dote vel ecōuerso. ex qbus vñ iferri q̄ pri
ma z secunda cōclusio modernoz non sint generaliter
intellecte non sint vere sed potius distinguendū pro
ut ego distinguebā an aduersarius fisci pretēdat cau
sam lucratiuā z tunc fiscus preferat an nō z tūc vta

tur fiscus iure priuatoz z maxime intelligēdo. l. non
puto put ego. §. intelligebā. Item videtur inferri cō
tra conclusionē cōtinentē mulierē in contentione de
prioritate non preferri fisco contra quam facit q̄. l.
in ambiguis ponit regulā generalē in fauorē mulie
ris sed non reperitur talis regula in fauorē fisci imo
potius oppositum in. d. l. non puto nedū fm intellec
tum dy. z bart. verū et fm intellectum supra per me
positum nec. d. l. ij. l. de priuile. fisci. probat opposi
tum. Nec ob. et. d. l. i. l. de iure fisci. quia loquitur in
casu illo speciali vt supra dictum fuit. Item loquitur
respectu aliorum non autem mulieris.

¶ Preterea. d. l. i. non loquitur de priuilegio respec
tu ambiguitatis sed de priuilegio super claro habe
bat enim fiscus probare intentionē suā que nō erat
fundata ex instrumento simpliciter continente hypo
tecam bonoz debitoris sed debeat probare rem ad
quam agebat fuisse in bonis debitoris tempore hy
potece iuxta not. p. bar. in. l. si rem alienam. §. de pi
gno. ac. At in casu vbi reperuntur duo instrumenta
pfecta eadem die quilibet hz pariter fundatā inten
tionem suā super rebus debitoris Sed cōtenditur d
prioritate z ambiguitas ē super facto. Ex quo resul
tat ambiguitas iuris quo casu videtur concessus pri
uilegium mulieri in dote. d. l. in ambiguis. In termi
nis aut. d. l. i. apparebat clare non esse fundatā intē
tionem fisci agentis. ex quibus videtur inferri q̄ etiā
quarta conclusio posita per prefatos modernos. §. q̄
mulier gaudeat priuilegio. d. l. i. est dubia: z ideo sup
predictis dico iterum esse cogitandum quia sunt val
de dubia zc.

¶ Secundo nota causam dotis esse priuilegiatū fa
uore publico qui consistit vt ciuitas repleatur liberis
hominibus Et ex hoc videatur plura inferri. primo
q̄ mulier non possit priuilegijs dotilibus renunciā
etiā cū iuramento. c. si diligenti extra d. foro cōpe
l. ius publicū. §. de pac. Sed i priuilegiū est casus i. c. cum
p̄tingat de iureiur. z q̄ sit ratio infra dicetur. Secūdo
q̄ mulier que iam nupsit secūdo viro non sit priuile
giata in exigendo dotes ab heredibus primi viri cū
iam nupsit z sic sit adimpletus fauor publicus. sed
in contrariū determinat comuniter doc. hic z bal.
in. l. ij. §. de iure. do. z est casus z ibi not. doc. in. l. affi
duis. §. exceptis. l. qui po. in pig. ha. z not. per iac.
de are. bar. z alios in. l. nupta infra eo. Tercio infer
ri videtur q̄ mulier sterilis non habeat priuilegia in
dote cum hic cesset fauor publicus qui consistit in li
beris procreandis quos ipsa procreare non pōt sed
in hoc etiam contrarium tenent hic doc. z ratio falsi
tatis dictarum illationum est q̄ nedum priuilegium
concessum est dotibus fauore publico verum etiam
fauore ipsarum met mulierū ob causas postas per
imperatorem i. d. §. exceptis. Et probatur hic i ver.
nam z rei publice exponitur enim z p̄t vt hic i glo.
Dictio autē etiam stat implicatiue. l. conuenticulam
l. de epis. z cle. l. iurifgen. §. quinimo. z ibi nota. su
pra de pac. Et ita dicit hic do. paul. de cast. z quidem
primarie ac principaliter fauore ipsaz mulierum ta
lia priuilegia sunt dotibus concessa secundario fau
ore publico. Et hinc est q̄ tali fauori cum iuramento
potest renunciari. vt in. d. c. cum contingat. z p. bart.
in. l. si quis pro eo infra de fideiuf. Item cū plures
causae sint finales ipsius fauoris licet cesset vna vt q̄
iam matrimonium contraxit vel tanquā sterilis libe
ros procreare non possit non tamen cessat dispositio
insti. de nup. §. affinitatis not. glo. in. l. si ventri. §. in
bonis de priuile. cre. z habetur in. l. liberos. §. notā
tur supra de his qui notan. infra. Et ita dicit ray. bar.
z comuniter doc. hic. Item. l. ij. supra de iur. do. dicit
fauorem dotis consistere in hoc vt mulieres nubant
que ratio potest denotare etiā aliam vtilitatem q̄
liberos. §. ne meretricetur secundum bar. vt hic p
eum. qui tamen non bene ponderat dictionem mari
me in tex. nostro que non respicit liberos sed verbū
necessarium. Item secundum bart. quantum ad mu
lierem sterilem debet attendi natura mulieris non
ipsius viciū speciale. l. si q̄s postumos infra de lib.

Mulierem
ut in hanc
puta dote.

et posthu. et propter supradicta antiqui doc. hic atq; et
bal. tetigerunt an semp cessante rōe. l. i. esset eius dis
positio de quo in locis hic p. moder. allegatis. Pro
supradictorū aut p. firmatione facit qz oio semper in
terest qz dotes sint fauorabiles vt mulieres nubant
Scientes taz ipsi qz corū viri qz l. detegat. sterilitas
quacūq; rōe habebūt tū dotis petitionē cōseruatio
onē atq; repetitōnē fauorabile. et iō ē si iā nupsit mu
lier adhuc dos erit p. uilegiata in eius exactione ab
heredibus primi viri qz pp. hoc facilius nupsit sciēs
p. uilegiū nubēdo non perdi. cuius contrarium esset
subeundo p. uilegiū dotis perdere. Itē interest ne
mulier nō dādo dotē p. missam a viro expelleret iur
ta rē. l. fi. l. ad vel. et not. in. l. fi. cū dotē. §. sin. autem
in senissimo infra eo.

Preterea p. uilegia dotalia sunt concessa a lege
habentia respectū ad naturā mulierē in gñe nō in in
diuiduo et ad effectū qz est ex matrimonio solēt a cōi
ter accidentibus p. duci. i. qz de liberis solent nasci l. z
ergo aliquo casu nō sequat. iste effectus vel possit se
qui absq; qz dos sit p. uilegiata hoc non ē in confide
ratione sed ratiō illud ad qd. matrimoniu ē dispo
sitiū in gñe ab ipsa natura. bene facit. l. nā. ab ea. §. d.
legi. et iō ego pono istā p. clusionē. vbiq; matrimo
nium l. z inter aliquas p. sonas ibi erit dos et ipsius cā
erit p. uilegiata l. z liberi suscipi nō p. sūt. Siue ex na
turali sterilitate mulieris siue ex aliquo accidentali
impedimento ex qua inferē contra bart. in. l. fi. quis
posth. umos in prin. infra de libe. et posthu. vbi in lec
turis nouis dixit qz si sterilitas procedebat a natura
ipsi mulieri nō gaudebit p. uilegio dotis. Item iser
tur contra petrū qz dixit oppositū qz imo si ab accide
ti tūc nō gaudebit. vt h. referūt moder. nā vnde cum
qz pcedat si nō suberat impedimētū impediens ma
trimoniū p. bi. et sic erat verū m. trimoniū dotis cū erit
p. cipua et p. uilegiata supradictā p. clusionē ego p. bo
ex ter. in. l. fi. seruo in prin. et §. fi. supra de iur. do. et
in. l. mutus in prin. eo. ti. iuncta. l. et iō quesitū et l. fi.
quis posthumos in prin. infra de lib. et posthu.

Probant. n. prima iura qz vbi tenet matrimoniu
ibi tenet dos et actio de dote et ideo si spadoni non ca
strata nupserit mulier qz est matrimonium est etia
dos et actio dotis dicit ter. in. d. §. fi. secūda autē iura
p. bant qz illi qui possunt contrahere matrimoniu licz
non possunt generare possunt tamen instituere post
humos et sic p. bant qz cui pceditur contrahere matri
moniu concedit et illud qz solet causari ex matrimo
nio. i. instituere postumos suos quāuis attento statu
suo non possit postumos hēre. ita ergo in casu nostro
dato qz aliq. mulier sit sterilis vel natura vel etate si
non est ei denegatum contrahere matrimonium iudī
catur ac si filios hēre posset. et cōsequenter dos reti
nebit suam naturāque est psequens ad matrimoniu
ac filios. Et istam inductionem nota.

Tertio nota publice interesse p. creare sobolē et ci
uitates repleti libertis hōibus. bene facit ter. in. l. cū
rō. §. si plures infra de bo. dā. vbi iuriconsultus re
fert adrianū impr. rescriber se male impium hōinū
adietione ampliare qz pecuniarū adietione. et text.
in. l. i. §. et generaliter infra de ven. in pos. mit. dicit
hoies nasci ipsi rei publice. et hic est qd. ll. rep. oba
uerunt p. ditionem si mulier nō nupserit appositā le
gato eius facto. Aduersas. n. publice vtilitati cū im
pediat sobolē p. creari. vt dicit ter. in. l. et h. mō infra
de condi. et demon. Et iō inferūt hic moder. qz statu
ta pcedentia aliqd. forētib. venietibus ad habitādū
dicunt fauorabilia rōe publice vtilitatis pp. qd. bart.
in. l. fi. qz p. eo in fo. mēbro infra de fideiuf. decidit. qz
si statutū dicat vt ciuitas habūdet hōibus statuimus
qz si qz est obligatus ad corbē frumētū liberef. dando
x. p. corbe p. tali statuto nō poterit renūciari cū iura
mento qz fauorē publicū p. tinet. c. si diligenti extra de
foro compe. l. fi. qz inquilinos. §. fi. de lega. i. cum si.
Allegat bar. l. ij. cū sua glo. l. de agri. et cen. li. xi. d.
cuius dicti veritate forte infra dicemus. Et adde qd.
huiusmōi statuta p. tinentia vtilitatē publicā in hoc qz
ciuitas repleat hōibus sunt extēdēda et large interp.

tanda ita p. bat ter. in. d. l. et hoc mō vbi iuricon. i. fi.
dicit legē annullatē p. ditionē si mulier nō nupserit vti
lē rei publice ex ea qz sobolis p. creande grā est lata
adiuuada esse interpretationē qz verba nil aliud impo
tant nisi esse ampliandā et extendēdā qz tene mēti qz
non reperies meliorem text.

In glo. in verbo causa. Ex hac glo. fm. primā et se
cundam expositionē. nota duplicem esse cām. i. cām
causantem et cām causatam. qd. bal. hic inducit ad. q.
statuti dictantis oēs venditiōes facte a mense citra
sint mile nā si fuerit scā traditio rei vēdite i. emptorē
et consequenter translātum dominium nō annullabit
talis dominij trāslatio qz l. z sit annullata p. statutū cau
sa cāta. i. cōtractus nō tū ē annullata cā cāns. i. cōsen
sus de qua qōne dic vt hic p. alex.

Adde qz hec d. c. iō pcedit et si statutū annullaret ip
so iure h. mōi vēditōem fm. bar. i. l. fi. ita quis. §. ea. l.
infra de ver. ob.

Istā tamē d. c. iōne l. i. mō p. io quādo statutū dispo
nēt qz dicti p. ctus hēant p. i. fectis seu p. nō factis ter. ē
iuncta glo. fm. in. cle. i. extra de i. mu. ec. vbi cōcludit
qz si aliquis icidit in excōicatōez vigore alicuius cōsti
tutōis si papa dispoit qz vult illā cōstitutōem habere
p. infecta nō idigebit ille aliqua absolutōe. et p. ide ē
ac si nūq. fuisset excōicatus. et illā glo. sequit. domi.
de. sancto. ge. in. c. i. extra de cōsti. li. vi. et abb. sic cō
tra suā. l. xxxiii. idē ergo i. casu nostro etc.

Secundo limito quādo cūqz statu tūz annullaret
istas vēditōes tāq. ab ipso initio et sic put. retro a
tpe ipsaz celebratiōis puta qz statutū diceret qz oēs
venditiōes facte infra mensem intelligant ab initio
fuisse nulle seu mulier facte tūc et fingeretur nūquā
trās latū i. emptore qz ex cōtractu qui ē nullus ex. l.
dispositione non trāsferet dñiūz vt v. p. cludere bart.
in. l. i. §. si vir vxoris infra de acqui. pos.

Sed veritas istius limitationis dependet a nota
tis sup. illo articulo an ex inutili p. ctu trāsferat domi
niū de quo in. d. §. si vir vxori et in. l. nō dubium. l.
de legi. cum similibus.

Tertio limita qñcūqz ex solo p. ctu fuisset trans
latū dominij put. in aliquibus casibus specialib. iur
ta. l. fi. cūz ibi nota. l. de sac. san. ec. Tunc. n. ex sola
annullatiōe p. ctus retrāsseret dominij fm. glo. et bal.
in. l. i. l. de inof. do. quā glo. allegant hic moder. ad
p. probādā d. c. iōne bal. hic. In eadē ibi iudiciū seu in
stantia super ista glo. examinada essent plura. Et p. i
mo nunqd. cā dotis possit cognosci corā ecclesiastico
Secō nunqd. eius instantia sit breuiter triēnio. Ter
cio nunqd. in cā dotis pcedat ordinariē an vero sine
strepitu et figura iudicij et sic sine libello liris contest.
et. quarto nūqd. in cā dotis possit pcedi tpe feriato.
Circa primū p. t. p. siderari aliq. casus. Primus ē qñ
cā dotis veniret incidenter ad cām matrimonij p. inci
paliter intēratā corā ecclesiastico. nā tūc et de cā do
tis cognoscere poterit fm. ang. hic allegat. c. de pru
dentia de do. inter vi. et vro. bene facit. cle. dispēdio
sam. extra de iudi. ibi in eas quoquo mō tāgētib. et.
et iō si petatur matrimonij dissolui corā iudice eccle
siastico poterit icidēter repeti dos. et sic quādo vna
cā deducatur incidēter ad aliā sortitur p. uilegiū cāe
principalis quo ad forum quod coadiuuat. vt hic per
Are. et iste casus ē apud omnes expeditus.

Secundus casus est qñ causa dotis deduceretur
principaliter tām non esset copia iudicis secularis
tunc. n. posset etiam principaliter tractari corā eccle
siastico p. ter. quē ibi not. bal. in. l. in cōtractibus. §. fi.
l. de non nume. pecu.

Tertius casus est qñ solu. ma. tri. principaliter pe
teretur dos coram ecclesiastico dato qz esset copia iu
dicis secularis et iste casus est magis dubitabilis. nā
ang. hic tenuit qz non possit. et ita dicit tenuisse glo. i.
d. c. de prudentia p. illi ter. Imo. vero tenuit contra
rium cū dicat dotis causa esse pia. l. cūz is. §. mulier
d. p. di. idebi. que spectat ad ecclesiā. et ita dicit exp. se
tenuisse Immo. hostien. et iō. an. i. d. c. de prudentia. p. q
bus allegat ter. i. c. ex lris de pigno. qui tamen ter.
non probat fm. alex. et areti. hic faciūt etiā fm. imol.

*Qonof. circa iudiciū
dotis*

*Cā dotis in possu
ecclesiastico.*

not. in. c. cum sit. 2 in. c. licz extra de foro cōpe. Idē
tenuit spec. in ti. de do. inter vi. 2 vro. §. firmitatē. 2
vtr causa dotis 2 bald. pau. de cast. 2 lodo. hic 2 bal.
i. l. i. L. de do. pmiss. Pro q̄ opi. videtur tex. i. d. c. nu
per. extra de do. inter vi. 2 vro. vbi dicitur quod eccle
sia tenetur protegere dotes viduarum hanc partem
etia; tenet hosti. 2. Inno in. c. ex tenore extra de fo.
cōpe. 2 do. anto. ibi quam etiā areti. hic. d. probabili
ter posse teneri. Sed advertendum qz ioh. an. in. c.
de prudentia potius inclinatur in opi. glo. ibi. §. qd re
gulariter qm dos p̄cipaliter petitur non sit de foro
ecclesie cum dicat opi. Inno. procedere i muliere vi
dua oppressa. Tunc. n. ecclesiasticus p̄t esse iudex
tanq̄ in cā miserabilium personarum 2 sic non velle
qz qm causa non esset cum vidua puta qz repeteretur
dos p̄stante matrimonio. ppter v̄gentiam viri ad in
opiam fm qz habetur in. l. si constante. infra. e. vel pro
pter separationem thori tunc iudex ecclesiasticus nō
esset cōpetens. 2 idē v̄r sentit anto. de bu. hic ibi licz
ab. sic. indistincte teneat esse de foro eccle. per. c. no
stras 2. c. nuper eo. ti. Moder. perusi. in eoz tractatu
de dote parte nona speciali. xvi. dicit qz quāvis mul
ti teneat qz tunc dicatur cā viduarum pupilloz 2 simi
lium personarum pia qm essent pauperes secus si es
sent diuites vt voluit specu. in ti. d. instru. edic. §. nūc
vero aliqua ver. 2 scias tamen eius dictum est intel
ligendum quo ad effectum de quo ibi scilicet an relic
tum eis factum dicatur relictum ad pias cās sed ad
effectuz competentie placet sibi vt indistincte possit
non attento an vidua sit oppressa. vel non prout vi
detur regere iō. an. qz omnino dūmodo sit vidua q̄
dotem repetit causa agi poterit coram ecclesiastico
qz dicitur persona miserabilis. vt ibi latius per eum
Et iō si p̄nuptā repeteret dos p̄stante matrimo. pro
pter v̄gentiam viri ad inopiam vel ab eius patre si
ue viua filia siue mortua vel ab heredibus mulieris
vel ab ipso viro qui ageret tunc non sit de foro eccle
sie. 2 sic p̄uilegiū mixti fori erit mere personale v̄z
quando peteretur dos a muliere vidua. vt ibi latius
per eos.

¶ Alex. hic tenet in terris impij agendum corā secu
lari. In terris pape etiam coram ecclesiastico qa ita
appet statutum de iure ca. per. d. c. nuper. Nec ob.
qz loquatur de viduis que sunt persone miserabiles
qz simplr hoc non est verum s; qm sūt paupes vt hic
per eum. Tam ille tex. nō p̄baret nisi respectu vidu
az 2 sic bene saluaretur opi. perusinoz qui hoc idē
dicunt 2 satis placet regulariter aut non posse agi co
ram ecclesiastico satis inuit tex. in. d. c. de prudentia.
¶ Quo ad secūdu conclude quicqd hic dicat glo. in
dote instantiam non esse breuiorem. nam potius di
ceretur odiū qz fauor poterit tamen iudex abbreuiare
dilationes vt hic per bar. 2 alios 2 p̄fatos perusi
nos in. xi. parte sui operis in. xij. speciali.

¶ Quo ad terciū dic vt hic per alex. 2 areti. 2 vi
de in. d. nona. xv. parte speciali.

¶ Quo ad quartū dic. vt hic per alex. 2 cuma. 2c.

¶ In glo. in vbo semper. ibi. L. de do. pmiss. not. qd
licz pater habeat apud se de bonis filij vel filie dan
do tamen vel p̄mittendo dotem vel dona. pp. nup.
videtur de suo p̄mittere vel dare et si administraret
bona filioz vt p̄batur in. d. l. si. licz bart. in. l. nen
senius. supra de neg. gest. Priū dixerit quando pater
administrat bona filioz sed ab oibz hic reprehen
ditur 2 merito per. d. l. si. Sed queritur quid si pater
expresse in dando vel promittendo dotem dixerit se
dare vel p̄mittere de bonis filij an non ob. expressi
one tenebitur clare de suis doc. tam hic quaz in. d. l.
si. licet dicant patres simpliciter p̄moientē vel datē
dotem vel dona. propter nupt. videri dare vel pro
mittere de suis non de bonis filioz et sic videantur
innuere qd ita indubio fauore dotis. l. p̄sumat. Tam
clarius postea se declarantes dicunt hoc esse qa pa
ter tenetur dotare filiam qd onus pertinet ad ipsum
etiam si filia habeat vnde se dotet. Ex quo sequitur
qz expressio vel protestatio patris nihil operabitur
2 ita clare aperiunt mentem suam doc. 2 hic 2 in. d.

l. fin. 2 ita etiam specificē mouendo istam dubitatio
nem declarat hic Aretinus dicens tunc dicit im ex
pressionem patris aliquid posse operari qm adesset
consensus filie alias secus 2c. vt hic p̄ euz allegantē
exp̄sse decidet bal. in. l. si. §. ipsum autē. L. de bo. qz
lib. 2 non inuenire hunc passum declaratum per bal.
Quem tñ in libro meo non inuenio 2 ideo infert qz i
quantū ange. in con. ccr. alias. xx. con. dicit qz si p̄
missit dorē simplr p filia deinde in eius solutione p̄
testat qz ipse p̄misit de bonis filie 2 qualiter de bo
nis filie soluit non p̄t p̄iudicare filia cui p̄ p̄missioz
factā simpliciter a principio ius fuit q̄stitū. Et iō opoz
tuit p̄rez p̄testari a principio tpe p̄missionis ipse in
telligit hac p̄testationē p̄desse p̄r qm filia cōsensit s;
in veritate ange. sentit opposituz 2 iō videndū ē nun

quid p̄ sit obligatus p̄stituerē dote vel dona. pp nup.
p filijs vbi ipsi de suo possint constituere. 2 de mēte
doc. tā hic qz in. d. l. si. v̄r esse qz sic qz tñ articulus est
pulcer 2 quotidianus iō diligēter ipfuz examinem²
iuxta iurifcon. in. l. legat in prin. infra de libe. leg.

¶ Et primo qz p̄ oio teneat v̄r probare text. in. l. q
liberos. §. de ritu. nup. vbi simplr d̄r qz parentes co
gunt dotare filias ad idē tex. in. l. obligamur. §. lege
infra de ac. 2 obli. 2 ibi glo. 2 doc.

¶ Secūdo de hoc v̄r casus exp̄pressus in. d. l. si. L. de
do. pmiss. vbi p̄supponitur q̄liter filij hēbant bona et
tñ imperator dicit oio esse officiū paternū dare dorē
2 dona. pp nup. p sua p̄genie. 2 noto verbū oio que
est dictio p̄cisa 2 vniuersalis. 2 idē importans quo
indistincte. l. si cū exceptione. §. sed 2 si qz i tex. 2 gl.
2 ibi bart. §. qd me. cā. l. vbi aut. §. si. 2 ibi glo. infra
de ver. obli. l. i. cum glo. L. quomodo 2 qm in. c. ex p̄
te el. i. extra de offi. delega.

¶ Tercio induco tex. in. d. l. si. i ver. poterat. n. iquā
tū disponit qz si p̄r hēat ydoneā substantiā oio dos et
donatio pp nup. sint soluenda de suo s; v̄res suas qz
uis filia hēat bona 2 sic v̄r ibi eē casus de hac qōe.

¶ Quarto induco eundē text. inquātū disponit qz qm
p̄r h; bona 2 vult dotare vel darē dona. prop. nup. de
bonis filioz necesse ē qz ipsi cōsentiat qz nō esset ve
rū si filia deberet se dotare de suo videre. n. qz pa
ter tāquā legitimus administrator hoc p se facer pos
set cum exsoluat debitū ipsoz filioz. l. si. §. fin aut ef
alienū. L. de bo. qz lib. quo casu et sine decreto vide
tur patri licere alienare vt sing. nota. a. 30. in summa
L. de bo. qz lib. 2 do. pau. de cast. 2 alij in. d. §. fin au
tē es alienuz. 2 bal. in. l. p̄ses. L. de trans. Veruz quia
istud erat onus qd p̄tinebat ad patrē nō aut ad filios
iō sine cōsensu eoz de bonis ipsoz nō p̄t satisfaceri.

¶ Sed in priuz qz imo pater nō sit p̄cise astringēdus
vbi filij hnt bona plura faciunt. Et primo tex. in. d. l.
si. i prin. vbi impator pponit casuz qm dos vel dona.
pp nup. fuerunt simplr p patrē data vel p̄missa nulla
facta exp̄ssione de cuius bonis dederit vel promi
serit 2 sic loquitur in casu dubio. ex quo datur intelligi
qz vbi essemus in casu claro vt qz p̄r exp̄ssisset qua
liter dabat de bonis filioz. iste casus nō haberet du
bitationē qn talis datio valeret put facta erat. alias
nō fuisset necesse q̄rere quid iuris qm p̄r non exp̄ssit
si et quādo exp̄ssisset idē dicenduz eēt 2 vana ac fru
stratoria fuisset dubitatio de tali q. inter. l. latores.

¶ Secūdo tex. in. d. l. si. dicit fuisse dubium quādo
pater erat debitor filioz in aliquo 2 soluerit pro eis
dotē vel dona. prop. nup. an videat soluisse aio se li
berandi ab huiusmōi debito an vero nō. sed certe si
pater fuisset p̄cise obligatus dare dotem in tali ca
su ista dubitatio nō cadebat cum nō esset in p̄tate pa
tris soluēdo dotē ad quā erat obligatus p filia libe
rare se ab alia diuersa obligatione qua ei tenebatur
insti. qui. mo. tol. obli. in prin. Nec erat querendum
quid voluerit pater facere si mutus facere tenebat
in regula eius est nolle infra de reg. iur. Itē semper
est dicendum qz voluerit facere illud ad quod tene
batur. l. si. cum ibi not. L. de alimen. pupil. p̄stati. l.
cum seruus 2 ibi pro bar. infra de verb. obli.

¶ Tercio induco subtilem tex. eiusdē. l. inquātūz di
cū fuisse secundo loco dubitatum vbi pater exp̄ssit

10

An p̄r sit ob
ligatus p̄stare
dote vel dona
pp nup. p
filios vbi ipsi
de suo possint
constituere. 2
de mēte doc.
tā hic qz in. d.
l. si. v̄r esse qz
sic qz tñ articulus
est pulcer 2
quotidianus iō
diligēter ipfuz
examinem²
iuxta iurifcon.
in. l. legat in
prin. infra de
libe. leg.

30

40

50

60

70

9

se dare dotez vel dona. propter nup. de bonis pater
nis et maternis et sic filioz an videatur dedisse p. dimi
dia an. et p. rata portio de vtriusqz substantie. Sed cer
te si pater fuisset obligatus dare dotem de suis bonis
erat probabilius addendum vnum aliud vsqz an vsqz ad
p. grua dotem habito respectu ad substantia patris vi
deatur dedisse de suo et abinde supra de bonis filioz
verum qz pater nullo mo. erat eo casu obligatus io
no cadebat talis consideratio.

Quarto tex. in. d. l. si. querit nungd pater videat
vsus liberalitate soluendo d. suo an vero no. et sic vi
deatur soluisse de bonis filioz. Sed nulla esset libe
ralitas p. ris in soluendo de suo si ad hoc erat obligat
quia debitoris debito satisfaciens nulla est libera
litas. l. rem legata infra de adim. leg. et hoc verbuz
illa. l. pluries repetit vt patet ibi liberalitas autem
paterna dotem et. Et in decisione iustitiani dicentis
Sancimus si nihil addendum extimauerit sed sim
pliciter dotem vel ante nuptias donationem dede
rit vel promiserit ex sua liberalitate hoc fecisse intel
ligi in qua decisione tria pondero. primo verba illa
nihil addendum et. Ex quibz ostenditur qz si dixisset
de bonis filioz se dare tunc secus esset. secundo pon
dero verbum liberalitate qz verbum icogruu. esset si
ad hoc esset obligatus vt. s. est dictum tertio ponde
ro verbum intelligi quod vel denotat fict. vt in. l. q
a seruo. in. fi. infra de ac. et ob. et in. l. heres qnqz infra
d. acqu. here. vel presumptione. c. ex studiis. et ibi gl.
extra de p. sumpt. Sed fictio non cadit in p.posito nro
remanebit ergo in virtute presumptionis que no. pos
set here locu. si diceremus patres teneri. esset. n. tunc
res certa presumptio autem habet locus in re dubia
l. continuus. s. cum ita infra de verbo. obliga.

Quinto ar. hoc modo magis sunt debita alimenta
filio a patre qz dos sed alimenta no. cogitur prestare
pater vbi filius bz vn. se alimet. l. si qz a liberis. s.
sed si filius infra de lib. ag. ergo multo minus dotez
seu salt. no. plus maiore ego pbo ex pluribz. Pri
mo qz alimenta sunt de iur. naturali insti. d. iur. na. ge.
et cy. in prin. dotis vero prestatio a pre. est p. l. ciuile
l. obligamur. s. lege infra de ac. et obli. l. qui liberos
supra de ritu. nup. Sed fortius est ius naturale insti.
de iur. na. gen. et ci. s. sed naturalia ergo et.

Secundo qz mater no. tenet dotare. l. mater p. fi
lia. l. de iure do. et tñ tenet prestare alimenta. d. l. si qz
a liberis ver. ergo et mater. **Tercio** qz magis sunt
necessaria alimenta qz dos vt de se patet.

Sexto principaliter adduco tex. in. d. l. si qz a libe
ris in. s. no. tñ infra de lib. ag. dicent. no. tñ alimen
ta veru. et cetera quoqz onera liberoz patre a iudi
ce cogi debere. Inter cetera aut onera que pater co
gitur subire p. filiis est dos. d. l. qz liberos. Tunc ar
guitur sic obligatio patris parificat quo ad dotem et
alimenta vt ibi est tex. sed ad alimenta tenet pater
in subsidium ead. l. s. sed si filius. ergo et ad dotem be
nefacit qz qñcuqz vna determinatio determinat plu
ra determinabilia ea o. pariter determinare. l. iam
hoc iure infra de vul. et pu. l. in testamento. l. d. test.
mili. cu. similibus.

Septimo probatur per. l. vxorem. s. p. naturalis
infra de le. iij. vbi probatur et ita etiam tenent hic
doc. qd pater non tenetur dotare filiam naturalem
hntem vnde se dotet lz secus vbi non bz ergo eadez
ro. in filia lra et nali. Ista cōsequentia pbatur quia
quantum ad dotem vñ esse par. ro. vtriusqz nam dos
no. datur ratione patrie potestatis respectu cui? dis
serunt quod p. qz pater non hnt filiam in potestate
vt quia sit in p. tate aui teneretur dotare vt infra dicet.

Item tenet dotare filiam emancipatam. d. l. fin.
l. de do. promiss. nec etiam danda est dos per patre
filie occasione alicuius iuris i bonis patris qz pater
non est obligatus inuita assignare aliquam portione
filiis. l. i. s. si ipuberi. infra de col. bo. Itaqz quantu
ad dotem no. vñ debere esse alterius additionis filia
naturalis tñ qz lra et naturalis. hoc pfirmatur quia
doc. non videtur posse dicere patrem esse obligatu
filie naturali ad dotem nisi per eandem. l. per qz obli

gatur ad filiam in potestate cu. nulla alia lege cauea
tur ergo sicut ad dotandu filia naturalem tenetur tñ
in subsidium ita etiam teneatur ad dotandum filiam
legit. et naturalem et.

Octauo ois obligatio patris ad dotem e respecti
ua ad finem vt matrimoniu p. trahatur et sic ne ex de
fectu dotis impediatur filia nubere sed filia habens
bona ea in dotem dando potest nubere absqz eo qd
pater sit grauatus. ergo et. Maior probatur qz vbi
filia non nubat pater non tenetur in vita sua aliquid
filie consignare. d. s. si inpuberi. Item probatur per
tex. in. d. l. qui liberos vbi vñ dici patre teneri ad ef
fectu ne filia ex defectu dotis non nubat ergo matri
monium est causa istius obligationis. Item qz omnis
fauor dotis causatus est ad finem nubendi. vt hic in
l. nostra. et in. l. ij. supra de iure do. Et ideo bar. in. l.
obligamur. in. s. lege de ac. et ob. dicebat qz filia nu
pta sine dote non habebat a. i. quod ius contra patre
vt dotaretur quasi satisfactuz sit cause quare res ob
ligat patres vnde sicut nubendo filia sine dote pater
non grauatur ita et habendo vnde dotez. Nec ob. qz
multi teneant p. tra barto. in casu suo qz i casu nostro
cessant rationes qz adducuntur p. tra bart. et precipue
illa qz melius tractatur in matrimonio cu. dote. Itz
probatur quia demus qz aliquis extraneus vel dona
uerit vel paratus sit dotare non inuenio iure cautum
qz pater hoc casu cogatur licet alexa. videatur aliter
sensisse in. l. ij. s. quod si in patris. infra eo. ti.

Nono si lex simpliciter obligaret patre ad dotez
et no. respectiue quatenus impediatur matrimoniu se
queretur qz pater dando vel p. mittendo dotem no. possz
stipulando dotis actione sibi appropriare qz cum ex
dispositione. l. i. sit debitor filie non posset pater ei p
iudicare in regula ius nostru infra de re. iur. Et tamē
pater pot. stipulari sibi. l. quotiens infra eo. et. l. cum
dos i prin. s. de pac. dota. et ro. e qz obligatio patris e
limitata vt. s. et ideo vbi non impeditur matrimoniu
pater non est obligatus et.

Non obstat ea qz supra in p. riu allegata sunt. et pri
mo ad. l. qui liberos rndetur qz loquitur in filia qz erat
in p. tate patris que fm illa tpa cum difficultate po
terat habere bona imo erat impossibile. na. peculiu
castrense vel quasi no. cadebat in filia. Item lz filia
esset capax acquisitionis ex ca. dotis. l. pomponius phi
ladel. s. fa. her. ego fateor qz si extraneus dotasset fi
lia alicuius qz p. no. esset obligatus qz vt supra dice
bam no. inuenio iure cautu qz debeat habere dua do
tes nec qz filia dotata habeat regressum p. patres vt
in tota. l. pfectitia supra de iur. do. Item donatio p.
pter nup. no. erat tunc cognita et sic licet filiussa. pos
set her. bōa castrensis peculij vel quasi hoc non erat
tunc in consideratione.

Secundo no. obstat. l. si. l. de do. promiss. qz loquēs
ta in emancipata filia qz poterat habere bona qz in fi
lia in p. tate dicit qz oio officiu paternu e dotare filia
quia rndetur qz ad patre pertinet dotare filia sed an
de proprio vbi mulier habet bona sufficientia p. do
te hoc no. important verba illa qz officiu p. nuz est
dotare filiam. sic et officiu paternu e alimenta presta
re filio sed an de suo vbi filius habeat certe non vt
supra dictum est sicut. n. officium patris est maritare
filiam et vxore dare filio in potestate cum isti sine cō
sensu patris de iur. ciuili hoc facere no. possint. l. pau
lus. s. de sta. ho. sic et dotare ad officiu paternu per
tinet cu. sit accessorium ad matrimoniu et introducta
sit dos vt facilius nubant. sed vt de suo parentes det
dotem vbi filie habeant vnde detur hoc non est ne
cessarium neqz hoc important dictio omnino.

P. terea illa verba possunt referi quo ad filias i
potestate tantu p. quibus de necessitate pater habe
bat secundum antiquas leges dare dotem. cu. nihil
per se habere possent vt supra fuit dictum. Itz pot
dici qz ista verba dotare est officiu paternum no. im
portant necessitatem vbi filie habent bona sed qua
dam concedentiam. Nec aliter sensit dicere iustitia
nus cum incontinenti vtatur verbis illis vere libera
latis. Et si dicatur si istud officiu paternu non ifert

necessitatem quomodo facit ad decisionem. q. propo-
siti in. d. l. fi. Rndetur q. ex hoc iustinianus infert ad
presumptionem vt cu officium paternu sit dotare fi-
lia si reperitur factu et ignoramus de cuius bonis p-
sumat de bonis patris sicut diceremus in alimentis
q. q. officiu paternu e alimentare filiu si alimentauit
l3 ille bona haberet psumet. tñ p- de proprijs bonis
alimentasse et q. ita dicendu sit p3 q. iustinianus p- suppo-
nit leges dicentes hoc esse officiu paternu non esse
ignotas vel obscuras sed claras. Sed p- supposito q.
ll. ille inferrent talē necessitate patri indistincte vnde
causata eet altercatio inter iuriscō. Rudes. n. pfecto
multu fuissent si cu. ll. mandarent p- res dotare filias
de suo dubitauerint si nō sit facta mēto de cuius bo-
nis videat p- dotasse. nec erat opus de hoc facer le-
gē. et si de hoc fuisset dubiu v3 an p- teneat eas dota-
re de suo vbi filia hēret bona satis hūc casuz erat p-
poner et decider ex quo sequebat decisio casus ppo-
siti iustinianus ergo nō intelligit p. d. l. fi. introduce-
tur vel declaratur an pater sit obligatus et quomō.
Sed hoc p- supponit decisuz p. ll. sibi nō icognitas
solu ergo intellexit decidere casuz p se ppositu q. vt
dubitationē hēat et vt nō sit decisus p leges antiquas
oportz p- supponer de necessitate q. p. ll. antiquas p-
nō p- pellebat dotare de suo vbi filia bona haberet.
Et q. tota ius p cōi snia est. q. doc. p- supponit q. de-
cisio imperatoris in. d. l. fi. sit fundata in obligatione
p- ris ad dotanduz cu istud fundamentu nō sit veruz
vt. s. ē demonstratu tā in argumentis p hac pte q. in
responsionib3 seqt q. dicta opi. ruit q. etiaz clare v-
ostendi. Na si impator in. i. q. fundasset suaz decisio-
nē in dicta rōe nō statuisset totā dotē videri datā de
p- rimonio patris s3 eatenus quatenus p- fuisset obli-
gatus attēis suis facultatib3 numero liberoz et ce-
teris de qbus in. l. fi. filie infra de leg. iij. et eodē mō
in. ij. q. vbi p- dixit se dotare tā de bonis suis q. filie
Na d- terminat3 p- rez eaten3 d. suis videri dedisse. q.
tenus fuisset obligatus. et cu in vtroq3 casu aliter de-
cidat appet q. nō fuit de intētionē impatoris p- suppo-
nere patrē in p- dictis casibus fuisse obligatu imo op-
positu q. nō eet obligatus. vt ex supradictis apparz
C. Nō ob. et inquatu tercio loco adducebat. d. l. fi.
in ver. poterat. n. q. ego rñdeo q. iustinianus nō ne-
cessitat p- rez eo casu q. filia hēat bona ad dādū dotē
et fm vires sui patrimonij. Sed rndet cuidaz tacite
obiectioni v3 dñe impr. dñatio. v. dixit q. et si p- ex-
p- sūt se dar dotē tā ex suis bōis q. filie si bōa sua erat
sufficiētia ad talē dotē soluedā erit soluedū in totū
de bonis patris. Sed ponamus q. dos excedat com-
petentē dotē q. p- intellexit dare dotē maiore quā
esset danda f3 suas facultates habito respectu ad fa-
cultates filie fm hoc sequeat q. ipse grauabit vltra
facultates suas et vltra intētionē suā. Rndet impa-
tor q. hoc casu p- pōt p- stituer dotē fm suas vires ex-
primendo quatū et reliquū dare de bonis filie cōsen-
tētis et sic h3 respectū ad ppositū p- ris et ad casuz ab-
surdū q. videbat resultare. nā l3 vbi tota dos nō trā-
scenderet facultates et vires patris. Nec decisio v-
tollerāda vbi tñ trāscendebat q. p- intellexit de suo
dare vsq3 ad ppetentem dotē habito respectu ad fa-
cultates suas et reliquū de bonis filie. hoc videbat
durū et iniustū. et ideo iustinianus dat cautelā seu pra-
ticā de qua. s. Ex qua et colligitur q. vbi pater darz
dotē maiore q. sue facultates exposcerent exprimen-
do q. de bonis suis et filie tota tñ erit soluenda d. suo
stant. n. ista simul q. sit maior q. sue facultates regre-
rent et tñ ipse eā possit soluere. Et qd talis excessus
intelligat datus de bonis patris. tenet et p- sinip. d.
l. fi. in. vij. parte eoz tractatus car. xvij.
C. Nō ob. q. vltimo loco dicebat de cōsensu filioz
q. rndetur qd in alienatione ista voluntaria qualis ē
ex cā dotis regri d3 cōsensus filioz quoz res aliena-
tur cu pater nō possit alienare bona aductitia. l. fi. qf
prioris. s. fi. l. de secun. nup. l. quecuq3. l. de bonis
q3 lib. l. fi. s. vbi aut et. s. fin aut es alienū eo. ti. vbi
tñ promittit patri alienare pp solutionē eris alieni
defuncti cuius hereditas ad filium fa. alicui3 puen-

rat et sic nō miruz si in. d. l. fi. l. de do. promiss. pater
non potest cōstituere dotem de bonis aduentitijs fi-
lie sine eius consensu. q. hoc est regulare et ex omni-
bus supradictis ego dico substantabilez istā conclusi-
onez. v3 q. pater non teneatur de suo dotare filiam
habentēz vnde se dotet quā p- clusionem reperio ap-
te etiā tenuisse bar. post iaco. de are. in. l. mulier. s.
cum proponeretur infra ad trebel. licet alexā. ibi te-
neat contrarium saluans bar. tamen vt ibi per eum
Sed ipse dicit contra mentem bar. qui mouetur. q.
dos debet officio iudicis non iure actionis.

Item p argumentū de alimentis ad dotēz. hāc et
p- clusione tenet ange. in. d. p- filio. c. c. x. siue. c. c. x. que
est et de mente glo. hic que dicit q. in dubio creditur
pater dedisse de suo. Et eodem modo loquendi vtrif
bar. in. l. nenseniū. supra de nego. gest. et eam credo
de iure esse veriozem.

Et ex dicta. l. fi. l. de do. promiss. colligunt moder-
ni perusini in sexta parte eoz operis in vigesima car-
ta contra patres incautos nolentes p- sulere peritio-
res maxime stante imperitiā tabellionū qui dantes
dotem pro filiabus puta mille dicunt in instrumēto
dotis quā dotem promissit dictus pater pputato i eo
omni quod deberetur ipsi filie tam de bonis pater-
nis q. maternis. nam hoc non obstante poterit dicta
filia post mortē p- ris petere bona m- rna vltra dictā
dotem pbandō tot bona esse in facultatibus patris
que sufficiunt ad dictam dotē promissam. Et tñ si pa-
ter ipse hoc sciuisset ita esse de iure nunq3 promissit3
tantā dotē et ita dicunt vidiisse cōsultū p dominū Jo-
hānem de monte sperello apud pistoriū cui consilio
ipsi se subscripserunt.

Sed ista decisio v- dubia q. dicta. l. fin. loquitur
quando nō constabat p qua pte bonoz maternozum
pater voluerit dotem esse constitutum vt q. constitu-
endo dotem in mille dixit eam constitutū de bonis
paternis et maternis. Sed i casu proposito pater vo-
luit q. omnia bona materna venirent in dotem et cuz
predicta. l. sit exorbitans non v- extendēda. l. si vero
s. de viro. cum m- rna infra eodem. Cogitate tamen q.
ratio. d. l. finalis satis facit pro opinione p- dīctorum
modernozum.

Sed hic secūdo loco queritur nunqd pater tenea-
tur dotare filiam naturalem tantum in quo bart. hic
tenet qd nō p. l. vxorez. s. naturalis infra de leg. iij.
quod limita nisi filia nō haberet vnde aliunde se do-
taret tunc enim pater tenebitur ei dotē dare secūdu
bal. in. l. mater. l. de iure do. vbi dicit. s. pater natu-
ralis cum ibi not. debere intelligi qñ filia non esset
inops. vel quando ex aliquo honesto exercitio poss3
sibi dotem constituere alias pater naturalis tenebi-
tur eam dotare vsq3 ad condignam quantitatem ex
qua possit alimentari.

Quicquid enim ex causa conceditur vel promitti-
tur debet secundum illam causam moderari. l. lucius
supra de exercito. et ita etiam tenet hic lodo. hoc idē
etiam infertur ex dictis bar. in. l. fi. infra de his qui-
bus vt indig. et in. l. fi. s. si a focero infra de his que
in frau. credi. et in. l. meuius. s. duobus de lega. secū-
do in tertia q- rta et in aucten. ex complexu. l. de ice.
nup. in qbus locis dicit q. sicut filius spurius de eq-
tate canonica alendus est. c. cum haberet de eo qui
duxit in vxorē q. polluit p adulteriū ita et dos p- stada
Eadem ergo ratione qua alimenta sunt prestanda
filie naturali. l. si quis a liberis. s. i. de lib. agnosce.
prestanda erit ipsa dos.

Sed imol. tam hic quam in. d. s. duobus dicebat
q. licet pater naturalis in dubio nō videatur dotare
de suo filiam sed de bonis filie intellige quando ea
habet apud se vt in. d. s. natural. bene tamen teneat
ipsam dotare quia non reperitur contrariū iure cau-
tum. Differt autem hec opi. imol. ab opi. precedenti
quia longa est differentia an pater teneatur ad do-
tem ex dispositione. l. ad hoc obligatis. vt dicit imo.
an vere teneatur ipsam prestare loco alimentoz ad
que pater tenebatur vt dicunt alij. nam secūdu p-
mam. opi. tenebitur aliquam quantitatem vel aliquā

rem in dotem dare fm congruentias et circumstantias que in dotibus considerantur. l. si filie. ff. de leg. iij. et sic bito etiam respectu qd naturalis est et mortua ista filia transibit ad heredes suos. Sed vbi datur subrogatiue ad alimenta et non qd dos sit debita sed qd alimenta hoc casu mortua filia res illa in dotem consignata reuertetur ad patrem vel ad heredes eius quia intelligitur fuisse consignata respectu alimentorum que morte finiantur. l. cum hi. §. modus supra de transac. et hoc indistincte procederet in filia spuria cui pater si vellet ultra alimenta relinquere non potest. Et ideo consultat bar. in d. l. si de his qui. vt indig. qd pater post mortem filie spurie cui reliquit fundum pro alimentis relinquit eius filiis quibus non est prohibitum relinquere. l. si. l. de na. lib. et idem voluit bal. in l. eam quam. l. de fideico. col. xix. vt pone dicit et dices qd si magnus fundus fuerit relictus spurie valebit vsqz ad alimenta quo spurio mortuo reuertetur ad heredes patris et ita etiam tenent perusini i eorum tractatu in. vi. parte privilegio. xv. Sed vbi esse mus i filia nali cui pater potest relinquere et donare necesse est qd appareat patrem vel dedisse dotem ad alimenta vel saltem inuitum dedisse alias posset videri dos data in virtute dotis maxime fauore dotis et licet contrarium faciat. d. §. naturalis. vbi pater non videtur dare dotem de suo qd non tenebatur ergo et in casu nro non videat dare dotes nisi quatenus est obligatus. Tenendo autem opi. ioban. de ymol. qd pater sit obligatus ad dotem tunc cessarent supradicta quia obligatus per l. ad dotem non videtur obligatus sub taxatione alimentorum. d. l. si filie. de leg. iij. l. cum post. §. gener. cum ibi not. supra de iure do. Et pfecto dubitabilis est articulus nam. l. qui liberos. loquitur i filiis pater et contra vero. l. si. l. de do. promiss. loquitur etiam in filiis emancipatis et sic si vt i consideratone patria patres ad idem. l. profectitia. §. fin. supra de iure dotum et quod infra dicemus in seq. q. Sed ad hoc potest respondere qd non est par ratio filie naturalis et emancipate que in effectu est redacta ad instar filie in potestate. insti. d. here. que ab intest. §. emancipati. l. minimus. l. de leg. here. et ideo filio emancipato sunt prodita remedia contra testamentum patris non autem filio naturali. vt dicit glo. not. i. l. i. in prin. infra de bo. pos. contra tab. Item nec iure cautus reperitur fieri mentionem de dote nisi respectu filie in potestate et emancipate. vt in toto ti. nostro. et supra de iure dot. et alijs sequentibus. Nisi dicas hoc probari per tex. in l. si quis a liberis. §. non tantum infra de lib. ag. vbi tex. dicit non tantum alimenta verum etiam cetera quoqz onera liberorum patrem a iudice cogi pberere sub ratione ergo istorum onerum possumus dicere patrem teneri ad prestandam dotes etiam filie naturali quoniam tota illa. l. loquitur et habet locum etiam in filiis naturalibus tantum vt in ea patet. Et tenendo hanc opi. imo. qd pater sit obligatus ad dotem p filia naturali. hoc ipse limitat nisi filia haberet vn de se dotes et in hoc differat a filia in potestate s; fm dicta per me supra in proxima. q. idem etiam dicendum est in filia i potestate. Alex. tamen hic tenet patrem non teneri ad dotandam talem filiam etiam secundum indigentiam alimentorum quia pater in plus grauaretur quoniam alimenta prestantur mensura vel annua. l. si. et ibi bar. infra de lib. ag. et l. si. infra de ali. et cib. leg. dos autem vnica prestatione datur vt hic latius per eum. Sed potest responderi qd vbi assignaretur p alimentis in dotem vsusfructus alicuius rei non diceretur alimenta vnica prestatione prestari s; per menses vel annos put esset redditus rei. l. dotis fructus. §. si vsus fructus. §. de iure do. Et adde supra dictis qd disponente statuto qd maritus debeat lucrari certam partem dotis lucrabitur etiam partem ipsius fundi vel rei date in dotem per patrem p alimentis filie. Nec hoc casu reuertetur ad patrem ita dicunt moderni perusini in loco supra allegato mouentur quia cum tale lucrum causetur iuris necessitate i illo pater nil potest contra filiam sed maritus lucrabitur i recompensatione onerum matrimonij. Et dato

quod etiam diceretur merum lucrum quo ad virum idem dicendum esset quia non reperitur iure cautus qd pater non possit donare marito talis filie imo etiam potuisset illud facere per pactum sine statuto ex quo ex tali pacto nihil queritur filie. qd dicunt notabile. Sed hoc dicunt posset esse verum vbi ipse fud? esset datus in dotem secus vbi esset datum in dotem ius percipiendi fructus ex ipso fundo pro alimentis iuxta tex. in d. l. dotis fructus. §. si vsusfructus supra de iure do. et l. iij. de pac. dota. Tunc. n. quia ius datum in dotem perit morte non poterit maritus aliquam partem lucrari. l. vxor patru. l. de leg. i. qd in rerum §. i. infra de leg. i. cum vtrobiqz notatis.

¶ Tertio loco queritur an vnus dotandi ptineat ad autem an ad patrem et quod ptineat ad autem solet allegari. l. dedit dotem. infra d. col. bo. et l. et ideo. §. si. cum l. se. §. de in re. ver. et l. pater. supra de euc. in quibus iuribus videtur pbari autem non patrem esse obligatum dare dotes p nepte. ad idem etiam videtur exte. iuncta glo. i. iulianus. §. s; et si filius supra ad mace. facit etiam ad idem tex. in l. cognouimus. ver. s; et dotes. l. de here. ibi p filiis vel neptibus. et ita videtur tenere bald. in l. si. l. de do. promiss. in vlti. col. ver. sed pone qd vnus allegat. tex. in d. l. pater quesit dicit singularem idem etiam videtur sentire in auct. et testamento. l. de col. in. xvij. c. in prin. et in d. tertio quero. idem specu. in ti. d. iudi. §. sequitur. §. sed quid si vnus ex fratrib? hac prem et tenuit bal. i quodam suo con. qd incipit materia diuiditur monetur qd hoc onus non imponitur iure naturali tantum inspec to sed iure ciuili. i. iure patrie potestatis. l. qd liberos supra de ritu nup. et tunc autem qui dotat non dicitur impendere beneficium sed erequi debitus naturale. l. si. l. de codicil. l. i. l. de imponen. lucrati. descrip. li. x.

¶ Et istud soluere non est proprie soluere debitum nec proprie donum sed tenet medium iter ea vt not. in l. si emancipata. l. de iur. et fac. igno. et qd quando predictus autem viuit et habet unde dotes pater non teneatur dotare. probat quia alias sequeretur qd illa dos autem esset censenda aduentitia non profectitia Item qd vni et eidem deberentur due dotes scilicet vna ab ano iure sacre potestatis. altera a patre iure stimuli. naturalis. quod dicit falsum allegat nota. per iaco. de are. in l. veluti. de iusti. et iure et in l. si quis a liberis. de liber. agnos. vt ibi latius per eum.

¶ Hanc prem. etiam tenet ang. in d. l. pater de euc. ti. dicens not. qd si sunt plures frs viuentis eorum patre et vnus dictorum fratrum habet filiam talis filia debet dotari d bonis ani viuentis vt aperte dicit colligi ex illo tex. Et ex hoc infert qd si dicta dos fuit pmissa viuentis auo eo mortuo deberet illa dos promissa solui de comuni. Do. anto. de bu. in p. lvi. fm formas qd incipit. Si filius tenet qd necessitas dotan di surgat ex officio paterno et sanguis ppiquitate non autem a patria potestate et ideo tale onus ptineat ad patrem tanquam propinquiores auo. sicut etiam videmus in alimentis. l. non quemadmodum. cum ibi not. infra de lib. ag. et hinc est qd dos data filie emancipate per patrem dicitur profectitia supra de iure do. l. profectitia. §. si. Non ob. d. l. dedit dotem quia ibi pater tenebatur dare dotem pro filio qui regulariter illo tpe carebat bonis et ideo ipse concludit qd vbi pater habet bona castrensia vel quasi sufficiencia sibi et ad dotem filie ipse teneatur non autem. vbi non haberet bona aduentitia an tunc onus ptineat ad ipsam vel ad autem dicit esse magis dubium. Sali. in l. si. l. de do. promiss. relinquit articulum in decum qd sub iudicellis erat. Bald. in anc. res que. l. cota de le. tenet tunc autem teneri quando filius non habet vnde dotem prester alias ipse filius tenebit mouet per ar. de alimentis. nam prima obligatio alimentorum est patris non autem vt teneat bar. post iaco. de are. in d. l. non quemadmodum. Et ita etiam videtur hic ptranfire lodo. alex. et are. qui etiam ad ppositum? q. allegat bar. singulariter in con. cxxxi. consulens et qd si autem reliquit dotem nepti. post mortem patris et pa

*Si autem ex pte filie dicitur
instituit onus dotum*

ter postea viuens de suo soluit dotem mortuo patre non potest neptis petere dotem ex testamento aui qz cu; illa dos videat relicta contemplatione patris p inde est ac si esset relicta patri. l. fideicommissa. §. iter. dum infra de leg. iij. l. seruo legato. §. si testator. infra de leg. i. unde si patri esset relicta vt ex ea dotar; ne prem non teneretur nisi semel dotare ita et nō teneatur in. d. casu. Hanc eandem opin. secutus est et ipse areti. in con. suo. xvij. q. incipit in xpi nomine cōfide ratis diligentissime in. iij. dubio mouetur per. d. l. b. dit dotem vbi tex. dicit auum teneri dotare neptem propter filium. i. quia ipse filius tenetur ergo prima et principaliter obligatio est ipsius patris secundari am aui propter patrem a patre ergo est inchoandus et eandem inductionem de. d. l. facit salice. in. d. l. si. mouetur et secundo arguendo de alimentis ad dotem vt supra. Tertio mouetur per tex. in. l. profecticia. §. si filius el. ij. supra de iure dot. inducendo vt ibi per eum.

Sed ad illam tex. potest responderi vt ibi per glo. vel etiam intelligendo q. filius promiserit dotem nō animo gerendi rem patris vt dicit tex. in. d. l. et ideo §. si. de in rem ver. vel etiam q. auus nō intendebat tunc dotem dare vt dicit tex. in. l. si vero. supra de in rem ver. vel etiam quia tpe quo nupsit au? erat mortu? et sic forte onus dotandi iam spectabat ad patrem videtur tamen areti. in. d. con. tenere hanc opi. pcedere quando filius habebat bona sufficientia ad victum suum et sue familie et ad dotem filie prout etiam videtur esse de mente an. de bu. in. d. con. et pro hac parte facit quia cum secundum doc. obligatio parentum quo ad dotem pariter se habeat quo ad filios in potestate et emancipatos. d. l. si. l. de do. promiss. l. p. secticia. §. si. supra de iure do. absurdum videtur dicere q. si filius emancipatus est diues pater teneatur dotare eius filiam vel dare dona. prop. nup. pro eius filio. Et tenendo istam opin. responderetur ad. l. et ideo §. si. cu; alijs supra allegatis q. loquuntur habito respectu q. filij sa. regulariter secundum iura fororum nō habeant bona. et ideo auus tenebatur pro eis vt probat. d. l. dedit dotem inducta. vt supra. l. autem pater de euic. bene intellecta nullo modo facit ad propositum nostre. q. nam quauis glo. ibi et doc. communiter videantur ipsam intelligere in dote data per auus p nepote viuente patre hoc tamen est penitus diuina. sium nec aliquo modo ibi hoc colligitur sed volens illa. l. probare q. res data in dotem per patrem durat in matrimonio non dicatur sua sed filie et consequentia q. pater non habeat in rem esse ratione cuius possit agere de euictione adducit exemplum seu arg. qz videmus q. si pater emancipatus qui dedit dotem p filia sua vult succedere patri suo mortuo pstante matrimonio. vna cum fratribus in potestate non potest cōpelli ad conferendam predictam dotem quia non intelligitur esse sua. casus est in. l. i. §. si. infra de col. do. et iste est verus intellectus. d. l. pater. quam etiam hoc modo intelligit glo. in. d. §. si. Ex quo ego infero qd in quantum bald. in. l. si. l. de do. promiss. allegat. d. l. pater. ad illam. q. nunquid pater ipset sibi in ltiā dotem datam per auum nepti non bene allegat neqz facit ad propositum qd tene menti quia in intellectu illius. l. omnes doc. videt mibi errasse.

Quarto loco retenta opi. qd pater sit diues teneatur propriam filiam dotare non autem auus habens apud se bona filij promittendo vel soluendo dotem p nepte videatur soluere an promittere de proprio an de bonis filij. et quidem si tenemus q. pater teneatur dotare filiam etiam habentem vñ se dotet et i hoc sit fundata decisio. l. si. l. de do. promiss. au? iste qui non erat obligatus videbitur dedisse dotem d bonis filij l. nensenijs. supra de nego. ge. Si vero tenemus op positus prout dixi. supra i prima. q. vbi tenui q. pater non teneatur. sed tamen in dubio aliud non exprime do videatur dotare de suo. Questio proposita e ma / gis dubia videtur tamen idem concludendum q. cu; d. l. si. specialiter introducat in fauorem filiorum contrahentium matrimonium vt pater videatur de pro

prio dedisse dona. propter nup. vel dotem pro eis nō videtur extendenda ad fauorem filij non contrahentis matrimonium. ar. l. si vero. §. de viro infra eo. cu; ma sua. cogita tamen.

Quinto queritur an pater teneatur dotare filiam suam que iam nupserat. bar. in. l. obligamur. §. lege infra de acti. et ob. tenuit q. non quia pater obligatur ad dotandam filiam ad hoc vt nubat. l. qui liberos. §. d ritu nup. Ex quo ergo nupsit cessat causa obligationis et consequenter obligatio. l. adigere. §. quauis. infra de iure pa. Sed glo. in. d. §. lege. tenuit contrarium quidam tenent opi. bar. quidaz glo. vt hic videre potestis p alex. areti. et moder. Ego tñ vltra alios allego tex. bene facientem pro opi. bar. in. l. pater. §. de euic. vbi queritur secundum verū intellectus que retuli. supra. q. iij. in si. an pater qui emerat fundum et ipsum dederat i dotē pro filia si euictus fuerit possit agere de euictione attento q. non videtur patris interesse nisi in casu sol. ma. Et concludit iuriconsultus q. sic statim etiam ante sol. ma. attenta affectione paterna. sed filia posset compellere patrem ad dotandam certe interesset patris agere de euictione nedū affectione paterna verum etia ratione dāni euicti. Nec dicas q. satis erat q. ibi pater se nō dotauerat quia ista ratio facit in oppositum. Item non dicebat dotasse ex quo rem alienam dederat. l. si. supra de col. di. ob. cau. alias esset inuenta fraus per quam pater se exoneraret ab obligatione qua lege astringit ad dotandum quod non est dicendum. l. in fundo supra de rei vendi. cogitate tamē quia est noua inductio et c.

In ea. glo. ibi et tacita hypotheca. hec tacita hypotheca non competit extraneo dotanti et stipulanti sibi dotem reddi vt hic p ymo. et alios moder. l. alex. dicat bar. hic sentire contrarium. sed non bene intellexit bar. qui loquitur vbi actio de dote seu tacita stipulatio erat iam formata i persona mulieris vel patris naz ad quoscunqz transibit. ibi cum privilegio tacite hypothecae non autem loquitur de extraneo dotante et stipulante.

In ea. ibi in tertio presertur alijs et longa fuit descriptio inter antiquos nunquid. l. assiduis. l. q. po. in pi. habe. disponens mulierem in dote preferri anterioribus creditoribus habentibus hypothecam pcedat non solum in habentibus tacitam verum etiam expressam. et glo. ibi tenuit preferri habentibus tantum tacitam nō autem expressam et ita communiter tenetur et communiter de consuetudine seruatur licet pleriqz doc. dicant d iure veriozem esse opi. q. et pferatur anterioribus habentibus expressam per. d. l. assiduis. generaliter et indistincte loquentem vt ibi late per doc. videri pōt maxime per cy. Dicebat tñ ang. in auc. de quali. do. §. his consequens qd supradicta opi. procedit in muliere habente tacitam hypothecam vt nō preferratur anteriori creditori habenti expressam secus vbi mulier haberet etiam expressam quia tñ indistincte preferretur cuilibet etiam habenti expressam vt sic semper ceteris parib? mulier habeat privilegium prelacionis contra anteriorem. et ita refert hic are. preceptor meus dicens solum hoc esse dictum ab ang. et q. est vtilissimū quia communiter hodie credita que sunt p instrumenta publica habent hypothecam expressam. Moderni perusini in eorum tractatu de dote in. x. parte in. xvi. limitatione cart. cxxvij. referunt hoc dictum ang. in. d. §. et consequens et idem referunt dixisse in. d. l. qui assiduis. et qd ang. ita attestat seruari de consuetudine quam opi. pze / sati moder. tanquam equam et fauorabilem dotibus asserunt amplectendam per. l. in ambiguis. supra de iure do. et quia non inconuenit inter contrarias opiniones amplecti media viam iuxta. l. adeo. §. cum quis infra de acquir. re. do. et c. conquerenti extra de offi. dele. Sed idem moderni in eadem parte ca. cxxi. aliter non facta mentione de ang. nec de se ipsis dicunt q. tenendo opinionem glo. in. d. l. qui assiduis que est comunius illa procedet etiam vbi mulier pretende / ret hypothecam expressam prout communiter solet apponi in instrumentis dotalibus vt non preferat exps

An pater teneatur dotare filiam que iam nupsit

20

30

An mulier habens tacitam hypothecam pcedat anterioribus habentibus expressam

50

60

70

his anterioribus sed tantum tacitis quia. d. l. nō dat illud privilegium prelacionis magis hypothecae expressae quam tacite sic et alias videmus in fisco cuius etiam expressa hypotheca non preferatur alijs creditoribus anterioribus. l. si pignus. §. qui. pō. in pig. ba. et hanc opi. credo veriorē stante vera comuni opi. glo. ga nō video. d. l. assiduis posse probare. d. communē opi. quin etiam probet istam contra ang. nam aut loquitur tantum de tanta hypotheca mulieris et tunc non pōt probare opi. ang. qui loquitur de expressa aut loquitur tam de expressa quam tacita et tunc cum equali ter ibi determinent habeo propositum q. tantus pcedenti hypothecae tantē preferatur nō expresse iuxta intellectum glo. et comunem. Preterea ratio i qua p. cipue fundatur intellectus comunis est quia. l. p. fendo hypothecam mulieris tacite hypothecae anteriori denegat p. visionem suam que consistebat in tanta hypotheca non autem denegat p. visionem p. priam hominis que consistit in expressa iuxta nota. i. l. i. l. si aduer. vnd. que ratio militat pariter siue mulier habeat expressam siue tacitam. et ista sūt maximi effectus quia cum super dotibus conficiantur instra publica in quibus semper consuevit apponi hypotheca si vera esset opi. ang. semper mulieres p. ferēt habentibus expressam.

¶ Sed hic queritur an saltem mulier p. suam hypothecam preferatur anterioribus habentibus expressam quo ad bona quesita post hypothecam ipsi mulieris. sciendum est quod regulariter generalis hypotheca trahitur etiam ad bona postea quesita. vt. l. si. l. queres pig. ob. pos. quod procedit etiam in tacita hypotheca. l. hac edictali. §. oib. l. de se. nup. et ista talis hypotheca p. ior tpe preferatur regulariter secū de hypothecae etiam in quesitis per debitorem post secundam vt not. in. d. l. si. et per bar. in. l. si is q. infra d. iure fisc. et bald. in. d. §. oibus perusini. in loco supra allegato car. cxi. dicunt q. mulier p. ferēt i postea quesitis quia mulier et fiscus equiperantur. l. ij. l. de p. uile. fis. not. per glo. in. l. dotem. l. de in re do. sed fiscus in postea quesitis preferatur p. iori vt est casus in. d. l. si qui. et ibi per bar. ergo. et. ¶ Et istud dictum est maxime importantie quod tamen ego non credo verum quia vt ego dixi. §. in primo nota. nō reperio iure cautum q. p. uilegia fisci sint comunicata mulieri in dote vel econuerso quin imo contra videm. nā fiscus non preferatur habentibus p. iorē hypothecā etiam tacitam in quesitis tpe dicte hypothecae vt tenet by. et bar. in. d. l. si is qui. licet glo. in. d. l. si pignus q. po. ni pig. ba. tenuerit contrariū et tamen mulier p. fertur. d. l. assiduis. et ista adde ad dicta supra in p. ior notabili.

¶ Sed pertinet ad istam glo. et materiam queritur nunquid p. uilegia dotis preferuntur quo ad prelacionem habeant locum vbi de dote non constat nisi p. confessionem mariti hec questio ponitur hic per bal. ang. imo. pau. de cast. et moderniores. et late per doc. perusinos in dicto tractatu de dote i. x. parte in prin. pro cuius clarioz examina diuidenda est iuxta ordinē prefatorum perusinoz in duos articulos principales. Primus an talis dos confessata habeat sua p. uilegia contra virum et eius heredes. Secundus an habeat dicta p. uilegia contra tertias personas. Circa primum est sciendum varias fuisse doctorum sententias nam bar. in. l. si diuortio infra de verbo. obligat. tenuit q. talis confessio de dote recepta siue emanauisset constante matrimonio siue ante censeatur emanasse animo donandi et consequenter nō valeat neq. p. iudicet marito confirmabitur tamen per mortem mariti in p. iudicium heredum ipsius iuxta. l. quod de suo. l. de do. cau. non nune. vt ibi per eum. quam opin. tenuit etiam in multis alijs locis. Et secuti sunt aliqui alij put referūt plene moder. et maxime alex. i. d. l. diuortio fuit et secundo opi. io. an. in addi. spec. in rub. de do. inter vi. et vx. in fi. distiguendo post alber. galeotti. quo aut confessio emanauit ante matrimonium contractum et tunc presumetur facta sub spe future numerationis. et ita intelligatur. l. i. et totus ti.

l. de dotis. causa. non num. aut sit iam contracto et durante matrimonio et tunc presumatur facta animo donandi et loquat dicta. l. q. de suo. q. opin. etiam qui. da; alij secuti sunt vt per moder. in dicta. l. si diuortio Tertio fuit opi. q. etiam si fuit facta constante matrimonio non psumat facta animo donandi sed sub spe future numerationis quā tenuit imo. et lodo. in. d. l. si diuortio. et alex. ibi referens ita tenuisse by. i. con. q. d. incipit queritur vtrum instrumentum dotis et. et ang. in con. v. q. d. incipit. Andreas iohānis mouent p. ratio nes de quibus. §. p. eos et hec opi. videt esse de mente barto. i. d. l. assiduis tenentis simpliciter q. confessio mariti elapso tempore dato ad excipiendum de non numerata dote vel si tali exceptioni fuerit renuntiatum probet dotem datam esse. Idē etiam tenuit i. auc. sed iam necesse. l. de do. ante nup. Dicens talem confessionem p. iudicare ipsi marito pro qua facit q. in simili tenet bar. in. l. per diuersas. l. manda. vbi dicit confessionem cedentis confitentis recepisse a cessio nario cepisse sibi p. iudicare in quo casu etiam requireretur vera numeratio. Sit ergo regula super hoc primo articulo quod per confessionem de dote recepta in dubio p. batur dos contra maritum et ei. he. redet talis dos contra ipsos habebit dotis p. uilegia. Ex qua primo inferitur q. mulier habebit tacitā hypothecam in bonis viri. et ita est de mente comuni doct. scribentium hic et tenent perusini in loco supra allegato p. derates glo. hic i. prin. dū dicit et oī casu.

¶ Secundo inferitur ad glo. in. l. exigere dotē supra de iudi. super verbo dotale. que dicit appellatione i instrumenti dotalis venire instrumentum continēs q. tationem seu confessionem dotis. cuius arg. dixit ibi ang. q. si ex forma statuti contra instrumenta dotalia nulla currat p. scriptio et mereantur executiones vt sententia prout est perusij. Et instrumentum quietationis dotis gaudebit talibus p. uilegijs. et ita dicit se d. facit pluris obtinuisse. nā ista procedunt respectu mariti. quid autem respectu tertij dependet a dicendis i se. arti. et idem dico ad dūm bal. in. l. vnica. l. d. p. f. do. in quantum dixit quod quando ex forma statuti ita tutum confessionis dotis haberet executionem paratam sicut sententia nō poterit aliquid allegari contra sicut non posset contra sententiam que habeatur pro veritate. l. ingenuum supra de sta. ho. Supradicta tamen regula procedit nisi effemus infra tpa opponendi exceptionem nō nu. do. iuxta. l. si. et auc. ibi posita. l. de do. cau. non nu. q. est verū nisi vir renunciasset exceptioni non nu. do. in instrumento do. p. t. comuniter fieri solet. Tunc enī vir vel ei. h. rdes nō possent dicta except. opponer. §. bart. i. d. l. assiduis et sic tenet ibi bar. simpliciter q. tali exceptioni potuerit renunciari sed aliter videtur tenuisse i. l. si ex cautione. l. de non nu. pe. vbi videtur dicere tales renunciationem ita demum valere quando ex intervallo interuenerit. secus si incontinenti quia tunc eadem facilitate qua inducitur ad confitendum inducitur etiam ad renunciandum. l. doli. mali. ver. diuersum infra d. noua. facit. l. iudex circumuento supra de mino. Circa quod dic vt per bal. et salic. et alios scribentes in. d. l. si ex cautione et per io. an. et alios cano. in. c. i. de do. et ab. et moder. in. c. si cautio. de fide instr. et ibi quid si fuerit tali exceptioni renunciatum casu iuramento d. quo per imol. in. c. cum contingat. de iureiur. et bart. in. l. cum quis decedens. §. ticia. infra de leg. iij. Et p. usinos in loco supra alleg. qui etiam subdunt idē q. dictum est in renunciatione dicte exceptionis. dicendum esse si ante lapsus tps dati ad excipiendum vir secundo ex intervallo confiteret videretur enī tunc magis deliberate hoc fecisse et sic non sub spe futur numeratōis. allegant glo. iuncto tex. in. l. in contractibus. l. de non nu. pe. et q. al. s. habetur per bar. in. l. cū scim. l. d. agri. et cen. li. xi. circa q. tū vide ci. et pe. i. d. l. in scribis q. nō videt hoc simplr. admittere Supradicta autem procedunt vbi renunciatio emanasset ante matrimonium si q. d. constā. ma. tunc censeatur renunciatum animo donandi secundum perusinos vbi supra quos vide et sic non valeret. et idem vi.

10

20

ut mulier p. suam hypothecam preferatur anterioribus habentibus expressam quo ad bona quesita post hypothecam ipsi mulieris. sciendum est quod regulariter generalis hypotheca trahitur etiam ad bona postea quesita. vt. l. si. l. queres pig. ob. pos. quod procedit etiam in tacita hypotheca. l. hac edictali. §. oib. l. de se. nup. et ista talis hypotheca p. ior tpe preferatur regulariter secū de hypothecae etiam in quesitis per debitorem post secundam vt not. in. d. l. si. et per bar. in. l. si is q. infra d. iure fisc. et bald. in. d. §. oibus perusini. in loco supra allegato car. cxi. dicunt q. mulier p. ferēt i postea quesitis quia mulier et fiscus equiperantur. l. ij. l. de p. uile. fis. not. per glo. in. l. dotem. l. de in re do. sed fiscus in postea quesitis preferatur p. iori vt est casus in. d. l. si qui. et ibi per bar. ergo. et. ¶ Et istud dictum est maxime importantie quod tamen ego non credo verum quia vt ego dixi. §. in primo nota. nō reperio iure cautum q. p. uilegia fisci sint comunicata mulieri in dote vel econuerso quin imo contra videm. nā fiscus non preferatur habentibus p. iorē hypothecā etiam tacitam in quesitis tpe dicte hypothecae vt tenet by. et bar. in. d. l. si is qui. licet glo. in. d. l. si pignus q. po. ni pig. ba. tenuerit contrariū et tamen mulier p. fertur. d. l. assiduis. et ista adde ad dicta supra in p. ior notabili.

40

50

p. uilegia dotis an p. iorē do. ti g. fessata.

60

70

detur tenere imol. in. l. si constante. in prin. in pe. col. infra. e. z alex. in. d. l. diuortio. z idem dicendum est. i secunda confessione ex iteruallo emanata const. ma. vt non tollat exceptionem non nu. do. tanquam pre sumatur emanasse animo donandi. l. qui testamentu supra de proba. l. cum quis decedens. §. ticia. infra o leg. iij.

C Sed cōtra predicta facit qd si renunciatio except. non nu. dotis resultans ex taciturnitate et patientia mariti con. ma. per tpa de quibus in auc. posita in. d. l. si. l. de do. cau. non nu. valet nec censetur facta ex causa donat. idem eadem ratione videtur dicendum in expressa quia quod opera. patientia successiva pro tpe illud idem operatur consensus expressus nomen taneus secundum bar. in. l. qui in aliena. infra de acq. here. in ver. l. allegat glo. in. l. ij. l. de. do. promiss. et est tex. apertus licet ipse non alleget in. l. filio. l. de iure delib. z ideo cogita super p̄dictis.

C Circa secundum arti. an confessio mariti o dote recepta p̄iudicet tertio glo. que allegatur p singula / ri in. d. l. assiduis in ver. date t3 q non volens p illum tex. q realiter debeat appere dote esse datam vel numerataz. pro qua fa. l. si quis post hac. l. o bo. dā. z text. in. l. per diuersas. cum glo. in ver. soluturum. z in. l. ab anastasio. l. man. quam glo. simpliciter seq tur bal. in. l. generaliter. l. de non nu. pec. z in. l. ne. q3. l. de compen. Sed ia. bu. z bar. i. d. l. assiduis. di cunt. d. glo. procedere vbi non fuisset renunciatus ex cep. non nu. dotis z effemus infra tpa de quibus in. l. si. cum auc. ibi posita. l. de do. cau. non nu. vbi vero vel renunciatum esset vel effemus post illa tempora tenent tales confessionem p̄iudicare creditoribus z mulierem in sua hypoteca illis esse preferenda. z ita dicit comuniter obseruari pro qua adducunt no. in. l. i. supra de do. cau. non nu. z glo. in. d. l. si q3 post hac. circa p̄i. que intelligit illam. l. loquentem sicut. l. assiduis procedere vbi sumus infra predicta. secus autem si post q ergo dicitur in. l. assiduis. iuncta glo. q dispō. d. l. non habebit locū in dote confessata de. bet intelligi secundum bar. ex virtute exceptionis nō nu. do. quam quilibet cuius interest potest opponere vt in. l. si cui. l. de non nu. pe. z cu3 hac opi. bar. per transit ang. in. d. l. assiduis. z pau. de cast. in. l. si mari to. in prin. infra. e. z bal. in. l. pecunie. l. o solu. z raf. cu. hic dicens q si aliter diceremus omnia instrumē ta dotalia carerent p̄iuegijs. Ang. vero quem seq tur hic imol. z pau. o cast. z fuit originaliter opi. bal. in. d. l. assiduis. distinguit quod aut mulier concurrat cum alijs creditoribus probantibus debitum per ve ram numerationem z procedat glo. quia isti preferē tur mulieri aut probant etiam ipsi per solam confessi onem z tunc mulier eis preferatur. z procedat opin. bar. quia cum sint in pari causa potior debet esse cō ditio dotis confessate per. l. in ambiguis. supra de iu re do. sed aduerte nam aut isti creditores qui conten dunt cu3 muliere probant eorum creditum ex confes sione ex alia causa procedente quam ex causa mutui vel dotis z tunc ang. non bene dicit secundum alexā. z aret. hic quia non est verus quod mulier sit in pari causa cū cōfessio in alia causa quā mutui vel dotis p bat veritate. l. publica. in si. supra de po. z p bar. in si. q. in. l. ticia i prin. infra de verbo. obli. z quod nō sint in pari i causa patet secundum alex. q3 creditores fun dant se in iure comuni. videlicet in p̄iortate tempo ris. mulier vero se fundat in iure speciali. hoc est sup p̄iuegio quod debili? est quauis est comune. l. ei? militis. §. militia missus infra de res. mili. Non mix si mulier hoc casu succūbit aut isti sunt creditores ex causa mutui z tunc procedat opin. ang. z aliorum. su pra secundum alexand. Sed adhuc videtur eorum opi. falsa per rationem supra. adductam. quia credi tores fundant se in iure comuni cum sint anteriores mulier vero ex p̄iuegio quod non extenditur regu lariter vltra casum expressum. l. ius singulare suza o legi. vnde cum. l. assiduis concedens mulieri p̄iuele gium p̄elationis loquatur vbi dos probat vere nu merata non autem quando per confessionem sequi.

tur q mulier b̄ casu nōn habet p̄iuegium p̄el. t̄io. his z per istā rationem tenet hic aret. contra ange. contra quem etiam tenet cuma. motus quia cōfessio mariti est suspecta propter prohibitam donationem inter virum z vx. que ratio cessat in confessione mu tui secundum ipsum.

C Supradicta autem procedunt vbi sumus post tē. poza opponendi exceptionem non numerate. S3 si effemus infra dicta tempa respectu vtriusq3 confes sionis tunc videtur dicendum quod agunt contra ter tium possint ambo repelli per exceptionem non nu. me. pecu. d. l. si cui. l. de non nu. pe. Si vero agerēt ad inuicēz creditor ex causa mutui z mulier ex causa dotis melior esset conditio possidentis qui vigore di cte exceptionis repelleret agentes ar. regule cū par. z regule fauorabiliores infra de regu. iur. Jo. o imo. in. l. si ita stipulatus. in. §. grifogonus. tenet simpli citer glo. contra bar. mouetur inter alia quia vbi lex in actu p̄iuegiū vel in actu vbi de facili sit simulatō requirit dationem non videtur verificari si tantūmo do interueniat confessio per ea que habentur in. l. p diuersas. l. mandati. in. l. i. l. suffra. Aret. hic etia3 tenet contra bar. mouetur primo quia ipse tenet qd confessio etiam post lapsum tempus non probet ve ram numerationem vt latius per ipsum contra bar. in. §. grifogonus. z quod ex confessione dotis non p sumatur vera numeratio est casus secundum ipsum valde notabilis in auc. de tempo. non solu. pecu. i. §. vbi enim vbi tex. puntaliter dicit quod si maritus n̄ opposuit dictam exceptionē p̄sumit voluisse q etia si dos nō fuisset data tñ debeat reddi vxori. et sic p3 manifeste quod lapsus temporis non inducit p̄sum ptionem vere numerationis. Sed quod ē si dos nō sit numerata tamen debeat solui. sed ille textus non probat iudicio meo quia non dicit non p̄sumi solu tam sed bene quod si non esset soluta tacendo videt voluisse quod omnino heredes dote soluant. z itel ligo quod lapsus temporis operetur in confessione su per mutuo autem vel dote quod a principio in alijs contractibus operatur confessio purgatur enim per lapsum temporis illa suspicio nō numerationis q so let esse in huiusmodi contractibus secundo mouetur per rex. in. d. l. assiduis. in quantum dicit quod mulier habet p̄iuegium p̄elationis sed postea i versi. si tñ videt hoc limitari z restringere ad casum quādo dos est data re ipsa z sic vbi non cēseretur data n̄ habet locum illud p̄iuegium maxime quia i dote cōfessa ta si nō p̄sumitur intercessisse vera numeratio n̄ est eadem ratio concedēdi p̄iuegium quia quādo dos fuit data realiter mulier tractat o dāno vitādo sed si nō fuit data realiter tractat de lucro captando i quo non est eade3 ratio. l. si. l. o codicil. do. pau. de cast. hic tenet opi. bart. i. iij. casibus. primus vbi alij cre ditores probarent debitum per confessionem iuxta ang. supra relatum secundus vbi creditores essent po teriores. tertius vbi cōfessio mariti emanassz ante matrimonium. quartus vbi emanassz const. ma. p̄e cedēte promissione an matrimonium vt hic per eum vbi vero cōfessio emanasset cōstante matrimonio n̄ precedēte promissione z creditores essent anteriores tunc procedat glo. vt talis confessio non habeat eis p̄iudicare etiam si nullam haberent hypothecam z in hoc casu in effectu tenet glo. in alijs vero sequit bar. alex. de imo. hic tenet i effectu opi. bart. quādo lapsa sūt tempora quia imputetur creditoribus q nō interruperunt cursum dicti temporis. iuxta. l. i cōtra ctibus. §. i oibus. z auc. ibi positam. l. de nō nu. pec. z. d. l. si cui. cū glo. i ver. creditores. cū alijs p etū alle gatū subdētē qd vbi nō eēt eis imputādū vt q3 igno rassēt cōpeteret eis restitutio in integrū vt hic p etū Et idē3 tenet do. mathe. de mathe. in suis nota. no tabili qd incipit nota q p̄iuegium prope fine3. sed quando tempora nō essent lapsa z maritus renūciat set exceptioni nō numerate dotis tunc t3 cōtra barr. quia renunciatio mariti nō habet obesse creditoribus vt hic per eum. Moder. perusini in loco supra adduc to tenent opi. bar. quam dicunt esse comunem vt ibi

per eos. Mihi videtur q̄ in puncto iuris opinio glo. sit verior videlicet quod etiam si essemus post tempus non tamen dos confessata habeat privilegium p̄lationis. Moueo: primo quia. l. assiduis simpliciter et indistincte loquitur ergo et. l. de precio. d. publica. cū vulg. secundo quia quando essemus infra tempus iste casus non habebat dubium. per. l. si cui. l. de nō nu. pe. tertio quia. l. hoc statuit fauore creditorū ne ipsi cum sint priores et priorem habeant hypothecam; ledatur et mulier eis preferatur et sic patiantur tantus p̄iudicium non probata dote vere data sed tantus per confessionem mariti que multis causis potuit non esse vera. unde quid ad eos quod sim? infra tempus vel post. Nam esse infra tempus vel post est in consideratione respectu mariti confitentis. et licet ubi maritus non potest uti exceptione non numerate dotis. quia sit lapsus tempus non possunt etiam ipsi creditores. d. l. si cui. istud est verum ubi in fauorem confitentis principaliter erat introductum q̄ confessio non probaret ut est regulariter. at in casu nostro principaliter hoc erat introductum in fauorem creditorum quibus nullum est appositum tps̄ in iure ad opponendum contra confessionem mariti. et parum eis prodesset nec et esset eis consultum si renunciando vel habendo tps̄ eis inferretur p̄iudicium quia cum maritus sit persona suspecta in hac materia absurdum est. l. sensisse esse in potestate mariti non opponendo exceptiones posse tertio p̄iudicare et ideo arbitror neq; per lapsum temporis neq; per renunciationem neq; p̄ iuramentum mariti fieri p̄iudicium creditoribus? ut infra et dicemus.

C Non ob. ea per que mouetur bar. quia ut ex p̄dictis apparet aliquando. l. requirit probari dotem veram datam respectu confitentis et in eius fauorem et tunc satis est quod sint lapsa tempora. et ita loquitur text. in. l. i. et in. l. si. l. de do. cau. ac. etiam tex. in. l. si quis post hac. cum fiscus sit quasi loco h̄dis. l. i. §. an bona infra de iure si. aliquando. l. requirit in fauorem tertij et tunc nō fiat hec differentia an sum? infra tempus vel nō q̄ hoc nō reperit iure cautum.

C Non obmitto tamen quod dominus pau. de cast. intelligit quod in terminis. l. si q̄ post hac nullo modo fiat per confessionem mariti de dote recepta probatio contra fiscum etiam lapsis temporibus. et hoc fauore fisci quod satis videtur de intentione illius. l. in distincte et generaliter loquentis.

C Communis tamen opinio ac etiam comunius practica est secundum opinionem bar. ut pleriq; attestantur hic et etiam canonice in. c. ex litteris. extra de p̄i. gno. Contra quam tamen opi. videtur esse auctoritas eiusdem bar. qui in auc. sed iaz necesse dixit q̄ confessio mariti de dote recepta p̄iudicabit sibi non autem creditoribus. et sic cum dicat p̄iudicari marito d̄ necessitate presupponit quod lapsa erant tempora data ad opponendum exceptiones et. alias nec sibi nocet et nō esset differentia inter maritū et creditores.

C Sed pro concordia dicas q̄ bar. in. l. assiduis. loquitur secundum terminos illius. l. que non est fundata precise in suspicionem fraudis. i. q̄ confessio emanauerit in fraudem creditorum qui fortasse non erant tot qui causarent talem fraudem sed potius q̄ emanauerit spe future numerationis secundum ipsius. et ideo elapso tempore presumitur confessio fuisse vera. i. auc. vero. sed iam necesse bar. loquitur secundum terminos d. auc. que est fundata in presumptione fraudis contra creditores merito indistincte neq; infra tps̄ neq; post tps̄ nocet eis. Et istam concordiam tenere mentii quia alias vidi bar. allegari in practica tanquam p̄rium sibi. Et quia materia istius secundi articuli est valde frequens et non bene resoluta pro ipsius veritate considera primo q̄ dubitatio ipsius procedit ubi confessio ipsius mariti valebat in p̄iudicium ipsius ut quia non animo donandi emanauerat q̄ dependet ab opinionibus. de quibus in. l. diuortio. de ver. ob. infra et supra dictum fuit in p̄cedenti articulo. Secundo considera q̄ ex pluribus causis potest confessio dotis inuoluari primo ratione presumpte donationis inter virum et uxorem. et de effectu huius presumpte dona-

tionis vide bar. et doc. in. d. l. diuortio et perusinos in loco sepius allegato. secundo potest inuoluari ad effectum ut non habeat privilegium p̄lationis in p̄iudicium habentium priorem hypothecam quibus. l. nō intellexit p̄iudicare nisi vere constet d̄ dote. ita q̄ bona mariti sunt augmentata. et de hac loquitur. l. assiduis. Circa cuius intellectum est aduertendum p̄io q̄ illud quod dicitur vigore. d. l. cum glo. dotem confessatam non habere privilegia dotis debet intelligi de privilegio respectu p̄lationis tantum nō autem de alijs privilegijs dotalibus licet forte aliud videatur fuisse de mente imol. in. §. grifogonus. ut ex verbis suis supra relatis apparet. hoc patet manifeste quia l. assiduis non disponit neq; loquitur de alijs privilegijs quam p̄lationis et per consequens nec glo. relata. ad tex. Secundo dico quod dispositio. d. l. non est fundata. quia. l. precise presumat confessionem factam ex causa donationis cum loquatur simpliciter de confessione et sic siue emanauerat ante matrimonium siue eo constante vel precise in fraudem creditorum cum non presupponatur ibi q̄ tempore confessionis tot creditores essent qui haberent inducere suspensiones fraudis vel q̄ precise sub spe future numerationis licet bar. sentiat fundatam esse in hac ratione cum p̄ lapsum vel renunciat. intelligat illam non procedere ut diximus supra. Sed imo. d. l. est fundata q̄ cum disposuerit mulierem preferri in dote creditoribus? anterioribus habentibus hypothecam nedum tacitam prout est opin. glo. et comunius obseruantiā verum et exp̄ssas p̄s opi. magis de iure verā ut. §. fuit dictum Intellexit hoc privilegium tam exorbitans et in p̄iudicium tertij cui neq; erat ius quesitū ita de iure p̄cedere quando vere et actualiter constaret de datione et non per confessionem que ex multis causis posset esse vera siue ex causa donationis siue q̄ animo fraudandi siue quia sub spe future numerationis que presumptio licet cesset post lapsum tempus de quo i. d. l. si. cum auc. ibi posita. l. de do. cau. nō nu. Adhuc tamen posset esse q̄ in veritate etiam elapso dicto tempore maritus non receperit ut in auc. de tempore nō sol. pecu. §. vbi. n. et ideo. l. requirit omnino p̄stari dō tē venisse in manus viri ita q̄ bona sua sunt augmentata ut exp̄sse d̄. d. l. assiduis. Et ex istis ego infero plura. Et primo quod dos confessata habebit omnia alia privilegia que non reperiuntur esse ei exp̄sse denegata et ideo habebit tacitam hypothecam etiam in p̄iudicium tertij quoniam illud privilegium non fuit introductum per. l. assiduis sed per. l. vnicam. §. ut plenius. l. de rei vx. ac. habebit etiam privilegium. l. in ambiguis. supra de iure dot. Et consequenter siue reperiuntur duo instrumenta eadem die confecta alterum confessionis dotis alterum mutui vel alteri? crediti preferatur instrumentum confessionis dotis iuxta not. supra in primo nota. huius. l. habebit etiam privilegium diminuendum fideicommissum iuxta auc. res que. l. communia dele. licet non appareat realis traditio quauis contrarium dixerit ang. in auc. de reiti. et ea qua per. §. i. per glo. ibi positam. d̄ quo tamen remitto me ad nota. maxime per doc. moder. in. d. auc. res q̄ et idem dico generaliter de alijs privilegijs concessis dote a iure non facta mentione q̄ dos realiter debet probari.

C Secundo ego infero q̄ licet creditores contendentes cum muliere sint priores in tempore si tamen nō habent hypot. mulier etiam vigore dotis confessate preferetur vigore sue hypot. que non indiget privilegio. l. assiduis quia de iur̄ ordinario creditor hypothecarius p̄fertur non hypothecario. l. eos. l. qui pos. pig. ha. et ita et tenent moder. perusini in loco sepius allegato car. cxriij. adducētes q̄ de iure antiquo antequam mulier haberet tacitam hypot. p̄ dote preferbat anterioribus creditoribus non habentibus hypothecam ut habetur in. l. ij. de privile. cre. nō distincto an mulier probaret dotem per confessionem an p̄ alias p̄bationes quia hoc non reprobatur iure cautum. An autem creditoribus possit succurri per auc. sed iam necesse vel probando p̄ alias p̄bationes qualiter

confessio fuerat facta in fraudem creditorum appar-
rebit ex infradicendis.

Tertio infero qd si contententes cum muliere fue-
runt creditores post confessionem viri mulier etiam
eis preferetur quia non indiget privilegio. l. assiduis
cum ipsa sit anterior et ita tenent etiam hic do. pau. d.
cast. et alex. alia tamen ratione sed precedens ratio e-
melior.

Quarto inferitur qd dispo. d. l. assiduis habebit lo-
cum etiam lapso tempore dato ad opponendum ex-
ceptionem non numerate dotis vel etiam existente re-
nunciatione dicte exceptionis valida qd ad preiudi-
cium consentientis vel etiam iuramento prout t3 glo.
supra sepius allegata et latius supra fuit ostensum li-
cet bar. et comunis observantia sint in contrariis.

Quinto ego infero qd dispositio. l. assiduis habe-
bit locum etiam ubi confessio mariti emanaverit an
contractus matri. quia licet cesset presumptio donat.
vel fraudis non tamen cessat dispositio. d. l. fundate
in vera datione et numeratione dotis et ita teneo licet
do. pau. de cast. hic teneat contrarium cuius opi. potest
procedere quo ad dispositionem auc. sed iam necesse
de qua infra dicetur.

Sexto inferitur quod dispositio. d. l. assiduis habe-
bit locum etiam in confessione que emanavit const.
matri. precedente promissione dotis ante matrimoni-
um quia licet predicta promissio faceret cessare pre-
cisam suspensionem fraudis creditorum vel qd confes-
sio non emanaverit sub spe future numerationis non
tamen satisficit predictae legi requirenti veram datio-
nem. et ita credo esse de iure. licet. d. pau. hic et prefati
perusini ubi supra car. cxxv. videantur tenere con-
trarium dicentes ita etiam tenuisse ang. De peri. in
bac. l. et lod. in l. si constante in prin. infra eo. ubi dicit
se consuluisse in civitate castelli mouentur per nota.
per cy. in l. in contractibus. l. de non nu. pe. et io. an.
in addi. spec. in ti. de do. inter vi. et vro. super rub. S3
eor. opi. potest procedere quo ad dispositionem. d. auc.
sed iam necesse ut infra declarabitur non autem. d. l.
assiduis per supradicta.

Septimo ego infero qd etiam si tempore confessionis
mariti vnus tantum fuisset creditor et quidem non in tan-
ta quantitate ut aliqua presumptio fraudis contra eum
caderet tamen habebit locum dispositio. d. l. assiduis
que ut supra dixi non est fundata in suspitione qd cau-
set ex ere alieno prout e fundata auc. sed iam necesse.

Octavo inferitur quod licet statutum disponeret qd
instrumentum confessionis dotis habet executionem
paratam sicut sententia non intelligitur contra terti-
um contra quem dicta confessio de iure non pbat ut
elegantem declaratur per prefatos perusinos ubi s.
carta. cxxvi. in octava limitatione. licet bald. in l. i. l.
d. privile. do. tenuerunt contrarium. Tertio inuolida-
tur confessio specialiter ex presumptione fraudis col-
lecta secundum terminos auc. sed iam necesse. l. de
do. ante nup. Circa cuius intellectum ego puto esse di-
ligenter aduertendum ultra doc. nam predicta auc.
disponit qd si constante matrimonio vir oppressus er-
alieno receperit in augmentum dotis res mobiles a mu-
liere habente immobiles mulier in hoc augmento nul-
lo utetur privilegio adversus creditores mariti. Ex
qua ego colligo primo qd non quodlibet es alienum
causat dictum effectum sed tale qd merito iducat sus-
pitionem ut expresse dicit ille tex. et ideo si maritus
esset debitor in parua quantitate non haberet locus
dispositio. d. auc. secundum glo. et doct. qd secus est in
terminis. l. assiduis prout supra dicebam in vij. illatioe

Secundo colligo qd loquitur in augmento dotis
non in ipsa datione dotis principaliter facta. licet cy.
ibi et bar. in l. si constante. in prin. in. iij. q. quartae p-
tis prin. ad si. intelligat dictam auc. procedere etiam
in dote tota. sed tamen hoc non dicit illa auc. et ratio
differentie est quia cum matrimonia non soleant co-
muniter fieri sine dotibus receptio dotis etiam in re-
bus mobilibus non arguit aliquid in fraudem creditorum
cum dotes sint solita accideria ad matrimonium et ea q
solita sunt fieri presumantur in regula inspicimur. extra d. re-

gu. in. in vi. facit. l. si. l. de fideius. et quod not. io. an.
in addi. spec. in ti. de emp. et ven. s. nunc videndum i
add. que incipit. Querit odofre. sed non sic est solitum
fieri additamentum ad dotes et ideo arguit ad suspitionem
l. qui fistulas. l. de nau. li. xi. facit glo. in l. vi. infra
de condi. insti. qd procedit in rebus mobilibus que d
facili posunt occultari ut considerat tex. in corpore. et
cy. i. d. auc. sed iam necesse.

Item augmentum habet in se variationem volunta-
tis ab eo qd primo fuit constitutum que variatio re-
gulariter non presumitur. l. lucius infra de leg. ij. Nec
est presumendum qd mulier voluerit suum lactare vel
dare marito etiam pro dote cum sine augmento nu-
pserit. l. cum de indebito supra de proba. l. cum aug-
infra de solu. et hanc differentiam an per viam aug-
menti. an ab ipso principio dos fuerit data expresse
ponit tex. in corpore unde est extracta dicta auc. v3
in auc. de equa do. s. aliud dicens qd illud qd a prin-
cipio datum est procedit sine suspitione sed illud qd
postea est additum causat suspitionem. Et ex ista ra-
tione differentie que est verissima videntur posse in-
ferri plura. Primo qd etiam si augmentum dotis fuis-
set solum ante matrimonium contractum cum iam
dos fuisset in certa quantitate destinata seu promiss-
sa adhuc procederet dispositio dicte auc. ex idempta-
te rationis. l. a ticio infra de verbo. obli. licet non pos-
sit proprie ante matrimonium dici augmentum dotis
cum nec tunc dos dicatur. l. iij. supra de iure do. cum
fimi. licet cy. ubi supra in. iij. q. videatur velle qd. d.
auc. non procedat ante matrimonium quia non est ta-
tus amor inter coniuges ante matrimonium sicuti post
matrimonium. et ideo lex non presumit qd ita sponsa
consentiat fraudare creditores ante matrimonium si-
cuti post. sed ego non video ad quid tantus amor re-
quiratur satis est enim qd tempore recepti augmenti
dotis subesset graue es alienum ut ex tali augmen-
to facto in rebus mobilibus seu ultra dotem ab initio
constitutam presumat fraudem ut sentit tex. clare in. d.
s. aliud et supra dictum est.

Secundo qd si ipsa dos fuisset soluta constante ma-
trimonio quia non procedit per viam augmenti et sic
cesset suspitio. s. allegata non habet locum. d. auc. Circa
qd tunc ego distinguere qd aut constabat fuisse promiss-
sam dotem ante matrimonium et tunc quantum solutio fiat co-
stante matrimonio non habeat locum. d. auc. l3 nedum
tpe matrimonij verum etiam dotis promissae subessent
creditoribus per supradicta. Aut constabat nullam fuis-
se constitutam dotem. sed contractum matrimonium siue
dote qd fieri potest. l. si. l. de do. ante nup. et tunc in
tali dote soluta in rebus mobilibus constant. matri.
habeat etiam locum dicta auc. quia in ea militat eade
rationes que in augmento. sicuti enim se habet aug-
mentum ad dotem per prius constitutam ita se habet
nova dotis constitutio ad matrimonium sine vlla do-
te contractus ar. l. que de tota supra de rei ven. Aut
sumus in dubio quia non constat an in veritate mu-
lier nupserit cum dote an sine et iste casus e magis du-
bius. In quo tamen potest forte teneri qd habeat lo-
cum. d. auc. quia si de dote constituta aliter non con-
stabat videbatur nupuisse sine dote et in his duobus
casibus sit intelligendus cy. et bar. in. d. l. si constante
qui dicunt. d. auc. procedere etiam in ipsa dote nedit
in augmento. Supradictum tamen tertium casum si
firmo s3 puto cogitandum.

Tertio colligo ex. d. auc. qd illa non loquitur in marito
psistente se recepisse sed in marito qui ver receptit au-
gmentum dotis et ita dicit hic cuma. et imol. in. d. l. si co-
stante in prin. super. iij. q. bar. quarte partis prin.
Ex quo inferitur qd in quantum bar. in. d. auc. sed iam
necesse in prin. et cy. ibi in vltima. q. et comuniter doc.
dicunt per illum tex. qd confessio mariti de dote rece-
pta non preiudicat creditoribus illud formaliter ibi
non ponitur sed satis videtur probari a fortiori nam
si vera receptio augmenti dotis in rebus mobilibus
non preiudicat creditoribus multo minus confessio
auc. multo magis. l. de sacro. sanc. ec. Sed istud ar-
de confessione ad receptionem procedit quo ad aug

mentus dotis de quo loquitur. d. auc. nō quo ad ipas dotem nisi secundum q̄ ego supra proxime dixi vide licet quando constabat matrimonium contractum eē sine dote vel saltem non constabat esse contractū cū promissione dotis l3 de hoc ultimo dubitauerim tūc enim si maritus constan. matri. confitetur se dotes recepisse non preiudicabit creditoribus sicut nec receptio dotis in rebus mobilibus eis preiudicaret vt. s. proxime fuit deductum. Et ideo arguendo de confessione ad receptionem stante paritate terminorum si eut. d. auc. non haberet locum in receptione dotis an matrimonium secundum superius dicta ita non habebit locum. in confessione dotis emanata ante matrimonium. Item sicut dicta auc. non haberet locum in receptione dotis facta const. matri. vbi precesserat promissio dotis ante matrimonium. vt supra dixi ita etiam non haberet locum in confessione de dote recepta precedente promissione cessaret. n. tunc suspitio fraudis contra creditores. et ita tenent pau. de cast. lodo. 2 alij quos retuli. s. circa intellectum. l. as. fiduis. in. vi. illatione.

¶ Sed moder. perusini. vbi. supra car. cxxv. tenent oppositum dicunt enim q̄ licet promissio dotis precedens matrimonium faciat cessare presumptionem d. nat. in confessione postea secuta const. ma. non tamē facit cessare p̄sumptōes fraudis d. q̄ i. d. auc. s3 iā necesse se. q̄ idistictē loq̄r 2 rīdēt ad allegata p̄ supradictos doc. q̄ tū n̄ mouetur rōe 2 fidamēto p̄ me. s. aducto. Quinimo dicit p̄fati perusini q̄ tex. in. d. auc. 2 i corpe n̄ o3 intelligi nisi quando appareret d̄ p̄cedēti p̄missio dotis. Ad qd. n. eēt op̄ q̄ tex. ibi dicat q̄ mulier nō pōt vti sua hypotheca p̄ creditores h̄ntes p̄iores hypothecas. si. n. iustro confessionis viri pacto cōsta. ma. diceretur q̄ dos iam fuerat promissa p̄ matrimonio contrahendo 2 sic hypotheca contracta cui dubium est q̄ talis assertio viri in materia ita suspecta non probaret. d. p̄iozem hypothecam in p̄iudicium aliorum creditorum per tex. in. l. scripturas. l. qui po. in pig. ba. 2 per not. per spec. in ti. de solu. s. ante omnia ver. s3 pone. facit. l. ij. s. qui mutuum. in fi. que in frau. pat. 2 ideo debet intelligi quando confessionem factam const. matri. precesserat promissio vt latius vbi supra per eos dicentes q̄ nisi precessisset promissio mulier non potuisset fundare p̄ioritatem sue hypothecae contra creditores tunc enim ideo videretur p̄ior q̄ hypotheca oritur a tempore dotis promissae vt ibi per eos.

¶ Sed ex dictis superius per me apparet veritatē esse in contrarium. nam. d. auc. loquitur in augmento dotis in quo non cadebat precessisse promissionē 2 iō p̄cedet tūmō i dote ad q̄ nulla p̄cesserat p̄missio s3 superius dicta.

¶ Nec ob. quod dicunt d̄ hypotheca quia mulier poterat allegare hypothecam p̄ non habentes eam. Item contra habentes sed tacitam per. l. assiduis. 2 supra dicta tene menti quia doc. non. videntur bene aduertisse ad differentiam inter dotem 2 augmentū dotis 2c.

¶ Quarto colligitur ex. d. auc. 2 ex corpore vnde. sumitur quod tunc receptio augmenti dotis non nocet creditoribus quando mulier haberet bona immobilia 2 daret mobilia quo casu resultat p̄sumptio fraudis. Et sic vult ille tex. secus esse dicendū vbi mulier non haberet immobilia quia tunc non argueretur fraudis 2 valebit datio mobilium pro augmento dotis etiam in p̄iudicium creditorum. Ex quo inferitur q̄ in omnibus casibus in quibus arguendo de receptione ad confessionem supra dictum est confessionem de recepta dote non preiudicare creditoribus procedit vbi mulier haberet bona immobilia 2 non aliter q̄ esset maxime importantie 2 maximi effectus. Et ideo cogitandum quia non videtur esse de comuni intentio. ne doctorum licet tex. vbi. supra expresse videat hoc dicere quē ē reperio ita notare imol. in. d. l. si constāte in loco supra allegato.

¶ Quinto colligitur ex dicta autem. et ex tex. in cor. pore quod mulier in augmento per se dato p̄dit p̄i.

allegia dotalia tantum non autem ius comune quini mo secundum modernos perusinos vbi supra. carta. cxxij. non perdet omnia p̄uilegia dotalia sed tantū p̄uilegium p̄elationis de quo in. l. assiduis. Ex qua inferitur opinione quod salte3 mulier. poterit vti p̄uilegio hypothecae p̄ non h̄ntes hypothecam l3 p̄iores vel habentes posteriorem.

¶ Sed in contrarium arbitror quia quāvis tex. in cor. pore in aliqua parte videatur exprimere de p̄uilegio p̄elationis tamen inferius loquitur de omni p̄uilegio dotali 2 ita exprimit tex. in dicta auc. sed iam necesse quod etiam tenet imol. in. d. l. si constāte in loco supra allegato. Ex quo autē non admittunt ius comune vt dictum est inferitur quod talis mulier i tali augmento dato in dotem concurreret cum creditoribus non habentibus hypothecam sed tantum meras p̄sonalē. l. p̄uilegia. infra de p̄uilegijs credi. Sed dubitatio remanet quid in confessione d̄ recepto augmento dotis in rebus mobilibus vel de recepta dote sed in dicta supra in ver. secundo colligo quod loquitur 2c.

¶ Moderni perusini vbi supra non facientes differentias inter confessionem 2 receptionem tenent vt supra dictum est q̄ mulier admittat p̄uilegium p̄elationis tantum non autem alia p̄uilegia dotalia et multo minus ius comune. Sed imol. i. d. l. si constāte tenet quod mulier amittet etiam ius comune. idest q̄ per dictas confessiones non probabitur datio. Et idē videtur esse de intentione pau. de ca. hic in fi. dicens q̄ quia confessio p̄sumitur emanasse in fraude creditorū p̄io satisfiet eis q̄ mulieri 2 sic ē vbi eēt creditores h̄ntes tū p̄sonalē mulier n̄ p̄currer cū eis d̄ cōi aut mēte doc. n̄ vt eē facit d̄ia iter receptionē re3 mobilium q̄tū ad dictā auctēticā. Et vt eē q̄ par rō q̄ sicut vir pōt p̄feri se recepisse ab vxore q̄ nō recepit i fraudē creditorū ita pōt actualiter recipere bona mobilia ab ea 2 clā postea eidē ea restituer vti sicut i tali rōe mulieri reseruaf ius cōe. vt. s. ē dictū ita vt dicendū i p̄fessione.

¶ Super q̄ tū p̄nto cogitādū nā leges vidētur hēre magis suspectā ipas p̄fessiones q̄ receptionē. vt i. l. i. s. simutua infra si qd i fraudē patro. Et iō mibi magis placet opi. imol. 2 d̄no pau. d̄ cast.

¶ Et nota q̄ si tenerem q̄ idē iuris eēt i p̄fessione rerū mobilium q̄ i receptōe in. d. auc. eēt casus p̄ bar. i. l. si diuortio. infra d̄ v. ob. q̄ voluit q̄ p̄fessio dotis p̄stāte matrimonio p̄sumit facta aio donadi nam i dicta auctētica p̄baref oppositū cū ibi hēat p̄ dote q̄ ad p̄iudiciū mariti. Quinimo ē quo ad p̄iudiciū creditorū quo ad ea q̄ iuris cōis sunt.

¶ Quarto pōt p̄fessio dotis iualidari tāq̄ facta simulate 2 i fraudē creditorū p̄bado simulatōes 2 fraudē p̄iectural 2 p̄suptōes l̄timas iuxta no. p̄ bar. i. l. post p̄c tū. d̄ dona. cū simi. Effectus autē erit q̄ mulier nō habebit p̄ creditrice neq̄ p̄currer cū alijs creditorib3 vt nota in. d. l. post contractum et in toto ti. l. plus vale. quod agi.

¶ Ex quo ifero q̄ cū p̄sumptō dicte au. s3 iā necesse n̄ sufficiat ad p̄bādū p̄fessionē fuisse factā in fraudē futurorū creditorū nisi apareant alia inditia 2 p̄iectur ex qb3 arguit̄ fraud. l. si marit3 infra q̄ 2 a qb3. not. bar. 2 doc. i. d. auc. s3 iā necesse hoc casu p̄sumpta fraude mulier non concurret cū creditoribus posterioribus s3 tāq̄ n̄ creditrix penit3 ab eis excludet q̄ ē mēti tenendū q̄ p̄ doc. non declaratur.

¶ Et ex supradictis p̄siderationib3 patet manifeste diuersitas effectū p̄fessionis d̄ dote recepta q̄ ad terminos. l. assiduis. 2 auct. sed iam necesse. et regularē dispositionē iuris loquentis d̄ confessione 2 alijs actibus factis simulate et in fraudē creditorū.

¶ Sed p̄ p̄fectione huius articuli p̄supposita opi. bar. in. d. l. assiduis q̄ lapso termino ad opponendā exceptōes non numerate dotis confessio dotis recepte habeat p̄iudicare etiam creditoribus quo ad dispositionē. d. l. assiduis. 2 generaliter loquēdo i omnibus casibus i quibus lapsus temporis dati ad opponendam exceptionem non numerate pecunie nocet

consentienti ac eius creditoribus. Quero nunquid cre-
ditores qui iusta ignorantia nec opposuerunt excepti-
onem non numerate dotis nec egerunt ad interrumpen-
dum tempus datum ad opponendam dictam exceptionem
iuxta tex. in l. in contractibus. §. in omni cu auct. ibi
posita. L. de non nu. pe. possunt lapso tempore peter
restitui. i. in te. ut admittantur ad opponendam dictam ex-
ceptionem. Alex. d. imol. tenet hic quod sic mouetur
per tex. in d. l. in contractibus. in princi. iuxta glo. in
ver. potituris et per id qd singulariter dicitur bar. in l. i.
§. si quis autem. infra de iur. actus p. i. et not. glo. i.
l. si partem supra quemad. ser. amit. et specu. in ti. de
prescrip. §. i. et late b. per alex. i. l. cu. filius. §. i. hac
infra de ver. obli. in quibus videtur concludi comuni-
ter ratione iuste ignorantie concedi restitutionem in
integrum. Et idem qd in creditoribus contrahentibus
cum muliere potest dici intertio possessore conuento
a muliere hypothecaria vigore dotis confessate.

¶ Sed in contrarium facit. l. si cui. L. de non nu. pe.
que aperte dicit tunc licere tertio hanc exceptionem
opponere quia principalis poterat. s. quando prin-
cipalis non poterat tunc nec tertius et ita dicit bar. in
d. l. assiduis volens qd si maritus sit exclusus tempo-
re vel renunciatione tunc intelligatur etiam exclusus
creditoribus. Ex quo inferitur qd tertius non potest pe-
tere se restitui ad opponendam exceptionem qd ma-
ritus non poterat opponere. et quam ipse tertius non
poterat opponere nisi ex iur. mariti. exclusio enim iur-
is auctoris excludatur ius acceptoris. l. lex vectigalis
de pig. c. i. §. rursus. de controuer. inuesti. in vi. feu.
et sic non cadit tertium posse restitui ad exceptionem
quam non habet ex propria persona sed auctoris q
eam non poterat opponere.

¶ Et propter hoc dicebant moderni perusini in loco
sepius allegato. car. cxxiij. qd tunc demum tertius pos-
sessor conuentus a muliere existens infra tēp^o oppo-
nendi audiretur circa tales exceptiones qn pretende-
ret causam ab ipso viro immediatam vel mediatam pu-
ta quia emisisset ab ipso viro vel ab alio qui emit a vi-
ro alias si possideret de facto vel cum titulo non ha-
bite ab ipso marito immediate vel mediate non videat
quomodo talis possessor possit uti iure vel beneficio ip-
sius viri et allegare ius tertij contra id qd habetur i
l. loci corpus. §. competit. supra si ser. ven. et in l. i. in
fra de excep. rei iudi. cum si. et ita intelligit et limitat
d. l. si cui dicentes ita fuisse de mente glo. ibi. Ex quib-
us inferunt qd nedum tertius excludetur ab excipi-
endo quando habebat noticiam d. dicta confessione
et sic erat sibi imputandum verum etiam quando fuis-
set ignorans ex quo non potest uti adminiculo ipsius
mariti a quo habuerit causam nisi cu. sua causa ar. l.
pomponius. §. cum quis adminiculo. infra de acqui.
pos. et sic tenet oppositum ad id qd tenet alex.

¶ Sed aduertendum pro veritate supradictorum.
Et primum in quantum prefati perusini circa intellec-
tum. d. l. cui. in quantum dicunt illam non pcedere ni-
si i. tertio habente causam a debitore ego si credo eos
bene dicere moneor primo per. d. l. si cui vbi nedum
creditoribus mariti possidentes eius bona si conuenia-
tur ratione dotis confessate possunt uti hac excepti-
one. verum etiam si ipsi agant contra possessores dic-
torum bonorum et tamen hoc casu creditoribus non os-
cebantur habere causam a marito imo forte illi qd pos-
sidebant habebant causam ab eo et sic hoc modo idu-
cendo illam. l. videtur ibi esse casus contra eos. Sed
fortasse ipsi intellexerunt quod creditoribus dicantur
in credito habere causam a debitore qd non est verum
ad effectum de quo agimus sed ille dicit habere cau-
sam qui habet titulum in regula qui in ius. de regu.
iur. in vi. et in d. §. cum quis.

¶ Secundo quia ratio quare quilibet utitur ista ex-
ceptione est quoniam procedit per viam exclusionis
iuris agentis quaz exceptiones quilibet potest oppo-
nere iuxta not. in d. l. i. de excep. rei iudi. et i. l. si emā-
cipium. L. de ser. fugi. nam ille qui opponit dicit qd
mulier non est effectualis creditrix in dote cum repel-
latur exceptione sicut enim agens hypothecaria con-

tra tertium fundat intentionem suam ex iure qd h
contra suum debitorem vigore cuius agit ita repellit
ab isto tertio excipiente quod istud ius non est efficax
vnde non potest dici creditor ex quo ei obstat excep-
tio dotis non solute. l. is cui. §. si. infra de ac. et ob. l.
creditoribus. l. creditor. et l. obitor. infra de ver. si. iuxta
l. sufficit. supra de condi. inde. Ex qua ratione patet qd
nedum habens causam a principali debitore confiten-
te verum quilibet alius infra tpa l. tima talē exceptio-
nem opponere potest.

¶ Secundo quantum ad. q. principaliter mota non pu-
to alex. b. decidere primo quia ista prescriptio non
currit aduersus istum tertium ergo eius scia vel igno-
rantia non est attendenda. Sed currit aduersus prin-
cipalem licet iste tertius in consequentia possit exci-
pere de non efficaci credito et quidem in eo tempore
quo verum erat dicere creditum non subesse qd po-
terat repelli exceptione ut in. ll. supra allegatis. et sic
non est tractandum de restituendo euz qui non est in
consideratione quod probatur per. d. l. si cui dicentes
qd si principalis non potest opponere nec tertius qd
non esset bene dictus si ipse tertius per se in hac ma-
e esset in consideratione que enim ratio promitteret ius
tertij tolli ex facto vel non facto ulterius i regula ius
nostrum infra de reg. iur. Item probatur ponendo qd
iste tertius esset pupillus contra quem non currit p-
scriptio. l. si. L. in qui. ca. i. in te. rest. non est ne. seque-
retur qd istud tempus non curreret qd est absurdum. l.
emilius. §. de mino. l. i. L. si aduer. vendi. pig. Secun-
do quia licet infra tempus de quo supra creditum si
sit efficax quoniam principalis potest opponere con-
tra ipsum exceptionem si tamen non reclamauit lex
presumit retro confessiones emanasse non sub spe fu-
ture enumerationis sed quia vere numeratio preces-
serit. et ideo non est ratio concedendi restit. in te. ad
dicendum numerationem non factam in casu in quo
lex presumit numerationes factas. Licet. n. infra tem-
pus lex te admitteret nunc lapso tempore te non ad-
mittit quia habet confessionem p vera p. batione. na
sicut si essemus in casu in quo confessio vere proba-
ret iste tertius non posset eam infringere ita et nunc
naz qd operat in alijs. Scitis confessio a principio
operat in mutuo et dote elapso tpe. d. l. si. L. de do.
cui. cu. sua auc. et si tertius sciens retro infra tempus
fuisset admissus fuisset male admissus attenta verita-
te. quia prescriptio. l. erat contra veritatem ut appet
ex eo qd postea securum est quia confitens nihil infra
tempus opposuit.

¶ Tertio qd non est verum qd tertius potuerit et du-
rante tpe qrelare de non numerata pecunia ad fines
p. petuandi oriam exceptionem quia hoc concessum
est ipsi principali debitori vel eius heredi. l. si intra. et
l. cum ultra. L. de non nu. pe. et in d. l. in contractib⁹
§. oi. eo. ti. et i. auc. ibi posita. et i. corpore vnde sumis
non autem tertio. Cum enim nihil ipse confessus sit
nec cum eo aliquid actus sit eius taciturnitas vel qre-
la non est in consideratione. sed tantum ipsius princi-
palis debitoris consentientis qui confessus fuerit se ha-
buisse pecuniam lex considerans qd ista confessio po-
terat continere veritatem poterat etiam esse falsa et
emanasse sub spe futur numerationis ut pleriqz i mu-
tuo et dote contingit statuit qd vbi p. fitens vel eius he-
res reclamauerit infra certum tempus presumatur n
habuisse vbi vero per dictu integru tempus tacuerit
presumatur habuisse ut in iuribus supra allegatis.

¶ Tertius ergo in cuius reclamatione vel taciturni-
tate non est fundata. l. presumptio nihil habet opera-
ri in ista materia. Quid. eniz scit ipse an fuerit nume-
rata pecunia vel non numerata cum secum nihil ac-
tum sit. Itē esset in potestate ignorantis facere qd cō-
fiteus nō agnoscat bonam fidem contra. l. quotiens
§. sicut. infra de admi. tu. et l. atqui. natra. §. cum me
absente supra de neg. ge. Nec supradictis obstat. d.
l. si cui vbi principali tacite tertij⁹ oppōit d. nō nu. pe.
nam hoc ideo procedit quia cum adhuc duraret tps
principalis poterat opponere et consequenter debi-
tum confessatum non erat efficax cum obstarer exce-

prio vt in iuribus supra allegatis secus i casu nostro
 Preterea tex. in d. l. si cui non dicit q ex tali opposi-
 tione tertij perpetuetur exceptio sed satis erit q q̄
 tum ad illud iudicium pecunia non habebitur pro nu-
 merata z sic confessionatum debitum non habebitur
 pro efficaci. vnde tertius opponens siue actor siue re-
 us obrinebit. Ex quo sequetur vnu q est nouu z no-
 tandu cui falloz.

¶ Quod si in terminis d. l. si cui iterum ageretur la-
 pso iam tpe dato ad opponendum de non nu. pecu.
 infra qd debitor principalis semper tacuisset no pos-
 set opponi per tertium. de non nu. pec. z ideo succu-
 beret in hoc iudicio. lz in primo obtinuisset. nec pos-
 set opponere exceptionem rei iam iudicate in sui fa-
 uorem. qz primo debitu no erat efficac. Nunc vero
 per lapsum tempus est effectus efficac. z sic noua ca-
 agendi facit cessare except. rei iudi. l. si mater. §. ca-
 dem infra de except. rei iudi. l. si is qui in prin. eo. ti.
 l. grege. §. si sub condi. §. de minori. Et istud videtur
 procedere nisi posset argui ex legitimis coniecturis
 maritum in fraudem creditorum tacuisse z tempore la-
 bi promississe. z per supradicta dico idem in renuncia-
 tione exceptionis non nu. pe. vt in quibus casibus la-
 psum temporis preiudicat creditoribus in hisdem et
 renunciatio contra renunciantem valida eisdem pre-
 iudicat prout tenet bar. in d. l. assiduis. licet do. alex.
 hic videatur tenere oppositum dicens no debere ee
 in ptate renunciantis preiudicare tercio. l. si vnus. §.
 ante omnia. §. de pac. sed vt patet ex supradictis is-
 tud preiudicium venit necessario in consequentiam
 ad debitum ipsius renunciantis. nam in potestate de-
 bitoris est se obligare oimodo hoc non faciat infra-
 udem alterius sicut ergo vbi per instrm costaret de
 numeratione pecunie preiudicaret creditoribus. ita
 etiam vbi constat mediante confessione z renuncia-
 tione que tamen non probetur facta in fraudem cre-
 ditorum probatur enim ex ea q confitens recepit z est
 effectus debitor ex quo resultat preiudicium credi-
 torum. tum quia est tanto minus soluendo. tum quia p-
 fertur eis fm opi. bar. in d. l. assiduis. Si. n. p̄fessus
 est no sub spe future numerationis. sed quia vere re-
 cepit quid possunt creditores allegare. quare ille no
 debeat agnoscere bona fidem. quod. n. dicitur infra
 certum tempus p̄sumi confessionem emanasse sub
 spe future numerationis p̄oc edit nisi confitens as-
 serat p̄rium renunciando dicte exceptioni in casu in
 quo renunciatio valeat qd dependet ab his que no-
 tantur in locis allegatis supra in primo articulo.

¶ Et ex supradictis ego elicio infrascriptas conclu-
 siones. ¶ Prima q creditores vel quelibet alia ter-
 cia persona non possunt etiam ratione iuste ignoran-
 tie petere se restitui in integrum ad opponendum ex-
 ceptionem non nu. pe. ex persona sui debitoris elap-
 so tempore ad illam opponendam a iure constituto
 contra alex. de imol. z mathe. de mathase. in suis no-
 ta. notabili supra alias allegato. quam conclusionem
 arbitroz esse de intentione bar. in d. l. assiduis.

¶ Secunda conclusio q tertia persona non potest i-
 fra tempus predictum querelare non esse numerata
 pecuniam debitori suo ad effectum perpetuandi dic-
 tam except. non nu. pe. contra alex.

¶ Tercia conclusio q tertia persona infra tempus
 statutum principali debitori ad opponendum excep-
 tionem non nu. pec. potest per viam exceptionis vel repli-
 cationis ipsam opponere quauis ipse non pretendat
 cam immediate vel mediate a debitore cōtra moder.
 perusinos in loco sepius allegato.

¶ Quarta conclusio q creditori excluso a tertia p-
 sona per excep. vel replicationem de non nu. pe. op-
 posita infra tempus agenti postea elapso dicto tem-
 pore non poterit opponi exceptio non numerate pe-
 cunie non opposita per principalem nec etiam exce-
 ptio rei iudicate et ista est noua z notabil declaratio
 ad. l. si cui. l. de non nu. pe.

¶ Quinta conclusio vbi renunciatio no nu. pe. valet
 in preiudicium debitoris renunciantis preiudicat etia
 eius creditoribus in quorum tamen fraudem non p-

betur facta contra alex. quas conclusionem tenet bar.
 in d. l. assiduis.

¶ Supradicta autem procedunt etiam tenendo sen-
 tentiam q ratione iuxta ignorantie competet restitu-
 tio in integrum aduersus prescriptionem decursam
 prout tenuit bar. in d. l. i. §. si quis autem de itinere
 actuz pzi. z alij doct. de quibus supra sed multi pze-
 clari doct. tenuerunt oppositum put late videre pot
 per alex. eos referentem in d. l. cum filius. §. in hac
 de ver. ob. quorum opi. ego alias ia sunt anni. xxiij.
 publice disputando in hac ciuitate securus sum alle-
 gas inter alia casum. l. a me solo notatum in. l. vnica
 post pzi. in ver. sed z si quis. l. de vsuca. trans.

¶ Explicata est presens interpretatio super rubrica
 z. l. i. ff. solu. matri. cu3 additionibus. ¶ Impressaqz
 in alma ac inclita ciuitate. Bononie per me. Ugones
 Rugerium impressorem sub diuo ac illustri principe
 z domino domino. Johani secundo bentiuolo sforzia
 vice comiti d arragonia. Anno ab incarnatione. Do-
 mini nostri Ihesu Christi. M. cccc. lxxxviii. die. i. Ju-
 nij. zc.

Registrum. a. z. b. sunt terni.

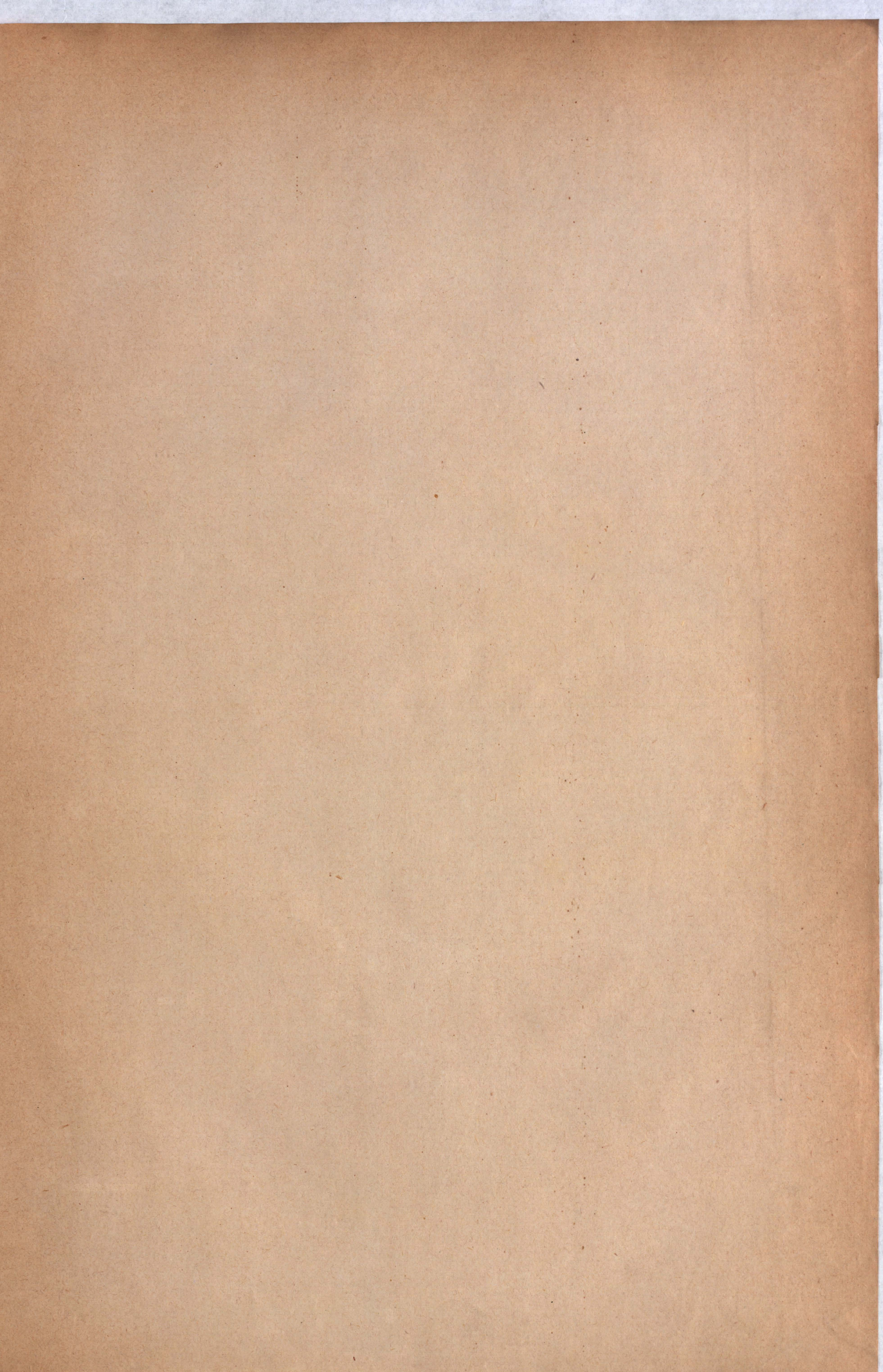
[illegible]

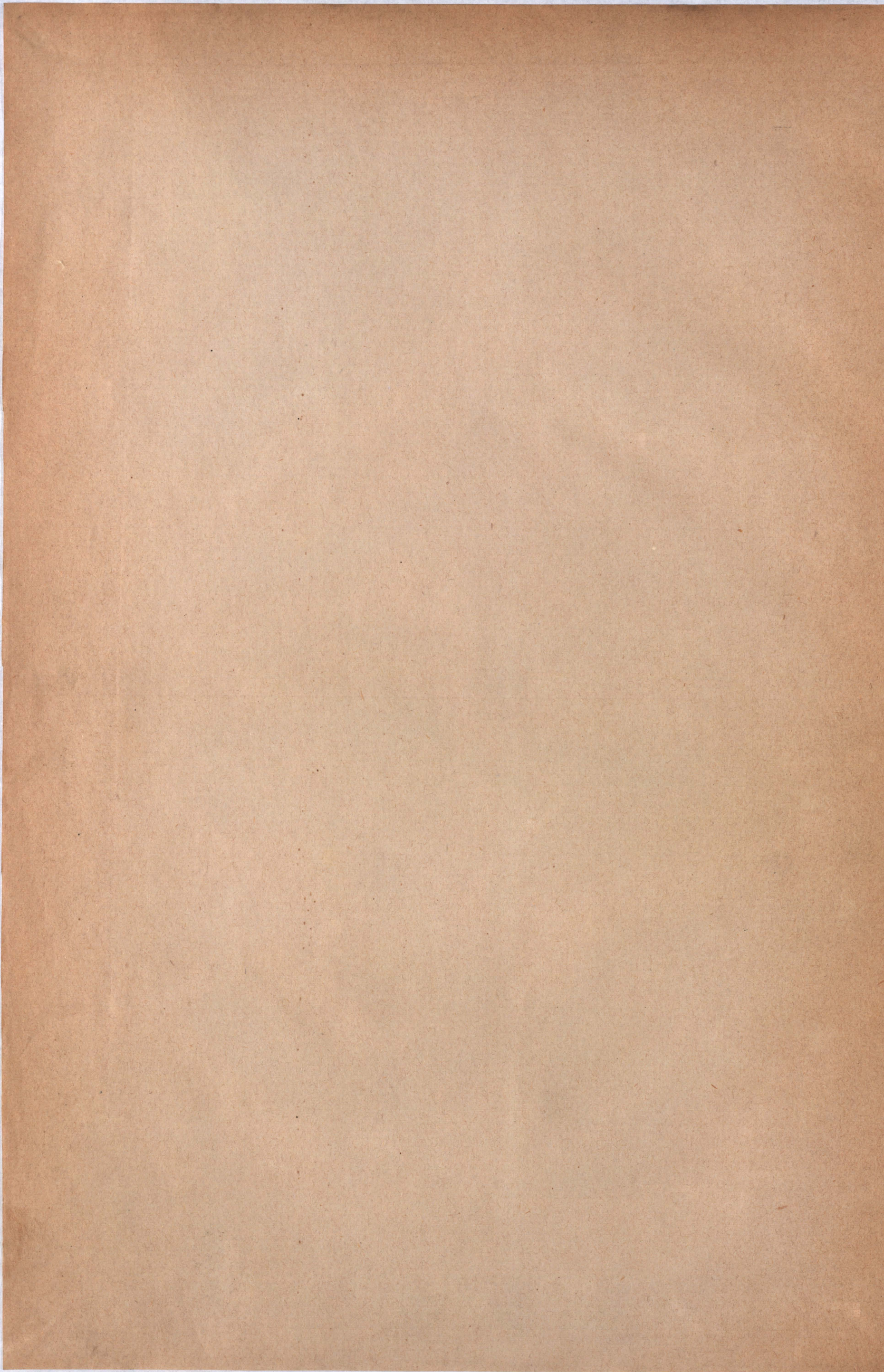
1870
 1869
 1868
 1867
 1866
 1865
 1864
 1863
 1862
 1861
 1860
 1859
 1858
 1857
 1856
 1855
 1854
 1853
 1852
 1851
 1850
 1849
 1848
 1847
 1846
 1845
 1844
 1843
 1842
 1841
 1840
 1839
 1838
 1837
 1836
 1835
 1834
 1833
 1832
 1831
 1830
 1829
 1828
 1827
 1826
 1825
 1824
 1823
 1822
 1821
 1820
 1819
 1818
 1817
 1816
 1815
 1814
 1813
 1812
 1811
 1810
 1809
 1808
 1807
 1806
 1805
 1804
 1803
 1802
 1801
 1800
 1799
 1798
 1797
 1796
 1795
 1794
 1793
 1792
 1791
 1790
 1789
 1788
 1787
 1786
 1785
 1784
 1783
 1782
 1781
 1780
 1779
 1778
 1777
 1776
 1775
 1774
 1773
 1772
 1771
 1770
 1769
 1768
 1767
 1766
 1765
 1764
 1763
 1762
 1761
 1760
 1759
 1758
 1757
 1756
 1755
 1754
 1753
 1752
 1751
 1750
 1749
 1748
 1747
 1746
 1745
 1744
 1743
 1742
 1741
 1740
 1739
 1738
 1737
 1736
 1735
 1734
 1733
 1732
 1731
 1730
 1729
 1728
 1727
 1726
 1725
 1724
 1723
 1722
 1721
 1720
 1719
 1718
 1717
 1716
 1715
 1714
 1713
 1712
 1711
 1710
 1709
 1708
 1707
 1706
 1705
 1704
 1703
 1702
 1701
 1700
 1699
 1698
 1697
 1696
 1695
 1694
 1693
 1692
 1691
 1690
 1689
 1688
 1687
 1686
 1685
 1684
 1683
 1682
 1681
 1680
 1679
 1678
 1677
 1676
 1675
 1674
 1673
 1672
 1671
 1670
 1669
 1668
 1667
 1666
 1665
 1664
 1663
 1662
 1661
 1660
 1659
 1658
 1657
 1656
 1655
 1654
 1653
 1652
 1651
 1650
 1649
 1648
 1647
 1646
 1645
 1644
 1643
 1642
 1641
 1640
 1639
 1638
 1637
 1636
 1635
 1634
 1633
 1632
 1631
 1630
 1629
 1628
 1627
 1626
 1625
 1624
 1623
 1622
 1621
 1620
 1619
 1618
 1617
 1616
 1615
 1614
 1613
 1612
 1611
 1610
 1609
 1608
 1607
 1606
 1605
 1604
 1603
 1602
 1601
 1600
 1599
 1598
 1597
 1596
 1595
 1594
 1593
 1592
 1591
 1590
 1589
 1588
 1587
 1586
 1585
 1584
 1583
 1582
 1581
 1580
 1579
 1578
 1577
 1576
 1575
 1574
 1573
 1572
 1571
 1570
 1569
 1568
 1567
 1566
 1565
 1564
 1563
 1562
 1561
 1560
 1559
 1558
 1557
 1556
 1555
 1554
 1553
 1552
 1551
 1550
 1549
 1548
 1547
 1546
 1545
 1544
 1543
 1542
 1541
 1540
 1539
 1538
 1537
 1536
 1535
 1534
 1533
 1532
 1531
 1530
 1529
 1528
 1527
 1526
 1525
 1524
 1523
 1522
 1521
 1520
 1519
 1518
 1517
 1516
 1515
 1514
 1513
 1512
 1511
 1510
 1509
 1508
 1507
 1506
 1505
 1504
 1503
 1502
 1501
 1500
 1499
 1498
 1497
 1496
 1495
 1494
 1493
 1492
 1491
 1490
 1489
 1488
 1487
 1486
 1485
 1484
 1483
 1482
 1481
 1480
 1479
 1478
 1477
 1476
 1475
 1474
 1473
 1472
 1471
 1470
 1469
 1468
 1467
 1466
 1465
 1464
 1463
 1462
 1461
 1460
 1459
 1458
 1457
 1456
 1455
 1454
 1453
 1452
 1451
 1450
 1449
 1448
 1447
 1446
 1445
 1444
 1443
 1442
 1441
 1440
 1439
 1438
 1437
 1436
 1435
 1434
 1433
 1432
 1431
 1430
 1429
 1428
 1427
 1426
 1425
 1424
 1423
 1422
 1421
 1420
 1419
 1418
 1417
 1416

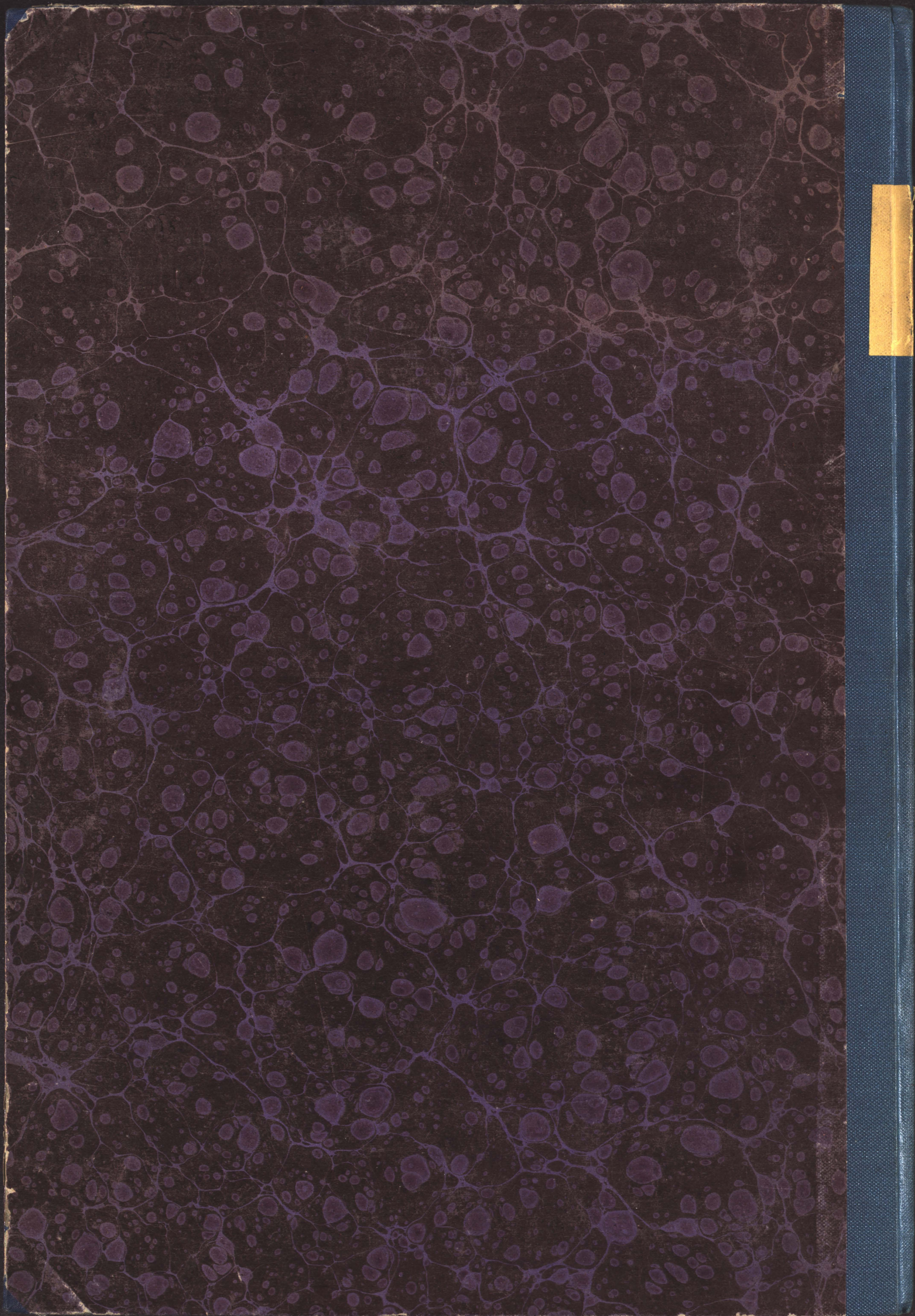
1871

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

Incun.
905

Bulgarinus 1498